PR. E. SYLVESTER BERRY

APOCALIPSA

SFÂNTULUI IOAN

ADEVĂRUL DE VEACURI

© Adevărul de Veacuri, 2026

Traducere în limba română © Robin Caramaschi, 2026

Textul original al lucrării The Apocalypse of St. John, publicată în anul 1921 de Pr. E. Sylvester Berry (Elwood Sylvester Berry, 1879–1954), aparține domeniului public.

Prezenta ediție constituie o traducere originală în limba română, realizată după ediția engleză publicată la Columbus, Ohio, de John W. Winterich, cu Nihil Obstat și Imprimatur din anul 1921, și este protejată conform legislației în vigoare privind drepturile de autor asupra traducerilor.

Reproducerea fragmentelor scurte este permisă numai cu menționarea sursei.

Editura: Adevărul de Veacuri
Anul publicării: 2026
Tipărit prin sistem de imprimare la cerere

Adevărul de Veacuri

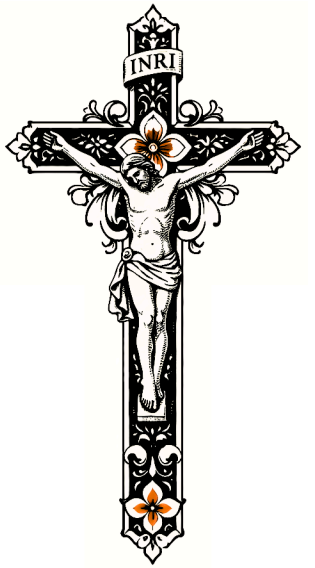
INRI

NIHIL OBSTAT
JOSEPH MOLITOR, D. D.
Censor Deputatus

IMPRIMATUR
†JAMES J. HARTLEY
Bishop of Columbus
June 15, 1921

Pr. E. Sylvester Berry (1879–1954)

Pr. E. Sylvester Berry (Elwood Sylvester Berry) a fost un preot catolic american și teolog din prima jumătate a secolului al XX-lea. Născut în 1879, a fost format în tradiția teologică clasică și a activat în Statele Unite, unde s-a remarcat prin lucrări de exegeză și doctrină.

Este cunoscut în mod deosebit pentru comentariul său asupra Apocalipsei Sfântului Ioan (1921), o lucrare de inspirație tradițională, fidelă interpretării patristice și scolastice, care urmărește să ofere o lectură coerentă și accesibilă a textului sacru, în acord cu învățătura constantă a Bisericii.

Scrierile sale se disting prin claritate, rigoare doctrinală și supunere explicită față de autoritatea Magisteriului. Opera sa se înscrie în curentul teologic preconciliar, caracterizat prin fidelitate față de Tradiție și prin refuzul interpretărilor moderniste.

Pr. Berry a trecut la Domnul în anul 1954.

PREFAȚĂ

Cartea Apocalipsei nu seamănă cu nici o altă carte a Noului Testament — și este plină de mângâiere și de învățătură pentru toți cei care citesc cuvintele ei inspirate și profetice. Ea înalță sufletul către frumusețea și măreția Cerului — ne arată, în toată slava lor, bucuriile și triumfurile celor care odinioară au fost ca noi — dar care acum sunt schimbați și fericiți împreună cu aceia „care și-au spălat hainele și le-au făcut albe în sângele Mielului". Cât de mângâietor este a ne întoarce de la lucrurile josnice ale pământului — a fi purtați de cuvintele sublime care ne conduc către tronul lui Dumnezeu — către tovărășia Îngerilor și a Sfinților, către noul Ierusalim cu străzi de aur — către râul și pomul vieții — a auzi glasul lui Dumnezeu Însuși spunând: „Fericit este cel ce păzește cuvintele profeției acestei cărți."

Paginile următoare vor fi deosebit de interesante pentru aceia care iubesc să studieze cuvântul lui Dumnezeu. Părintele Berry a pătruns într-un domeniu nou — căci nu există, practic, nici un studiu al Apocalipsei în limba engleză — iar punctele și explicațiile pe care ni le-a pus înainte sunt deopotrivă interesante și instructive. Studentul o va citi cu plăcere și folos. Sfântul Ieronim ne spune: „Apocalipsa are atâtea taine câte cuvinte — sau mai degrabă taine în fiecare cuvânt." Autorul a încercat, într-un mod simplu și erudit, să ne ajute să le contemplăm pe toate cu plăcere și înțelegere.

† JAMES J. HARTLEY,

Episcop de Columbus.

Columbus, Ohio, 18 iunie 1921.

APOCALIPSA SFÂNTULUI IOAN

PREFAȚĂ 9

INTRODUCERE 17

PROLOGUL 27

PARTEA I
De la vremea lui Hristos până la deschiderea Adâncului

AVERTISMENT GENERAL CĂTRE BISERICI 33
CĂTRE BISERICA DIN EFES 40
CĂTRE BISERICA DIN SMIRNA 44
CĂTRE BISERICA DIN PERGAM 47
CĂTRE BISERICA DIN TIATIRA 50
CĂTRE BISERICA DIN SARDES 54
CĂTRE BISERICA DIN FILADELFIA 57
CĂTRE BISERICA DIN LAODICEEA 61
CONSTITUȚIA BISERICII 64
PERSECUȚIILE BISERICII ȘI CĂDEREA IMPERIULUI PĂGÂN LA ROMA 75
CĂDEREA IMPERIULUI ROMAN 82
BISERICA ÎNTĂRITĂ CU TĂRIE 85
VICISITUDINILE BISERICII 92

PARTEA A DOUA

DE LA DESCHIDEREA ADÂNCULUI PÂNĂ LA ÎNCHIDEREA LUI **106**

1. PREGĂTIREA PENTRU DOMNIA LUI ANTIHRIST 107

O VIZIUNE PREGĂTITOARE 111

LUPTA DINTRE BISERICĂ ȘI SATANA 124

DOMNIA ȘI CONDAMNAREA LUI ANTIHRIST 137

ANTIHRIST ȘI PROFETUL SĂU 137

PROFEȚI AI BIRUINȚEI 149

CELE ȘAPTE PLĂGI 160

FIARA ȘI DESFRÂNATA 171

CĂDEREA BABILONULUI 182

IMNUL BIRUINȚEI 189

PARTEA A TREIA
DE LA ÎNCHIDEREA ADÂNCULUI PÂNĂ LA SFÂRȘITUL LUMII **200**

DOMNIA UNIVERSALĂ A LUI IISUS HRISTOS 201

DEZLEGAREA SATANEI ȘI ULTIMA PERSECUȚIE 211

ÎNVIEREA ȘI JUDECATA GENERALĂ 214

IERUSALIMUL CERESC 219

IERUSALIMUL CERESC 228

EPILOGUL 241

SFÂRȘIT 247

INTRODUCERE

În studiul Sfintei Scripturi este necesar a se ține seama că diferitele sale cărți nu sunt lucrări separate și independente. Este adevărat că ele au fost scrise de persoane foarte îndepărtate unele de altele în timp și în loc, totuși Duhul Sfânt, adevăratul lor Autor, le coordonează pe toate către un scop comun. Diferitele cărți nu sunt decât atâtea capitole ale uneia și aceleiași mari lucrări, al cărei prim capitol relatează originea lumii prin creație; iar ultimul, vestește desăvârșirea finală a tuturor lucrurilor. Capitolele intermediare relatează, în ordine, diferitele evenimente dintre aceste două extreme.

Biblia nu oferă o istorie completă a omenirii; de fapt, ea nu este destinată să învețe istoria ca atare. Duhul Sfânt dorește să întărească credința noastră, să trezească nădejdile noastre în

îndurările lui Dumnezeu și să sădească în inimile noastre frica de pedepsele Sale. În acest scop, El ne oferă o privire de ansamblu asupra felului în care Dumnezeu a lucrat cu omenirea. Există doar rare priviri asupra lucrurilor care nu sunt strâns legate de acest scop principal. Originea lumii materiale este schițată pe scurt, iar creația îngerilor este doar menționată în treacăt. Dar chestiunile care ne privesc mai direct sunt tratate pe larg. Natura noastră, originea noastră și destinul nostru rezumă conținutul Sfintei Scripturi. Ea învață că omul este o ființă liberă și inteligentă, creată într-o stare de har și destinată să fie unită cu Dumnezeu în Cer pentru toată veșnicia. Prin abuzul liberului arbitru, omul a căzut din această înaltă stare și este zilnic expus păcatului și suferinței, dar meritele morții lui Hristos pe cruce au răscumpărat natura căzută a omului și l-au așezat din nou pe calea mântuirii.

Persoana lui Hristos devine astfel figura centrală a întregii Scripturi. El este „alfa și omega, începutul și sfârșitul."[1] Ca Dumnezeu, El a creat toate lucrurile „și fără El nimic nu s-a făcut din ceea ce s-a făcut. În El era viața și viața era lumina oamenilor."[2] Ca om, Hristos este cea mai mare lucrare a lui Dumnezeu, „cel întâi născut din toată făptura."[3] Ca Dumnezeu-Om, El este Răscumpărătorul nostru, „singurul nume sub cer dat oamenilor întru care trebuie să ne mântuim."[4] Astfel, Iisus Hristos este centrul din care toate purced, în jurul căruia toate se mișcă și în care toate trebuie, în cele din urmă, să se adune.

După ce relatează creația și căderea omului, Vechiul Testament vestește venirea Mântuitorului și istorisește pregătirea omenirii pentru acest mare eveniment. Evangheliile și Epistolele oferă viața Domnului nostru și reiau învățăturile Sale. Faptele Apostolilor schițează primii ani ai Bisericii nou-născute. Apocalipsa oferă o istorie profetică a Bisericii de la zilele Sfântului Ioan până la desăvârșirea finală a lumii.

În scopul său general, Apocalipsa nu se deosebește de celelalte Scripturi. Ea este menită să învețe pe oameni cunoașterea lui Dumnezeu, să le lumineze credința, să le întărească nădejdea și să le dea o regulă de purtare prin care să dobândească mântuirea veșnică. Ea este, de asemenea, destinată să întărească pe cei credincioși în vreme de încercare și ispită și să călăuzească Biserica în toate veacurile. În acest sens, Apocalipsa nu face decât să dezvolte avertismentele lui Hristos cu privire la persecuția Bisericii Sale. „Nu este sluga mai mare decât stăpânul său. Dacă M-au prigonit pe Mine, și pe voi vă vor prigoni… Vă vor scoate din sinagogi; ba încă vine ceasul când tot cel ce vă va ucide va crede că aduce slujire lui Dumnezeu."[5] Hristos a făgăduit că porțile iadului nu vor birui Biserica Sa,[6] dar însăși această făgăduință prefigurează un conflict puternic cu puterile întunericului. Apocalipsa vorbește despre încercările și suferințele Bisericii în acest mare conflict și profețește triumful ei final, potrivit făgăduinței lui Hristos: „Iată, Eu sunt cu voi în toate zilele până la sfârșitul veacului."[7] Prin urmare, profețiile Apocalipsei trebuie să fie

izvor de mângâiere atunci când vedem Biserica atacată și prigonită, căci avem asigurarea Duhului Sfânt că ea va ieși biruitoare și va domni în pace peste toate neamurile.

În alte părți ale Scripturii, evenimentele pur istorice servesc doar ca fundal pe care sunt înfățișate planurile Providenței. Sfântul Ioan urmează o metodă asemănătoare în Apocalipsă. El nu intenționează să ofere o istorie profetică detaliată a Bisericii. El scoate în evidență punctele cele mai importante pentru a servi drept repere de-a lungul veacurilor. Se poate spune că el oferă doar filosofia istoriei Bisericii — cauzele profunde ale tuturor evenimentelor ei exterioare.

Legile istoriei sacre și profane sunt aceleași; cauze asemănătoare trebuie să producă efecte asemănătoare. Prin urmare, întreaga istorie se repetă în liniile ei generale. Numai împrejurările accidentale diferă. Aceasta explică de ce Apocalipsa este scrisă sub forma unor viziuni simbolice în locul unui discurs obișnuit. Ea trebuie să ofere, în câteva pagini, un rezumat al multor secole. Una și aceeași profeție anunță adesea mai multe evenimente asemănătoare, despărțite în timp de secole. Relatarea trebuie limitată la contururile cele mai esențiale și despuiată de orice circumstanță accidentală. Viziunile simbolice sunt cele mai potrivite pentru acest scop. În plus, ele admit interpretări mistice și morale folositoare credincioșilor din toate veacurile.

Profețiile Apocalipsei constau aproape în întregime din viziuni simbolice, al căror sens alegoric trebuie să fie sensul

voit de Duhul Sfânt. Orice altă interpretare este neîntemeiată, în afară de cazurile în care Apostolul a părăsit în mod evident alegoria pentru discursul obișnuit. Datoria principală a interpretului este de a descoperi cheia fiecărui simbol. Scrierile profetice ale Vechiului Testament ușurează mult această lucrare, deoarece Apocalipsa este puternic impregnată de imaginile profeților de odinioară și, în multe cazuri, dezvoltă mai departe profețiile vestite mai întâi de aceștia.

Un studiu al Evangheliilor și al Epistolelor oferă, de asemenea, o cheie pentru interpretarea corectă a multor lucruri din Apocalipsă. Astfel, de pildă, Evangheliile arată limpede că „Împărăția lui Dumnezeu" sau „Împărăția Cerurilor" este Biserica, fie în timp, fie în veșnicie. De asemenea, din Epistole și din Faptele Apostolilor reiese că cei bătrâni — πρεσβύτεροι — sunt Apostolii, precum și episcopii și preoții Bisericii.[8]

În unele cazuri, Sfântul Ioan însuși dă cheia viziunilor sale. Astfel, un înger este un Apostol sau un episcop trimis de Hristos pentru a învăța și a cârmui Biserica Sa. Într-un sens asemănător, Domnul nostru îl numește pe Sfântul Ioan Botezătorul „înger".[9] În alte cazuri, sensul este evident din context. „Mielul stând ca și înjunghiat"[10] nu poate fi altul decât Hristos biruitor la dreapta lui Dumnezeu Tatăl. Prin urmare, cuvintele „ca și înjunghiat" trebuie să se refere la Hristos jertfit în chip mistic în Sfânta Euharistie.

S-a obișnuit a se împărți Apocalipsa în șapte viziuni, cu un prolog și un epilog, după cum urmează:

Prolog I, 1-8

Viziunea I.—Scrisorile către cele șapte biserici. 1, 9—iii, 22.

Viziunea a II-a.—Cele șapte peceți, iv, 1—viii, 1.

Viziunea a III-a.—Cele șapte trâmbițe, viii, 2—xi, 18.

Viziunea a IV-a.—

(a) Femeia și balaurul.
(b) Fiara din mare.
(c) Fiara de pe pământ.
(d) Secerișul și culesul viilor, xi, 19—xiv, 8.

Viziunea a V-a.—Cei șapte îngeri cu cele șapte urgii, xv, 1—xix, 21.

Viziunea a VI-a.—Legarea și dezlegarea lui Satana, xx, 1-15.

Viziunea a VII-a.—Învierea, judecata generală și Ierusalimul ceresc, xxi, 1—xxii, 5.

Epilog XXII, 6-21

În locul acestei împărțiri îndeobște primite,[11] se propune aici următoarea, în convingerea că este justificată prin comentariul care urmează. Totuși, în aceasta, ca în toate lucrurile, ne supunem judecății neînșelătoare a Bisericii, „stâlpul și temelia adevărului".[12]

Prolog I, 1-8

Partea I

De la zilele Sfântului Ioan până la deschiderea abisului

i.—Avertisment general către biserici, i, 9—iii, 22.

ii.—Constituirea Bisericii, cap. iv-v.

iii.—Persecuția Bisericii și căderea Imperiului păgân al Romei, cap. vi.

iv.—Biserica întemeiată cu tărie, cap. vii.

v.—Vicisitudinile Bisericii, cap. viii.

Partea a II-a

De la deschiderea abisului până la închiderea lui

i.—Pregătirea pentru domnia lui Antihrist.

(a) Erezii și războaie religioase, cap. ix.
(b) O viziune pregătitoare, cap. x.
(c) Cei doi martori, cap. xi.
(d) Lupta dintre Biserică și Satana, cap. xii.

ii.—Domnia lui Antihrist și înfrângerea lui.

(a) Antihrist și profetul său, cap. xiii.

(b) Profeți ai biruinței, cap. xiv.

(c) Șapte urgii asupra imperiului lui Antihrist, cap. xv-xvi.

(d) Fiara și desfrânata, cap. xvii.

(e) Căderea Babilonului, cap. xviii.

(f) Imnul biruinței și condamnarea lui Antihrist și a profetului său, cap. xix.

Partea a III-a

De la închiderea abisului până la sfârșitul lumii

i.—Domnia universală a lui Iisus Hristos, xx, 1-6.

ii.—Dezlegarea lui Satana și ultima persecuție, xx, 7-10.

iii.—Învierea și judecata generală, xx, 11-15.

iv.—Ierusalimul ceresc, xxi, 1—xxii, 5.

Epilog XX, 6-20

Potrivit acestei împărțiri, cele trei părți ale Apocalipsei corespund la trei perioade succesive din istoria Bisericii și oferă o istorie profetică ce se întinde de la vremea Sfântului Ioan până la triumful final al Bisericii în slavă.

Împărțirea de mai sus a Apocalipsei și explicația care urmează se întemeiază pe un articol al Părintelui Gallois, O. P., apărut mai întâi în *Revue Biblique*. Acesta a fost apoi publicat sub formă de broșură de P. Lethielleux, Paris, în anul 1895, însoțit de o scrisoare-prefață a Părintelui Monsabré, O. P., care, credem, constituie o garanție suficientă pentru deplina sa ortodoxie. Lucrarea de față este, în mod practic, o adaptare amplificată a articolului Părintelui Gallois, însă numeroasele depărtări de opiniile sale cer ca ea să fie publicată ca operă de sine stătătoare, cuvenit recunoscându-se autorul originar. Nu se urmărește a fi o exegeză completă a Apocalipsei, ci se nădăjduiește că va conduce la o mai bună înțelegere a acelor profeții obscure în care Duhul Sfânt vestește vicisitudinile Bisericii și triumful ei final asupra tuturor vrăjmașilor.

1. Apocalipsa I, 8.
2. Sfântul Ioan I, 3, 4.
3. Coloseni I, 15.
4. Faptele Apostolilor IV, 12.
5. Sfântul Ioan XV, 18–20; XVI, 2.
6. Sfântul Matei XVI, 18.
7. Sfântul Matei XXVIII, 20.
8. Cf. Faptele Apostolilor XI, 30; XIV, 23; Tit I, 5; I Timotei V, 19; I Petru V, 1.
9. Sfântul Matei XI, 10.
10. Apocalipsa V, 6.

11. Cf. Cornely, „Cursus Scripturae Sacrae", vol. III, pagina 715 sq.; Gigot, „Apocalypse of St. John", în versiunea Westminster.
12. I Timotei III, 15.

PROLOGUL

CAPITOLUL I

1. *Descoperirea lui Iisus Hristos, pe care Dumnezeu I-a dat-o, pentru a face cunoscut slujitorilor Săi lucrurile care trebuie să se împlinească în curând și pe care le-a arătat, trimițând prin îngerul Său slujitorului Său Ioan, 2 care a dat mărturie despre cuvântul lui Dumnezeu și despre mărturia lui Iisus Hristos, despre toate cele ce a văzut.*
2. *Fericit este cel ce citește și ascultă cuvintele acestei profeții și păzește cele scrise în ea, căci vremea este aproape.*
3. *Descoperirea (apocalipsa) lui Iisus Hristos. Cuvântul grecesc* αποκαλυψις *înseamnă descoperire; o revelare. El mai înseamnă și arătarea de sine, o venire. Ambele sensuri sunt potrivite aici. Este o descoperire pe care Hristos a făcut-o cu privire la Venirea Sa în putere și*

măreție. Este, de asemenea, o profeție a evenimentelor care pregătesc această a doua venire.

1. Aceste lucruri „trebuie să se împlinească în curând". Ele cuprind întreaga istorie a Bisericii de la vremea lui Hristos până la sfârșitul lumii. Prin urmare, împlinirea lor începuse deja în zilele Sfântului Ioan.

Această descoperire a fost încredințată lui Iisus Hristos de către Dumnezeu Tatăl. Hristos, la rândul Său, trimite un înger pentru a o comunica slujitorului Său Ioan. Îngerii sunt mijlocitorii firești între Dumnezeu și om. Ei au împlinit adesea această misiune înainte de vremea lui Hristos. Astăzi slujirea lor este mai puțin necesară în acest scop, deoarece avem Biserica lui Hristos, neînșelătoare, ca învățătoare și călăuză în toate cele privitoare la mântuire.

2. Scriind aceste descoperiri, Sfântul Ioan a dat mărturie lui Dumnezeu și lui Iisus Hristos. Mărturia poate fi dată prin cuvânt sau prin fapte, mai ales prin martiriu. Sfântul Ioan dă aici mărturie prin cuvânt scris.

3. Oricine citește această carte, își deschide inima învățăturilor ei și își conformează viața preceptelor sale este vrednic de fericirea veșnică. Nimeni să nu spună că această carte a fost scrisă numai pentru veacurile viitoare. Ea se împlinește deja și fiecare creștin trebuie să găsească în ea o regulă de viață potrivită împrejurărilor în care Dumnezeu l-a așezat.

4. *Ioan, către cele șapte biserici care sunt în Asia. Har vouă și pace de la Cel ce este și Cel ce era și Cel ce vine, și de la cele șapte duhuri care sunt înaintea tronului Său,*
5. *și de la Iisus Hristos, martorul credincios, întâiul născut dintre cei morți și Domnul împăraților pământului, care ne-a iubit și ne-a spălat de păcatele noastre în sângele Său, 6 și ne-a făcut împărăție și preoți pentru Dumnezeu și Tatăl Său; Lui fie slava și stăpânirea în vecii vecilor. Amin.*
6. *Iată, El vine pe nori și orice ochi Îl va vedea, și cei ce L-au străpuns; și toate semințiile pământului se vor tângui din pricina Lui. Așa este. Amin.*
7. *Eu sunt alfa și omega, începutul și sfârșitul, zice Domnul Dumnezeu, Cel ce este și Cel ce era și Cel ce vine, Atotputernicul.*
8. *Sfântul Ioan începe prin a stabili o regulă de conduită pentru cei din vremea sa. El este Apostol și, în mod deosebit, Apostolul Asiei Mici. Prin urmare, se adresează episcopilor și bisericilor din acea provincie; totuși, cuvintele sale au o aplicare universală. Prin bisericile din Asia Mică, el se adresează tuturor bisericilor din lume, pentru toate timpurile.*

4. Unii interpreți consideră cele șapte biserici ca tipuri ale celor șapte vârste ale Bisericii. Se pot spune multe în favoarea acestei opinii, dar este dificil a distinge perioade în Biserică corespunzătoare caracteristicilor acestor șapte biserici, așa cum sunt descrise în Apocalipsă. Astfel, de pildă, biserica din Efes, caracterizată prin lipsă de râvnă și zel, ar reprezenta perioada apostolică a Bisericii. Dar nu se poate spune, cu exactitate istorică, că Biserica din acea epocă s-a remarcat în mod deosebit prin lipsa râvnei și a zelului.

Viziunea mai simplă și, după cum credem, mai corectă, compară aceste scrisori ale Sfântului Ioan cu multe dintre Epistolele Sfântului Pavel, care au fost scrise către biserici particulare pentru scopuri particulare, dar au fost destinate de Duhul Sfânt să fie documente de avertisment și învățătură pentru toate bisericile și pentru toate timpurile. Caracterul universal este mult mai evident în aceste șapte scrisori decât în Epistolele Sfântului Pavel. Ele nu au fost trimise ca scrisori separate fiecărei biserici, ci formează o parte integrantă a Apocalipsei, care a fost trimisă fiecărei biserici ca un document complet.

În Sfânta Scriptură, „șapte" este numărul cel mai sacru. Ziua a șaptea a săptămânii a fost consacrată lui Dumnezeu într-un mod deosebit. Sărbătoarea Paștelui dura șapte zile. Șapte săptămâni mai târziu venea sărbătoarea Rusaliilor, când se aduceau jertfă șapte miei. Pentru păcat erau prescrise șapte stropiri de sânge. În Locul Sfânt se afla sfeșnicul cu șapte brațe, cu cele șapte lumini ale sale. De fapt, numărul șapte se găsește

aproape pe fiecare pagină a Sfintei Scripturi. El este numărul desăvârșirii, simbolul perfecțiunii, al plinătății sau al universalității. Se pare că a dobândit acest sens din faptul că Dumnezeu a desăvârșit lucrarea creației în șase zile și S-a odihnit în a șaptea, pe care a binecuvântat-o și a sfințit-o.[1]

Apostolul se roagă pentru pace și har; nu o pace asemenea celei pe care o poate da lumea, ci pace și har de la Dumnezeu. „Pace vă las vouă; pacea Mea o dau vouă; nu precum dă lumea vă dau Eu."[2] Această pace din cer este vestită pe pământ de cele șapte duhuri care stau înaintea tronului lui Dumnezeu. Trei dintre ele sunt cunoscute pe nume: Arhanghelii Rafael, Gabriel și Mihail. Sfântul Rafael a spus: „Eu sunt îngerul Rafael, unul dintre cei șapte care stau înaintea Domnului." El a fost trimis cu un mesaj de pace către Tobie cel de odinioară.[3] Sfântul Gabriel a vestit pacea lui Daniel, preotului Zaharia și Preacuratei Fecioare.[4] Sfântul Mihail, ocrotitorul special al poporului iudeu,[5] apără acum Biserica împotriva vrăjmașilor ei, pentru ca și ea să se bucure de pacea care vine de la Dumnezeu.[6]

5. Cele șapte duhuri reprezintă, de asemenea, slujitorii Bisericii care vestesc Evanghelia păcii și a harului tuturor neamurilor. Iisus Hristos, Învățătorul lor, este Principele păcii și devine pentru noi izvorul întregului har prin meritele vieții, morții și învierii Sale. Toți împărații și conducătorii pământului trebuie să primească legea Sa și să cârmuiască potrivit preceptelor Sale, căci El este Împăratul împăraților și Domnul domnilor.

Prin iubirea nemărginită a lui Iisus Hristos, am fost răscumpărați și curățiți de păcat prin Sângele Său. „Iubind pe ai Săi care erau în lume, până la sfârșit i-a iubit."[7] „Și sângele lui Iisus Hristos ne curățește de orice păcat."[8]

6. Hristos a întemeiat Biserica drept împărăția Sa pe pământ, având ca învățători și conducători pe episcopi și preoți. De aceea, Sfântul Ioan spune episcopilor, împreună-lucrători ai săi în Biserică: Am fost făcuți regi și împreună-moștenitori ai împărăției Sale; am fost aleși preoți pentru a aduce slavă Tatălui Său celui veșnic. Lui Hristos I se cuvine, de asemenea, aceeași cinstire în toate veacurile, deoarece El este Dumnezeu, egal Tatălui în toate.

Cei cărora le scrie Sfântul Ioan sunt preoți și conducători în Biserică. Aceasta dovedește că Sfântul Ioan nu scrie direct diferitelor biserici, ci episcopilor lor. Prin urmare, cuvintele de laudă sau de mustrare scrise către „îngeri" sunt avertismente personale adresate episcopilor și, prin ei, bisericilor.

7. Privind de-a lungul veacurilor, Sfântul Ioan Îl vede pe Domnul nostru venind pe norii slavei pentru a judeca pe cei vii și pe cei morți. La profeții de odinioară, norii erau întotdeauna simboluri ale măreției divine. Este vrednic de remarcat faptul că Apocalipsa este literalmente plină de expresii puternice ale credinței Sfântului Ioan în dumnezeirea lui Hristos. Aceasta este o dovadă suficientă că această dogmă de credință nu a fost inventată după vremea Apostolilor, așa cum ar dori să ne facă să credem raționaliștii.

La a doua Sa venire, Hristos Se va arăta tuturor; chiar și aceia care L-au răstignit vor vedea puterea și măreția Sa. Atunci toate neamurile se vor tângui din pricina judecății care le așteaptă. Ultimele cuvinte ale acestui verset exprimă certitudinea că aceste lucruri trebuie să se împlinească. Ele sunt, de asemenea, o rugăciune: „Așa să fie. Amin."

8. Alfa este prima literă a alfabetului grecesc, iar omega este ultima. De aceea, Hristos Se numește pe Sine „alfa și omega, începutul și sfârșitul."[9]

1. Geneza ii, 1-3.
2. Sf. Ioan xiv, 27.
3. Tobie xii, 15.
4. Daniel ix, 21; Sf. Luca i, 19-26.
5. Daniel xii, 1.
6. Apocalipsa xii, 7.
7. Sf. Ioan xiii, 1.
8. 1 Ioan i, 7.
9. Vezi mai sus, pagina 6.

PARTEA I

De la vremea lui Hristos până la deschiderea Adâncului

Glasul pe care l-am auzit, ca un glas de trâmbiță, a zis: Suie-te aici și îți voi arăta cele ce trebuie să se facă după acestea.

APOCALIPSA

1. AVERTISMENT GENERAL CĂTRE BISERICI

9. *Eu, Ioan, fratele vostru și părtaș în necaz, în împărăție și în răbdarea în Iisus Hristos, eram în insula care se numește Patmos, pentru cuvântul lui Dumnezeu și pentru mărturia lui Iisus.*

10. *Eram în duh în ziua Domnului și am auzit înapoia mea un glas mare, ca de trâmbiță,*

11. *zicând: Ceea ce vezi scrie într-o carte și trimite celor șapte Biserici care sunt în Asia: la Efes, la Smirna, la Pergam, la Tiatira, la Sardes, la Filadelfia și la Laodiceea.*

12. *Și m-am întors ca să văd glasul care vorbea cu mine. Și, întorcându-mă, am văzut șapte sfeșnice de aur.*

13. *Și în mijlocul celor șapte sfeșnice de aur, unul asemenea Fiului Omului, îmbrăcat cu o haină până la picioare și încins la piept cu un brâu de aur.*

14. *Iar capul Lui și părul Lui erau albe ca lâna albă, ca zăpada, și ochii Lui ca para focului.*

15. *Și picioarele Lui erau asemenea aramei strălucitoare, ca într-un cuptor aprins, iar glasul Lui ca vuietul apelor multe.*

16. *Și avea în mâna Sa dreaptă șapte stele, iar din gura Lui ieșea o sabie ascuțită cu două tăișuri; și fața Lui era ca soarele când strălucește în puterea lui.*

17. *Și când L-am văzut, am căzut la picioarele Lui ca mort. Și El și-a pus mâna dreaptă peste mine, zicând: Nu te teme. Eu sunt Cel dintâi și Cel de pe urmă.*

18. *Și Cel viu; am fost mort și iată sunt viu în vecii vecilor și am cheile morții și ale iadului.*

19. *Scrie deci cele ce ai văzut și cele ce sunt și cele ce au să fie după acestea.*

20. *Taina celor șapte stele pe care le-ai văzut în mâna Mea dreaptă și a celor șapte sfeșnice de aur: cele șapte*

stele sunt cei șapte îngeri ai celor șapte Biserici, iar cele șapte sfeșnice sunt cele șapte Biserici.

9. „Pentru cuvântul lui Dumnezeu și pentru mărturia lui Iisus" se referă la suferințele pe care Sfântul Ioan le-a îndurat pentru credința sa. Astfel, martirii au fost uciși „pentru cuvântul lui Dumnezeu și pentru mărturia pe care o țineau"[1]. Această interpretare este întărită de faptul că Apostolul împărtășea suferințele fraților săi; el era „părtaș în necazurile lor". El îndura chiar atunci greutățile exilului în Patmos.

Mulți autori înțeleg cuvintele Sfântului Ioan ca însemnând că el se afla pe insula Patmos pentru a primi „cuvântul lui Dumnezeu" și pentru a da mărturie prin scrierea sa. Dar în Apocalipsă Sfântul Ioan nu folosește cuvântul grec „dia" în legătură cu „cuvântul lui Dumnezeu" pentru a exprima un scop. El înseamnă întotdeauna „din cauza" sau „ca urmare a". Fără îndoială, Sfântul Ioan vedea și exilul său ca un act al Providenței divine care îl pregătea pentru aceste mari revelații.

Spre sfârșitul domniei lui Domițian, Sfântul Ioan a fost adus la Roma și aruncat într-un cazan cu untdelemn clocotit. Scăpând în chip miraculos, a fost surghiunit în insula Patmos în jurul anului 95 d. Hr. [2] La moartea lui Domițian, în anul următor, Sfântul Ioan s-a întors la Efes, unde a murit în pace în jurul anului 100 d. Hr.

Patmos este o insulă pustie de roci vulcanice în Marea Egee, la aproximativ șaizeci de mile sud-vest de Efes. Portul său bun o făcea loc de oprire pentru vasele care mergeau de la Roma la Efes. Pliniu ne spune că era folosită ca loc de exil [3]. O peșteră, cam la jumătatea distanței dintre țărm și orașul modern Patmos, este arătată ca locul unde Sfântul Ioan a primit revelațiile sale.

10. Sfântul Ioan a primit această revelație duminica — ziua Domnului. Acest fapt este vrednic de luare-aminte, deoarece arată cât de devreme creștinii au consacrat prima zi a săptămânii slujirii lui Dumnezeu, după cum arată însăși denumirea de zi a Domnului [4]. Este posibil ca Sfântul Ioan să se fi retras în acea zi de la ceilalți exilați pentru a se dedica rugăciunii. Și pe când era astfel în rugăciune, a auzit un glas limpede și pătrunzător ca sunetul unei trâmbițe. Era un glas menit să fie auzit până la marginile pământului.

12, 13. Întorcându-se ca să vadă de unde venea glasul, Sfântul Ioan a contemplat o vedenie: șapte sfeșnice de aur și, în mijlocul lor, pe Domnul nostru, îmbrăcat în haina albă a preoției. El i s-a arătat Sfântului Ioan în chip omenesc, „asemenea Fiului Omului".

Cele șapte sfeșnice reprezintă cele șapte Biserici ale Asiei. După cum s-a arătat mai sus, șapte este numărul desăvârșirii, care arată universalitatea. De aceea, prin extindere, cele șapte sfeșnice reprezintă toate Bisericile din întreaga lume și din

toate timpurile. Aurul înseamnă iubirea lui Hristos care pătrunde și însuflețește Biserica.

14. Părul alb ca zăpada este simbol al înțelepciunii și al veșniciei. Ochii care văd toate erau ca niște flăcări de foc — înfricoșătoare pentru cei răi, dar simbol al iubirii mistuitoare pentru cei credincioși. Focul este unul dintre marile daruri ale lui Dumnezeu pentru om, dar este și cel mai distrugător dușman al său.

15. Picioarele de aramă înroșită ne amintesc de dreptatea riguroasă a judecăților divine. Glasul, asemenea vuietului apelor puternice, vestește milă și iubire celor credincioși, dar amenință pedeapsa pe cei răi. Apa, asemenea focului, este un mare bine sau un rău cumplit, după împrejurări.

16. Cele șapte stele reprezintă pe cei șapte episcopi ai Asiei și, prin ei, pe toți episcopii Bisericii. Episcopii sunt stele așezate pe firmamentul Bisericii pentru a lumina și a călăuzi pe credincioși prin marea întunecată a vieții. Hristos ține stelele în mâna Sa dreaptă pentru a arăta grija Sa deosebită pentru cei însărcinați cu cârmuirea Bisericii Sale și cu îngrijirea sufletelor.

Sabia ascuțită cu două tăișuri este Evanghelia, care nimicește păcatul și erezia. „Cuvântul lui Dumnezeu este viu și lucrător și mai pătrunzător decât orice sabie cu două tăișuri”[5].

Fața strălucitoare ca soarele de amiază descoperă slava trupului înviat al lui Hristos. Este, de asemenea, simbolul puterii luminătoare a Evangheliei, care îi lasă pe cei răi fără scuză pentru orbirea lor voită. „Dacă n-aș fi venit și nu le-aș fi vorbit, n-ar avea păcat; dar acum nu au scuză pentru păcatul lor”[6].

17, 18. Copleșit de frică și de uimire, Sfântul Ioan a căzut la pământ. Atunci Domnul nostru i-a descoperit identitatea Sa prin cuvinte de mângâiere: „Nu te teme, căci Eu sunt Domnul care a înviat din morți ca să nu mai moară.” „Hristos, înviind din morți, nu mai moare; moartea nu mai are stăpânire asupra Lui”[7], pentru că El ține cheile morții și ale iadului. Cuvintele lui Hristos trebuie să-l fi dus pe Sfântul Ioan cu gândul la acea altă scenă de pe Muntele Tabor, unde Domnul nostru și-a arătat slava celor trei Apostoli cu aproximativ șaizeci și cinci de ani înainte [8].

19, 20. Hristos însuși explică înțelesul sfeșnicelor și al stelelor. El arată astfel că profețiile Apocalipsei trebuie înțelese în sens alegoric, dacă textul nu indică limpede o altă interpretare. În câteva puține locuri, sensul este explicat. În cele mai multe cazuri, interpretarea trebuie căutată în scrierile profeților care au folosit simboluri asemănătoare pentru a exprima adevăruri similare.

CĂTRE BISERICA DIN EFES

CAPITOLUL II

1. *Îngerului Bisericii din Efes scrie-i: Acestea zice Cel ce ține cele șapte stele în mâna Sa dreaptă, Cel ce umblă în mijlocul celor șapte sfeșnice de aur:*

2. *Știu faptele tale și osteneala ta și răbdarea ta și că nu poți suferi pe cei răi și ai pus la încercare pe cei ce zic că sunt apostoli și nu sunt și i-ai găsit mincinoși;*

3. *și ai răbdare și ai suferit pentru numele Meu și n-ai slăbit.*

4. *Dar am împotriva ta că ai părăsit dragostea ta cea dintâi.*

5. *Adu-ți aminte, dar, de unde ai căzut și fă pocăință și fă faptele cele dintâi. Iar de nu, voi veni la tine și voi muta sfeșnicul tău din locul lui, dacă nu te vei pocăi.*

6. *Dar aceasta ai: că urăști faptele nicolaiților, pe care și Eu le urăsc.*

7. *Cel ce are urechi să audă ceea ce Duhul zice Bisericilor. Celui ce va birui îi voi da să mănânce din pomul vieții, care este în raiul Dumnezeului Meu.*

1. Îngerii cărora li se adresează Sfântul Ioan sunt episcopii Bisericilor cărora le scrie. Cuvântul grec „αγγελος" înseamnă „trimis", „mesager". Episcopii sunt slujitori trimiși de Hristos pentru a cârmui Biserica Sa.

Efesul era un oraș însemnat pe coasta de apus a Asiei Mici. Era cunoscut mai ales pentru templul zeiței Diana, socotit între cele șapte minuni ale lumii. Templul a fost jefuit de bogățiile sale de către Nero și, în cele din urmă, distrus de goți în anul 262 d. Hr. Sfântul Pavel a propovăduit Evanghelia la Efes timp de trei ani și a lăsat pe ucenicul său, Sfântul Timotei, ca episcop, pentru a continua lucrarea. Sfântul Ioan și-a petrecut și el ultimii ani la Efes, unde a scris a patra Evanghelie. O tradiție veche spune că și Maria Magdalena a murit la Efes.

Astăzi Efesul este reprezentat de Aya Solouk, un sat de trei mii de locuitori. Sub sat se află ruinele vechiului oraș. Rămășițele templului și ale teatrului sunt încă arătate vizitatorilor.

Sfântul Timotei era, probabil, „îngerul" Efesului căruia îi scrie Sfântul Ioan în Apocalipsă. El este lăudat pentru ostenelile sale neobosite în propovăduirea Evangheliei și pentru râvna sa în smulgerea învățătorilor mincinoși. De asemenea, a suferit persecuții pentru numele lui Hristos. Sfântul Pavel ne spune că Sfântul Timotei fusese întemnițat pentru credința sa, dar nu dă amănunte asupra împrejurărilor [9].

Sfântul Timotei este însă mustrat acum pentru că a pierdut mult din râvna sa de odinioară. Sfântul Pavel recunoscuse în ucenicul său iubit o blândețe a firii care duce ușor la lipsa acelei râvne și tărie atât de necesare unui episcop. De aceea i-a scris: „Aprinde darul lui Dumnezeu care este în tine prin punerea mâinilor mele. Căci Dumnezeu nu ne-a dat duh de frică, ci de putere, de iubire și de înțelepciune." Și iarăși: „Propovăduiește cuvântul. Stăruie la timp și ne la timp. Mustră, roagă, ceartă, cu toată răbdarea și învățătura." [10]

Ceea ce se temea Sfântul Pavel s-a împlinit. Cuvintele Sfântului Ioan lasă impresia unei scăderi serioase în râvnă și înfocare. Urmările vor fi cu atât mai grave cu cât persecuția este aproape. Sfântul Ioan ia locul fostului învățător pentru a-l avertiza pe Sfântul Timotei. Cuvintele sale au fost roditoare, iar Sfântul Timotei a dobândit cununa martiriului la scurt timp după aceea.

A stărui în râvnă și înfocare este una dintre cele mai mari dificultăți ale vieții apostolice. Și totuși aceasta este datoria strictă a fiecărui apostol vrednic de acest nume.

5. O pedeapsă cumplită îl așteaptă pe Sfântul Timotei dacă nu își recapătă râvna de odinioară în slujire. Natura acestei pedepse arată că credincioșii erau mai vinovați chiar decât episcopul lor. „Voi muta sfeșnicul tău (Biserica) din locul lui" prin persecuție, erezie, schismă și apostazie. De prea multe ori această amenințare s-a împlinit în istoria Bisericii. Ea rămâne

o primejdie deasupra fiecărei Biserici care își pierde râvna dintâi și părăsește faptele cele dintâi.

6. Domnul nostru îl laudă pe Sfântul Timotei pentru ura sa față de erezia nicolaiților. Nicolaiții erau cunoscuți pentru învățăturile și viața lor coruptă. Sectă își trăgea, probabil, numele de la întemeietorul ei. Unii doresc să-l identifice cu Nicolae, unul dintre cei șapte diaconi rânduiți la Ierusalim [11]. Sfântul Pavel îl avertizase pe Timotei despre erori asemănătoare celor ale nicolaiților: „Unii se vor abate de la credință, dând ascultare duhurilor rătăcirii și învățăturilor demonilor, prin fățărnicia celor ce spun minciuni și au cugetul însemnat. Oprind căsătoria, poruncind a se feri de mâncări" [12].

Hristos nu spune că îi urăște pe nicolaiți. El urăște numai faptele lor rele și erorile lor. Aceasta ne învață că trebuie să urâm întotdeauna orice eroare, dar să-i iubim pe cei rătăciți, mai ales pe aceia care rătăcesc fără vină din partea lor. Iubirea noastră pentru ei trebuie să se arate prin strădanii serioase de a-i aduce la cunoașterea și iubirea adevărului.

7. O mare răsplată este făgăduită celor care biruiesc erezia și păcatul, aducând pe cei rătăciți la adevărata Credință. „Celui ce va birui îi voi da să mănânce din pomul vieții." Hristos însuși este acest pom al vieții, al cărui rod este Sfânta Euharistie pe pământ și unirea veșnică cu El în cer.

CĂTRE BISERICA DIN SMIRNA

CAPITOLUL II

8. *Iar îngerului Bisericii din Smirna scrie-i: Acestea zice Cel dintâi și Cel de pe urmă, Cel care a fost mort și este viu.*

9. *Știu necazul tău și sărăcia ta, dar ești bogat; și ești hulit de cei ce spun că sunt iudei și nu sunt, ci sunt sinagoga Satanei.*

10. *Nu te teme de nimic din cele ce ai să suferi. Iată, diavolul va arunca pe unii dintre voi în temniță, ca să fiți încercați; și veți avea necaz zece zile. Fii credincios până la moarte și îți voi da cununa vieții.*

11. *Cel ce are urechi să audă ceea ce Duhul zice Bisericilor. Cel ce va birui nu va fi vătămat de moartea cea de-a doua.*

8. Smirna este un oraș însemnat pe golful Smirnei, la treizeci și cinci de mile la nord de Efes. În prezent se află sub mandatul Greciei și numără 250.000 de locuitori. Creștinismul a fost adus la Smirna foarte devreme. Iudeii din acest oraș erau deosebit de potrivnici Evangheliei. „Îngerul" Smirnei era, foarte probabil, însuși ucenicul Sfântului Ioan, Sfântul Policarp.

9. Episcopul este lăudat pentru răbdarea sa în suferință și pentru sărăcia sa. Este într-adevăr sărac în bunurile acestei lumi, dar este bogat în harul lui Dumnezeu și în adevărata iubire creștină. A suferit mult din pricina calomniilor răspândite de iudeii din Smirna.

Adevăratul iudeu, adevăratul fiu al lui Avraam, este creștinul care L-a primit pe Hristos ca Mesia făgăduit lui Avraam din vechime. Aceia care se numesc iudei nu sunt decât răzvrătiți împotriva Dumnezeului lui Israel și împotriva profeților de odinioară. Ei sunt sinagoga Satanei. Oriunde era propovăduită Evanghelia, iudeii erau cei dintâi și cei mai înverșunați dușmani ai ei. Tertulian scrie: „Sinagogile iudaice sunt izvorul persecuțiilor." [13]

10. Acești dușmani iudei ai Evangheliei vor izbuti să stârnească o persecuție, dar ea va fi de scurtă durată. Creștinii trebuie să sufere pentru Credința lor, însă nu au de ce să se teamă; cel ce stăruie până la capăt va dobândi cununa vieții veșnice. Această profeție și-a aflat împlinirea în persecuția care a izbucnit pentru scurt timp la Smirna, în jurul anului 155 d. Hr. Sfântul Policarp a fost cea mai strălucită victimă a ei. O relatare a martiriului său a fost scrisă de frații săi pentru a înștiința Bisericile vecine despre moartea episcopului lor. Această scriere, cunoscută sub numele de „Martiriul lui Policarp", arată că iudeii au luat parte activă la persecuție. [14]

11. Cei care suferă pentru Credință par a fi biruiți de dușmanii lor, dar, dacă stăruie până la sfârșit, ei sunt adevărații biruitori.

Ei suferă moartea trupului, dar prin aceasta dobândesc viața veșnică. „Cel ce își va pierde viața pentru Mine o va afla.” [15] El nu trebuie să se teamă de moartea cea de-a doua, care este osânda veșnică a trupului și a sufletului. [16]

CĂTRE BISERICA DIN PERGAM

CAPITOLUL II

12. *Iar îngerului Bisericii din Pergam scrie-i: Acestea zice Cel ce are sabia ascuțită cu două tăișuri:*

13. *Știu unde locuiești, acolo unde este scaunul Satanei; și ții cu tărie numele Meu și n-ai tăgăduit credința Mea. Chiar și în zilele acelea când Antipa, martorul Meu credincios, a fost ucis la voi, acolo unde locuiește Satana.*

14. *Dar am împotriva ta câteva lucruri: pentru că ai acolo pe cei ce țin învățătura lui Balaam, care l-a învățat pe Balac să pună piatră de poticnire înaintea fiilor lui Israel, ca să mănânce și să săvârșească desfrânare.*

15. *Așa ai și tu pe cei ce țin învățăturile nicolaiților.*

16. *Fă, așadar, pocăință; iar de nu, voi veni la tine degrabă și voi lupta împotriva lor cu sabia gurii Mele.*

17. *Cel ce are urechi să audă ceea ce Duhul zice Bisericilor. Celui ce va birui îi voi da mana cea ascunsă și îi voi da o pietricică albă, iar pe pietricică, un nume nou scris, pe care nimeni nu-l știe decât cel ce îl primește.*

12. Pergamul, unul dintre cele mai mărețe orașe ale timpurilor vechi, era așezat pe râul Caic, la aproximativ cincisprezece mile de mare și la șaizeci de mile la nord de Smirna. Se pare că păgânismul prinsese rădăcini adânci la Pergam. Tacit amintește faimosul său templu închinat lui Esculap, zeul medicinei. [17] La Pergam se afla, de asemenea, un număr de nicolaiți imorali. Persecuția izbucnise deja acolo pe vremea Sfântului Ioan. Cel puțin un creștin înfruntase cu vitejie moartea pentru Credința sa. În vremuri mai târzii, Pergamul a dat alți martiri pentru Hristos. Eusebiu amintește pe Carpus, Papylus și Agathonice, care au fost executați în martie 250 d. Hr. [18]

Astăzi orașul este cunoscut sub numele de Bergama și numără aproximativ 20.000 de locuitori, în cea mai mare parte turci și greci schismatici. Ruinele a trei Biserici vechi au fost descoperite între 1878 și 1886. Una dintre ele fusese o basilică măreață închinată Sfântului Ioan.

Se spune că Gaius, căruia Sfântul Ioan i-a adresat a treia Epistolă, a fost primul episcop al Pergamului. [19] Dacă

aceasta este adevărat, el era foarte probabil „îngerul" căruia îi scrie acum Sfântul Ioan.

13. Pergamul este numit „tronul Satanei" din pricina păgânismului său adânc înrădăcinat, a persecuției împotriva creștinilor și a imoralităților nicolaiților. Poate fi, de asemenea, o aluzie la cultul adus statuii împăratului. Se pare că Pergamul era încă, în acea vreme, capitala Asiei proconsulare. Dacă este așa, avea o statuie a împăratului căreia trebuia să i se aducă jertfă sub pedeapsa morții. Aceasta ar explica persecuția în care Antipa a suferit martiriul. [20]

14, 15. Episcopul Pergamului este lăudat pentru râvna și statornicia sa în fața persecuției. Totuși, există un motiv de mustrare. El nu a fost îndeajuns de energic în smulgerea urâtei erezii a nicolaiților. Unii dintre credincioșii săi țin această învățătură rea. Din pricina învățăturilor și practicilor lor imorale, ei sunt numiți ucenici ai lui Balaam. Aceasta este o aluzie la moabiții care, la sfatul lui Balaam, au mers printre israeliți ca să-i ademenească la idolatrie și adulter. [21] În același chip, nicolaiții îi ademenesc pe credincioși la păcat și eroare.

16. Dacă acești nelegiuiți nu vor face pocăință, vor fi loviți de sabia cu două tăișuri, care îi frânge pe cei încăpățânați și rușinează orice păcat și eroare. Poate fi aici și o aluzie la soarta moabiților care îi seduseseră pe fiii lui Israel. [22]

17. Cel care biruie păcatul și eroarea va primi mana cea ascunsă a bucuriei veșnice prin unirea cu Hristos în cer, unire care începe pe pământ prin primirea vrednică a Sfintei Euharistii. Aceeași răsplată i-a fost făgăduită episcopului Efesului sub simbolul pomului vieții. [23]

Bucuriile veșnice ale cerului sunt simbolizate și printr-o pietricică albă, pe care este scris un nume nou. Ar fi zadarnic să speculăm asupra acestui nume, de vreme ce Hristos spune că „nimeni nu-l știe decât cel ce îl primește". Este, probabil, „numele nou" amintit mai jos, în capitolul xix, 12. [24] Nu se știe de ce bucuriile cerului sunt simbolizate printr-o pietricică albă. Gigot spune că este probabil vorba de o aluzie la o întrebuințare a „pietrei albe" cunoscută cititorilor Sfântului Ioan, dar necunoscută nouă. [25]

CĂTRE BISERICA DIN TIATIRA

CAPITOLUL II

18. *Iar îngerului Bisericii din Tiatira scrie-i: Acestea zice Fiul lui Dumnezeu, Cel ce are ochii asemenea flăcării de foc și picioarele asemenea aramei strălucitoare.*

19. *Știu faptele tale și credința ta și iubirea ta și slujirea ta și răbdarea ta și faptele tale cele de pe urmă, care sunt mai multe decât cele dintâi.*

20. *Dar am împotriva ta câteva lucruri: pentru că îngădui femeii Izabela, care se numește pe sine profetesă, să învețe și să amăgească pe slujitorii Mei, ca să săvârșească desfrânare și să mănânce cele jertfite idolilor.*

21. *Și i-am dat vreme ca să facă pocăință, dar nu voiește să se pocăiască de desfrânarea ei.*

22. *Iată, o voi arunca în pat; iar cei ce săvârșesc adulter cu ea vor fi în mare necaz, dacă nu vor face pocăință de faptele lor.*

23. *Și pe fiii ei îi voi ucide cu moarte, și toate Bisericile vor cunoaște că Eu sunt Cel ce cercetez rărunchii și inimile, și voi da fiecăruia dintre voi după faptele voastre. Iar vouă vă spun:*

24. *Și celorlalți care sunt în Tiatira: oricine nu are această învățătură și nu a cunoscut adâncurile Satanei, cum le numesc ei, nu voi pune asupra voastră altă povară.*

25. *Totuși, ceea ce aveți, țineți cu tărie până ce voi veni.*

26. *Iar celui ce va birui și va păzi lucrările Mele până la sfârșit, îi voi da putere peste neamuri.*

27. *Și le va cârmui cu toiag de fier, și ca vasul olarului vor fi sfărâmate,*

28. *precum și Eu am primit de la Tatăl Meu; și îi voi da luceafărul de dimineață.*

29. *Cel ce are urechi să audă ceea ce Duhul zice Bisericilor.*

18. La cincizeci de mile sud-est de Pergam se afla vechiul oraș Tiatira. Diana era foarte venerată aici, ca și la Efes, dar Apollo era divinitatea principală în cinstea căreia se celebrau jocuri. Lidia, femeia convertită de Sfântul Pavel la Filipi, era din Tiatira. [26] La începutul secolului al III-lea, populația era aproape în întregime creștină. [27]

În Evul Mediu, turcii au schimbat numele Tiatirei în Ak-Hissar, adică Fortăreața Albă. Populația de astăzi numără aproximativ 22.000 de locuitori, în cea mai mare parte mahomedani și greci schismatici.

19, 20. Episcopul Tiatirei este lăudat pentru credința sa și pentru faptele sale bune în slujire. Spre deosebire de Timotei, râvna lui a sporit; totuși, există o greșeală pentru care este mustrat. El nu i-a păzit îndeajuns pe credincioși împotriva învățăturilor unei anumite profetese mincinoase, care este stigmatizată drept „o Izabelă". Prin influența Izabelei, regele Ahab a căzut în idolatrie și a devenit cel mai nelegiuit dintre conducătorii lui Israel. [28] În același chip, creștinii din Tiatira

erau duși spre învățăturile nicolaiților de către o femeie rea, care se numea pe sine profetesă. Ea îi ademenea chiar să ia parte la ospețele jertfelor păgânilor. [29]

21, 22. Sfântul Ioan compară erezia cu adulterul. Această figură de stil se întâlnește adesea în Vechiul Testament. Hristos este adevăratul și unicul Mire al sufletelor. Erezia este un act de necredincioșie față de El.

Domnul nostru a arătat o milă deosebită, dând acestei profetese mincinoase și adepților ei timp să se pocăiască; dar ei nu voiesc să se pocăiască de păcatele lor. Acum sunt amenințați cu pedepse aspre. Vor fi loviți de boală și de moarte. Toate Bisericile trebuie să înțeleagă că Hristos nu va îngădui nici erezia, nici schisma.

24, 25. Credincioșii din Tiatira sunt îndemnați să se ferească de învățăturile ereticilor și să păzească cu grijă Credința care le-a fost propovăduită. Nicio altă poruncă nu le este trebuincioasă.

Nicolaiții erau urmași ai gnosticilor, care se lăudau cu o cunoaștere mai înaltă a lucrurilor dumnezeiești, posedată numai de ei. Ei o numeau „abisul" sau „adâncul" cunoașterii. Sfântul Ioan arată adevărata natură a acestei așa-zise cunoașteri atunci când o numește „adâncurile Satanei".

26, 27. Credincioșii sunt avertizați asupra necesității faptelor bune pentru mântuire. Cei care vor stărui în ele până la sfârșit

vor avea parte împreună cu Hristos la judecata celor răi. Ei vor participa la puterea pe care El a primit-o de la Tatăl: puterea de a cârmui neamurile cu toiag de fier. [30] Sfântul Pavel învață același adevăr: „Nu știți oare că sfinții vor judeca lumea?" [31]

28. Celor care stăruie, Domnul nostru le va da slava veșnică a Viziunii Beatifice în cer. Hristos, Luceafărul de dimineață, va fi obiectul acestei viziuni, fiindcă El este Dumnezeu, egal în toate cu Tatăl. Aceeași răsplată a fost făgăduită celorlalte Biserici sub simboluri puțin diferite. [32]

Hristos este desemnat ca stea în profeția lui Balaam: „O stea va răsări din Iacob." [33] Într-un alt pasaj al Apocalipsei, Hristos Se numește pe Sine „Steaua strălucitoare și de dimineață". [34] Prin lumina reflectată a acestei Stele, „cei drepți vor străluci ca soarele în împărăția Tatălui lor." [35]

CĂTRE BISERICA DIN SARDES

CAPITOLUL III

> ***1.*** *Iar îngerului Bisericii din Sardes scrie-i: Acestea zice Cel ce are cele șapte duhuri ale lui Dumnezeu și cele șapte stele: Știu faptele tale, că ai nume că trăiești, dar ești mort.*

2. *Veghează și întărește cele ce au mai rămas, care sunt gata să moară. Căci nu găsesc faptele tale desăvârșite înaintea Dumnezeului Meu.*

3. *Adu-ți aminte, așadar, cum ai primit și ai auzit; și păzește și fă pocăință. Dacă deci nu vei veghea, voi veni la tine ca un hoț și nu vei ști în ce ceas voi veni la tine.*

4. *Dar ai câteva nume în Sardes care nu și-au întinat veșmintele; și vor umbla cu Mine în alb, pentru că sunt vrednici.*

5. *Cel ce va birui va fi astfel îmbrăcat în veșminte albe, și nu voi șterge numele lui din cartea vieții, și voi mărturisi numele lui înaintea Tatălui Meu și înaintea îngerilor.*

6. *Cel ce are urechi să audă ceea ce Duhul zice Bisericilor.*

1. Sardes, capitala Lidiei, era un oraș de o însemnătate considerabilă. Se afla la aproximativ treizeci de mile la sud de Tiatira, pe râul Pactol, care curgea prin piața sa. Era cunoscut pentru activitățile sale comerciale și pentru fabricarea covoarelor și a țesăturilor de lână. Era, de asemenea, reședința vestitului Cresus. Satul răsfirat Sart marchează astăzi locul acestui oraș antic.

„Cel ce are cele șapte duhuri" este Domnul suveran al celor șapte duhuri care stau înaintea tronului lui Dumnezeu. Unii interpreți înțeleg aceste cuvinte în sensul că Hristos posedă plinătatea darurilor Duhului Sfânt. „Și Duhul Domnului Se va odihni peste El: duhul înțelepciunii și al înțelegerii, duhul sfatului și al tăriei, duhul cunoașterii și al evlaviei. Și va fi umplut de duhul temerii de Domnul." [36]

Cel ce are cele șapte stele este Hristos, care poartă o grijă deosebită slujitorilor Bisericii Sale. El își arată acum această purtare de grijă față de episcopul din Sardes. Hristos, Cel ce cercetează inimile și rărunchii, cunoaște adevărata stare a sufletului acestui episcop. El pare a fi un slujitor credincios al lui Dumnezeu și un adevărat păstor al sufletelor, dar în realitate este mort din punct de vedere spiritual. Aceste cuvinte implică o stare de păcat moral și o tristă neglijare a datoriei pastorale.

2-5. Prin slujirea Sfântului Ioan, Hristos îl îndeamnă acum pe episcopul din Sardes să se trezească la înțelegerea stării sale jalnice. El trebuie să facă pocăință pentru trecut și să-și reaprindă râvna, pentru a mântui pe puținii membri ai turmei sale care rămân credincioși.

Păstorul sufletelor este răspunzător înaintea lui Dumnezeu pentru mântuirea lor. El trebuie să-i învețe și să-i călăuzească prin cuvânt și exemplu, „căci buzele preotului vor păzi cunoașterea, și legea o vor căuta din gura lui, fiindcă el este îngerul Domnului oștirilor." [37] El este asemenea unui străjer

așezat într-un turn de veghe; „dacă vede sabia venind și nu sună din trâmbiță, iar poporul nu ia seama, și sabia vine și smulge un suflet dintre ei, acela este luat în nelegiuirea sa, dar sângele lui îl voi cere din mâna străjerului.” [38]

Aceste cuvinte ale profetului sunt, de asemenea, un avertisment că nimeni nu poate face dintr-un păstor nevrednic o scuză pentru păcatele sale. El are încă învățăturile Bisericii și harul Sacramentelor, care sunt întotdeauna lucrătoare, fie că sunt administrate de un păstor vrednic, fie de unul nevrednic. Chiar și atunci când străjerul nu dă avertismentul, sufletul care piere „este luat în nelegiuirea sa”.

Păstorul care este neglijent în grija față de poporul său este expus primejdiei de a fi răpit prin moarte năprasnică, fără harul Sacramentelor. Din nefericire, Biserica din Sardes se află într-o stare foarte tristă; totuși, ea numără câteva suflete credincioase care vor fi mântuite. Ele vor fi îmbrăcate cu veșmintele albe ale fericirii veșnice.

CĂTRE BISERICA DIN FILADELFIA

CAPITOLUL III

7. *Iar îngerului Bisericii din Filadelfia scrie-i: Acestea zice Cel Sfânt și Cel Adevărat, Cel ce are cheia lui*

David; Cel ce deschide și nimeni nu închide; Cel ce închide și nimeni nu deschide.

8. *Știu faptele tale. Iată, am pus înaintea ta o ușă deschisă pe care nimeni nu o poate închide, fiindcă ai puțină putere și ai păzit cuvântul Meu și nu ai tăgăduit numele Meu.*

9. *Iată, voi aduce pe unii din sinagoga Satanei, care spun că sunt iudei și nu sunt, ci mint. Iată, îi voi face să vină și să se închine înaintea picioarelor tale. Și vor cunoaște că Eu te-am iubit.*

10. *Fiindcă ai păzit cuvântul răbdării Mele, și Eu te voi păzi de ceasul ispitei care va veni peste lumea întreagă, ca să-i încerce pe cei ce locuiesc pe pământ.*

11. *Iată, vin curând: ține cu tărie ceea ce ai, ca nimeni să nu ia cununa ta.*

12. *Pe cel ce va birui îl voi face stâlp în templul Dumnezeului Meu; și nu va mai ieși afară; și voi scrie peste el numele Dumnezeului Meu și numele cetății Dumnezeului Meu, noul Ierusalim, care se coboară din cer de la Dumnezeul Meu, și numele Meu cel nou.*

13. *Cel ce are urechi să audă ceea ce Duhul zice Bisericilor.*

7. Urmând valea Cogamusului spre sud-est de la Sardes, pe o distanță de aproximativ treizeci de mile, solul Sfântului Ioan ar fi ajuns la Filadelfia. Orașul a fost întemeiat de Filadelfus, regele Pergamului, dar a devenit posesiune romană în anul 133 î. Hr. A fost practic distrus de un cutremur în anul 17 d. Hr. Din pricina ajutorului dat atunci de Tiberiu, numele i-a fost schimbat în Neocezareea. Orașul modern, cunoscut sub numele de Ala-Shehr, este o stație pe calea ferată Smirna-Dinair și are o populație de aproximativ 20.000 de locuitori.

Potrivit Constituțiilor Apostolilor, Demetrius a fost primul episcop al Filadelfiei. [39] El trebuie să fi fost numit de Sfântul Ioan și este, probabil, „îngerul" căruia i se adresează aici. Apologetul Miltiade menționează o profetesă, Ammia, care trebuie să fi aparținut Bisericii primitive din Filadelfia. [40]

Ca Dumnezeu adevărat, Hristos Se numește pe Sine Cel Adevărat și Cel Sfânt. El ține cheia lui David, fiindcă posedă împărăția veșnică făgăduită lui David: [41] „Domnul Dumnezeu Îi va da tronul lui David, tatăl Său; și va împărăți în casa lui Iacob în veci. Și împărăția Lui nu va avea sfârșit." [42] În această împărăție, Domnul nostru domnește în chip suveran. Nu este nimeni care să-I conteste autoritatea; El deschide și nimeni nu închide; El închide și nimeni nu deschide.

8-10. Episcopul Filadelfiei are numai puține dintre acele însușiri naturale pe care înțelepciunea omenească le socotește necesare pentru înalta slujire încredințată lui. Totuși, el a fost credincios încredințării sale: a păzit porunca lui Hristos a stăruinței răbdătoare. Hristos îi făgăduiește acum ocrotire în vreme de persecuție și de ispită. El va avea chiar harul de a face convertiți dintre iudeii îndărătnici, din acea „sinagogă a Satanei".

Nu celor mari și învățați, ci celor smeriți și credincioși le făgăduiește Dumnezeu harurile Sale. „Cele slabe ale lumii le-a ales Dumnezeu, ca să le rușineze pe cele tari." [43] Alegându-i pe cei slabi pentru a-i birui pe cei puternici, Domnul nostru învață limpede că El este Păstorul suprem în Biserica Sa. El nu are nevoie nici de puterea omenească, nici de înțelepciunea omenească. Pentru acest motiv a ales El doisprezece oameni săraci și neînvățați ca Apostoli, spre a duce Evanghelia la toate neamurile.

Prin acest episcop credincios, Domnul nostru făgăduiește har și ocrotire deosebită tuturor păstorilor credincioși în vremea lui Antihrist, „acel ceas al ispitei care va veni peste lumea întreagă, ca să-i încerce pe cei ce locuiesc pe pământ". Aceasta este prima indicație că apostazia de la Credință nu va fi generală în zilele lui Antihrist. Vor exista întotdeauna suflete credincioase lui Hristos, cu păstori credincioși care să le călăuzească.

11. Harul este făgăduit întotdeauna cu condiția stăruinței: „Păzește bine ceea ce ai, ca nu cumva altul să primească cununa rânduită ție."

12. Toți episcopii credincioși sunt apostoli și stâlpi ai Bisericii aici pe pământ. [44] Ei vor fi, de asemenea, cetățeni binecuvântați și cinstiți ai Bisericii triumfătoare, noul Ierusalim.

CĂTRE BISERICA DIN LAODICEEA

CAPITOLUL III

14. *Iar îngerului Bisericii din Laodiceea scrie-i: Acestea zice Amin, Martorul credincios și adevărat, Cel ce este începutul creației lui Dumnezeu:*

15. *Știu faptele tale, că nu ești nici rece, nici fierbinte. O, de ai fi rece sau fierbinte!*

16. *Dar fiindcă ești căldicel, și nici rece, nici fierbinte, voi începe să te vărs din gura Mea.*

17. *Pentru că zici: Sunt bogat și m-am îmbogățit și nu am nevoie de nimic; și nu știi că ești nenorocit și vrednic de milă și sărac și orb și gol.*

18. *Te sfătuiesc să cumperi de la Mine aur lămurit prin foc, ca să te îmbogățești; și să te îmbraci în veșminte albe, ca să nu se arate rușinea goliciunii tale; și să-ți ungi ochii cu alifie, ca să vezi.*

19. *Pe cei pe care îi iubesc îi mustru și îi pedepsesc. Fii deci râvnitor și fă pocăință.*

20. *Iată, stau la ușă și bat. Dacă cineva va auzi glasul Meu și Îmi va deschide ușa, voi intra la el și voi cina cu el, și el cu Mine.*

21. *Celui ce va birui îi voi da să șadă cu Mine pe tronul Meu, precum și Eu am biruit și am șezut cu Tatăl Meu pe tronul Lui.*

22. *Cel ce are urechi să audă ceea ce Duhul zice Bisericilor.*

14. Laodiceea era un oraș însemnat al Frigiei, la aproximativ cincizeci de mile sud-est de Filadelfia, pe râul Lycus. Antioh al II-lea l-a colonizat în jurul anului 250 î. Hr. și i-a dat numele soției sale, Laodice. Laodiceea era un centru de industrie și comerț și era vestită mai ales pentru țesăturile sale de lână și pentru sandale. Era, de asemenea, sediul unei școli de medicină.

Evanghelia fusese propovăduită în Laodiceea de Epafras, ucenicul Sfântului Pavel. Casa lui Nimfa era folosită ca loc de cult pentru mica obște creștină. [45] Constituțiile Apostolilor îl menționează pe Sfântul Nimfa ca primul episcop al Laodiceei. [46] Sfântul Pavel a scris creștinilor din Laodiceea o scrisoare care s-a pierdut. [47]

Iisus Hristos este Amin, Cel neschimbător și veșnic. Prin El au fost create toate: „Tu, Doamne, dintru început ai întemeiat pământul. Și lucrul mâinilor Tale sunt cerurile." [48]

15–17. Episcopul Laodiceei este căldicel și nepăsător. De aceea Domnul nostru este pe punctul de a-l lepăda. El retrage harurile care au fost neglijate. Hristos ar prefera să-l afle pe episcop cu totul rece, fiindcă ar fi mai multă nădejde pentru el. Și-ar da seama mai ușor de starea sa și ar face pocăință. Sufletele căldicele se înșală cu ușurință, crezând că sunt bogate în harul lui Dumnezeu, când în realitate se află într-o stare vrednică de milă, despuiate de harul lui Dumnezeu și oarbe față de adevărata lor stare.

Referirea la bogății poate de asemenea să însemne că episcopul Laodiceei se dăduse prea mult dobândirii bunurilor lumești. Astfel, el a devenit tocmai opusul Sfântului Policarp, care era sărac în bunuri materiale, dar bogat în harul și iubirea lui Dumnezeu. [49]

18. Episcopului i se poruncește să se trezească din această letargie spirituală. În locul aurului josnic al bogățiilor

pământești, el trebuie să dobândească aurul curat al iubirii și al râvnei, aur curățit în focul încercărilor și al ispitelor. Astfel se va îmbrăca în veșmintele albe ale harului. Atunci i se vor deschide ochii spre o dreaptă cunoaștere a lucrurilor lui Dumnezeu.

19, 20. Încercările și necazurile sunt dovada milei și iubirii lui Dumnezeu. Ele trezesc sufletul la o mai mare râvnă. Hristos este pururea răbdător și iubitor. El stă la ușa sufletului nostru, gata să reverse harurile și binecuvântările Sale. Dar sufletul trebuie să conlucreze; trebuie să-I deschidă ușa.

21. O parte din slava lui Hristos în cer este făgăduită celor care conlucrează cu harurile Sale și stăruie până la sfârșit.

Aceste avertismente către Biserici arată grija lui Hristos pentru mântuirea noastră. Ele dovedesc, de asemenea, adânca Sa purtare de grijă pentru cei însărcinați cu îngrijirea sufletelor.

CONSTITUȚIA BISERICII

CAPITOLUL IV

> ***1.*** *După acestea m-am uitat și iată, o ușă era deschisă în cer; și glasul cel dintâi pe care îl auzisem, ca un glas de trâmbiță vorbind cu mine, a zis: Suie-te aici și îți voi arăta cele ce trebuie să se facă după acestea.*

2. *Și îndată am fost în duh; și iată, era un tron așezat în cer, iar pe tron ședea Cineva.*

3. *Și Cel ce ședea era, la vedere, asemenea pietrei de iaspis și sardiu; și era un curcubeu împrejurul tronului, la vedere asemenea smaraldului.*

4. *Și împrejurul tronului erau douăzeci și patru de scaune; și pe scaune ședeau douăzeci și patru de bătrâni, îmbrăcați în veșminte albe, iar pe capetele lor aveau cununi de aur.*

1. Capitolele iv-v slujesc drept introducere la viziunile care urmează. Ele descriu constituția Bisericii pe pământ și cultul pe care aceasta îl aduce lui Iisus Hristos, Mielul lui Dumnezeu.

Profetul vede tronul lui Dumnezeu înconjurat de Apostoli, de Evangheliști, de credincioși și de îngeri cu cădelnițe pline de tămâie bine mirositoare. Sub tron se află martirii care au suferit pentru Credința lor, iar înaintea lui stau cele șapte făclii aprinse. În mijlocul tronului stă Mielul lui Dumnezeu, ca înjunghiat. El este vrednic de toată cinstea și lauda. Toți se pleacă în adorare înaintea Celui care singur este în stare să rupă pecețile viitorului.

Această viziune de adorare este un simbol al cultului adus lui Dumnezeu în Biserica Sa de pe pământ. Tronul lui Dumnezeu este altarul pe care Mielul este jertfit în chip mistic în sfânta jertfă a Liturghiei. Înaintea Lui toți credincioșii se

pleacă în adorare și cântă cântările lor de laudă. În vremurile vechi, episcopul își avea tronul în spatele altarului, iar împrejurul lui, de o parte și de alta, ședeau preoții și ceilalți clerici. În timpul Liturghiei solemne, făclii aprinse stăteau împrejurul altarului, iar slujitorii purtau vase cu tămâie arzândă. Sub altar se odihneau relicvele martirilor care suferiseră pentru credința lor.

2. Ușa deschisă în cer este o figură de stil care arată că Sfântul Ioan a fost răpit în extaz, așa cum fusese și Sfântul Pavel cu mulți ani înainte. [50] Pe când se afla în acest extaz, el vede viitorul Bisericii desfășurându-se înaintea lui în viziuni simbolice asemenea celor văzute de profeții de odinioară.

3. Culorile roșii și portocalii ale iaspisului și sardonixului înseamnă dreptatea infinită a lui Dumnezeu. Curcubeul de smarald este simbolul milei și iubirii lui Dumnezeu, care mântuiesc omul chemându-l la pocăință. În zilele lui Noe, arcul a fost așezat pe cer ca semn al milei și al iertării. [51] Astfel, chiar de la începutul acestor profeții, Dumnezeu Se descoperă ca Judecător drept și Tată bun.

4. Cei douăzeci și patru de bătrâni sunt cei doisprezece patriarhi ai Legii Vechi și cei doisprezece Apostoli ai Noii Dispensații. Prin extensie, ei îi reprezintă pe episcopii și preoții Bisericii de-a lungul veacurilor. Ei șed pe tronuri, participând împreună cu Hristos la cârmuirea Bisericii Sale. Poartă cununi regești fiindcă au fost aleși regi și principi în împărăția lui Dumnezeu pe pământ. [52] Aurul este simbolul

iubirii creștine. Veșmintele albe înseamnă harul sfințitor și fericirea veșnică la care el conduce.

CAPITOLUL IV

5. *Și din tron ieșeau fulgere și glasuri și tunete; și erau șapte făclii aprinse înaintea tronului, care sunt cele șapte duhuri ale lui Dumnezeu.*

6. *Și înaintea tronului era ca o mare de sticlă asemenea cristalului; și în mijlocul tronului și împrejurul tronului erau patru ființe vii, pline de ochi dinainte și dinapoi.*

7. *Și ființa cea dintâi era asemenea unui leu; și a doua ființă, asemenea unui vițel; și a treia ființă avea fața ca de om; și a patra ființă era asemenea unui vultur în zbor.*

8. *Și cele patru ființe vii aveau fiecare câte șase aripi; și împrejur și pe dinăuntru erau pline de ochi. Și nu se odihneau ziua și noaptea, zicând: Sfânt, Sfânt, Sfânt, Domnul Dumnezeu Atotputernicul, Cel ce era și Cel ce este și Cel ce va veni.*

9. *Și când acele ființe vii dădeau slavă și cinste și binecuvântare Celui ce șade pe tron, Celui ce trăiește în vecii vecilor,*

10. *cei douăzeci și patru de bătrâni căzeau înaintea Celui ce șade pe tron și Îl adorau pe Cel ce trăiește în vecii vecilor și își aruncau cununile înaintea tronului, zicând:*

11. *Vrednic ești, Doamne Dumnezeul nostru, să primești slava și cinstea și puterea, fiindcă Tu ai creat toate, și prin voia Ta erau și au fost create.*

5. Ca odinioară pe Muntele Sinai, tunetul și fulgerul sunt simboluri ale puterii și măreției lui Dumnezeu. [53] În ziua cea de pe urmă, Domnul nostru va veni pe norii cerului, precum „fulgerul iese de la răsărit și se arată până la apus." [54]

Glasul este glasul Bisericii care propovăduiește Evanghelia tuturor neamurilor. Tunetele sunt avertismentele Evangheliei împotriva celor răi care refuză să primească învățăturile ei. Cele șapte făclii sunt cei șapte îngeri care stau înaintea tronului lui Dumnezeu și, prin extensie, toți îngerii. Ei sunt învățătorii și luminătorii oamenilor. Pentru acest motiv sunt asemănați cu făclii aprinse. Slujirea îngerilor în Biserică este vădită pe fiecare pagină a Apocalipsei. Ei îi reprezintă, de asemenea, pe episcopi și pe păstori în Biserică. [55]

6. În simbolismul biblic, marea reprezintă societatea omenească. [56] Aici, marea de cristal este Biserica, societatea credincioșilor pătrunsă de lumina adevărului dumnezeiesc pe care Hristos l-a adus pe pământ.

Cele patru ființe vii sunt cei patru mari profeți ai Legii Vechi și cei patru Evangheliști ai Legii Noi. Numărul „patru" înseamnă universalitatea Bisericii, care duce Evanghelia în cele patru colțuri ale pământului. Ochii dinainte și dinapoi și împrejurul ființelor vii se referă, de asemenea, la universalitatea Bisericii în timp și în loc. Ele văd din toate părțile și au în vedere toate timpurile, atât înainte, cât și după Hristos, de la crearea lumii până la desăvârșirea ei finală.

7. Cele patru ființe simbolizează virtuțile principale necesare celor care propovăduiesc Evanghelia lui Hristos. Leul este simbolul tăriei și al curajului; boul, al muncii răbdătoare. Ființa cu față de om arată rațiunea și prudența. Vulturul în zbor reprezintă contemplația. Din cele mai vechi timpuri, Evangheliștii au fost reprezentați în artă prin aceste patru ființe vii.

8. Fiecare dintre cele patru ființe vii are șase aripi. Prin aceasta se aseamănă serafimilor din viziunea lui Isaia. Simbolismul este probabil același. Cu două aripi, serafimii se acopereau înaintea măreției lui Dumnezeu. Acestea erau adorarea și teama reverențioasă. Cu aripile smereniei și cumpătării își acopereau picioarele. Cele două aripi care slujeau zborului simbolizează credința și rugăciunea. [57]

9, 10. Toate făpturile trebuie să vestească pururea puterea și măreția lui Dumnezeu, care este de trei ori sfânt în Treimea pururea binecuvântată. Dar nicio făptură nu este vrednică să poarte cunună în prezența lui Dumnezeu. Cei douăzeci și

patru de bătrâni își așază cununile la picioarele tronului pentru a recunoaște că numai Dumnezeu este capul Bisericii. Numai în dependență de El cârmuiesc ei.

11. Toată puterea, cinstea și slava aparțin Celui care a creat toate. Ce teologie sublimă cuprinde Apocalipsa! Fiecare cuvânt al ei învață un adevăr înalt despre Dumnezeu sau amintește vreo nobilă datorie creștină!

CAPITOLUL V

1. *Și am văzut în mâna dreaptă a Celui ce ședea pe tron o carte scrisă pe dinăuntru și pe dinafară, pecetluită cu șapte peceți.*

2. *Și am văzut un înger puternic vestind cu glas mare: Cine este vrednic să deschidă cartea și să dezlege pecețile ei?*

3. *Și nimeni nu putea, nici în cer, nici pe pământ, nici sub pământ, să deschidă cartea, nici să se uite în ea.*

4. *Și am plâns mult, fiindcă nimeni nu fusese găsit vrednic să deschidă cartea, nici să o vadă.*

5. *Și unul dintre bătrâni mi-a zis: Nu plânge; iată, Leul din seminția lui Iuda, rădăcina lui David, a*

biruit ca să deschidă cartea și să dezlege cele șapte peceți ale ei.

6. *Și am văzut, și iată, în mijlocul tronului și al celor patru ființe vii și în mijlocul bătrânilor, un Miel stând ca înjunghiat, având șapte coarne și șapte ochi, care sunt cele șapte duhuri ale lui Dumnezeu trimise în tot pământul.*

Capitolul precedent este consacrat Bisericii și cultului pe care ea îl aduce Dumnezeului Atotputernic. El îi înfățișează pe credincioși aducând omagiul adorării, al laudei și al mulțumirii prin slujirea Apostolilor, episcopilor și preoților. Capitolul de față se ocupă de dumnezeiescul nostru Mântuitor, capul și mirele Bisericii Sale. El singur este în stare să deschidă cartea viitorului ei. El este, de asemenea, vrednic de onoruri divine în Preasfântul Sacrament al altarului nu mai puțin decât în cer.

1. În mâna dreaptă a lui Dumnezeu, Sfântul Ioan vede cartea istoriei viitoare a Bisericii; dar cartea este pecetluită pentru toate făpturile. Nimeni în cer, nici pe pământ, nici sub pământ nu știe ce păstrează viitorul, dacă Dumnezeu nu binevoiește să descopere.

În vremurile vechi, o carte consta dintr-o fâșie lungă de pergament sau de papirus înfășurată în jurul unui baston de care era prinsă. Se asemăna astfel cu sulul unui pian mecanic. Scrisul era pe partea pergamentului care se rula spre interior. Sulul pe care Sfântul Ioan l-a văzut în viziune era scris pe

ambele părți și pecetluit cu șapte peceți. Scrisul pe ambele părți simbolizează plinătatea cunoașterii cu privire la viitor. Numărul „șapte" indică, de asemenea, desăvârșirea sau universalitatea, după cum s-a observat mai sus. [58] Prin urmare, Apocalipsa cuprinde întreaga istorie a Bisericii, de la timpul lui Hristos până la desăvârșirea lumii.

3-6. Hristos, Leul din semințiа lui Iuda, este singurul găsit vrednic să rupă cele șapte peceți și să deschidă cartea. În această viziune, Sfântul Ioan Îl vede pe Domnul nostru în sfânta Sa umanitate. Este același Hristos pe care Botezătorul L-a arătat ca Mielul lui Dumnezeu. Atitudinea Sa în picioare se potrivește Mântuitorului biruitor. El se află pe tronul lui Dumnezeu din pricina dumnezeirii Sale. El este Dumnezeu adevărat din Dumnezeu adevărat, egal în toate cu Tatăl.

Înfățișarea de a fi înjunghiat este o referire la sfânta jertfă a Liturghiei, în care Hristos este jertfit în chip mistic, deși stă biruitor la dreapta Tatălui în cer.

Cele șapte coarne și cei șapte ochi sunt cele șapte duhuri ale lui Dumnezeu, îngerii pe care Hristos îi trimite în lume ca slujitori ai Săi. Îngerii îi reprezintă, de asemenea, pe episcopii și preoții pe care Domnul nostru îi trimite să-i învețe și să-i cârmuiască pe credincioșii Săi. [59] Cele șapte duhuri pot însemna și harurile și darurile Duhului Sfânt revărsate asupra Bisericii. [60]

Coarnele sunt simboluri ale puterii. Astfel, Zaharia Îl numește pe Domnul nostru „corn de mântuire”. [61] Ochii înseamnă atotștiința lui Hristos; toate timpurile și toate lucrurile sunt prezente înaintea privirii Sale.

CAPITOLUL V

7. *Și El a venit și a luat cartea din mâna dreaptă a Celui ce ședea pe tron.*

8. *Și când a deschis cartea, cele patru ființe vii și cei douăzeci și patru de bătrâni au căzut înaintea Mielului, având fiecare alăute și cupe de aur pline de miresme, care sunt rugăciunile sfinților.*

9. *Și cântau o cântare nouă, zicând: Vrednic ești, Doamne, să iei cartea și să deschizi pecețile ei, fiindcă ai fost înjunghiat și ne-ai răscumpărat pentru Dumnezeu, prin sângele Tău, din orice seminție și limbă și popor și neam.*

10. *Și ne-ai făcut Dumnezeului nostru împărăție și preoți, și vom împărăți pe pământ.*

11. *Și am privit și am auzit glasul multor îngeri împrejurul tronului și al ființelor vii și al bătrânilor; și numărul lor era mii de mii,*

12. *zicând cu glas mare: Mielul care a fost înjunghiat este vrednic să primească puterea și dumnezeirea și înțelepciunea și tăria și cinstea și slava și binecuvântarea.*

13. *Și orice făptură care este în cer și pe pământ și sub pământ și cele care sunt în mare și toate cele din ele, pe toate le-am auzit zicând: Celui ce șade pe tron și Mielului, binecuvântarea și cinstea și slava și puterea în vecii vecilor.*

14. *Și cele patru ființe vii ziceau: Amin. Iar cei douăzeci și patru de bătrâni au căzut cu fețele la pământ și L-au adorat pe Cel ce trăiește în vecii vecilor.*

7. Mielul primește cartea viitorului din mâna lui Dumnezeu. Cunoașterea viitorului nu aparține naturii omenești a lui Hristos; ea este împărtășită intelectului Său omenesc prin unirea ipostatică a naturii omenești și a naturii dumnezeiești în unica Persoană divină.

8. Când cartea este deschisă, toți slujitorii Bisericii se pleacă în adorare înaintea lui Dumnezeu și a Mielului. Ca preoți, ei Îi aduc lui Hristos laudele Bisericii Sale. Îi prezintă, de asemenea, cupe de aur și miresme plăcute, simboluri ale rugăciunilor și faptelor bune ale tuturor credincioșilor.

9. Întreaga Biserică a lui Hristos înalță acum o cântare nouă de laudă. Este cântarea Legii Noi în cinstea dumnezeiescului nostru Mântuitor. Credincioșii Săi nu obosesc niciodată să vestească dumnezeirea Lui și slava pe care El I-a adus-o lui Dumnezeu prin răscumpărarea lumii.

10. Spre slava lui Dumnezeu, Hristos i-a ales pe unii să fie slujitori ai Bisericii Sale și să o cârmuiască pe pământ. I-a făcut, de asemenea, preoți, ca să pună înaintea tronului lui Dumnezeu rugăciunile și laudele întregului Său popor. Credincioșii au o anumită părtășie la aceste mari privilegii. Ei se pot uni cu preoții Bisericii în aducerea jertfelor de laudă și mulțumire lui Dumnezeu. De aceea Sfântul Petru spune: „Voi sunteți neam ales, preoție împărătească, neam sfânt." [62]

11–14. „Mii de îngeri se alătură acestei vesele aclamații. Cântarea lor trezește întregul univers. Din înălțimile firmamentului, din mare și din adâncurile ei cele mai de jos, din sânul fiecărei făpturi... se ridică glasurile care Îl cuprind pe Dumnezeul lor suprem și pe Hristosul Său într-un singur act comun de adorare: Binecuvântare, cinste, slavă și putere Celui ce șade pe tron și Mielului în veci." [63]

PERSECUȚIILE BISERICII ȘI CĂDEREA IMPERIULUI PĂGÂN LA ROMA

CAPITOLUL VI

1. *Și am văzut că Mielul a deschis una dintre cele șapte peceți și am auzit pe una dintre cele patru ființe vii zicând, ca un glas de tunet: Vino și vezi.*

2. *Și am văzut; și iată un cal alb, iar cel ce ședea pe el avea un arc; și i s-a dat o cunună, și a pornit biruitor, ca să biruiască.*

3. *Și când a deschis pecetea a doua, am auzit a doua ființă vie zicând: Vino și vezi.*

4. *Și a ieșit un alt cal, roșu; iar celui ce ședea pe el i s-a dat să ia pacea de pe pământ și ca oamenii să se ucidă unii pe alții; și i s-a dat o sabie mare.*

5. *Și când a deschis pecetea a treia, am auzit a treia ființă vie zicând: Vino și vezi. Și iată un cal negru, iar cel ce ședea pe el avea o cumpănă în mâna sa.*

6. *Și am auzit ca un glas în mijlocul celor patru ființe vii, zicând: Două livre de grâu pentru un dinar și de trei ori două livre de orz pentru un dinar; și vezi să nu vatemi vinul și untdelemnul.*

Cu acest capitol încep acele viziuni simbolice în care întreaga istorie a Bisericii se desfășoară înaintea noastră. Prima parte,

capitolele vi-viii, se întinde de la vremea lui Hristos. Unele dintre profețiile din această parte s-au împlinit, după cum arată comparația cu evenimentele celor nouăsprezece veacuri trecute. După cum s-a arătat în introducere, [64] aplicarea acestor profeții la istorie trebuie să fie limitată la generalități, deoarece Apostolul nu dă relatări amănunțite. În multe cazuri, aceeași profeție se poate referi la mai multe evenimente de natură asemănătoare. De aceea, o profeție poate să se fi împlinit în trecut și totuși să se refere încă la evenimente asemănătoare din viitor.

Spre sfârșitul acestui capitol se întrezărește o privire asupra zilelor de pe urmă ale lumii. Aceasta este pentru a arăta că întreaga istorie a Bisericii are o legătură intimă cu a doua venire a lui Iisus Hristos. Într-adevăr, misiunea Bisericii de-a lungul veacurilor este de a pregăti omenirea pentru acel mare eveniment.

1. Glasul de tunet este glasul Bisericii răsunând până la marginile pământului, pe când vestește Evanghelia tuturor neamurilor și îi amenință pe cei răi cu încercări și pedepse.

2. Caii albi erau folosiți de cuceritorii romani când celebrau triumfuri pentru victoriile lor. Călărețul cu arcul simbolizează imperiul păgân al Romei purtând război împotriva Bisericii. Calul alb și cununa unui general triumfător arată că imperiul va părea biruitor pentru un timp în lupta sa cu Biserica nou-născută.

Acest verset prevestește limpede cumplitele persecuții pornite împotriva Bisericii cu toate puterile Imperiului Roman, pe atunci stăpâna necontestată a lumii. Aceste persecuții au continuat aproape fără întrerupere din vremea lui Nero, în anul 64 d. Hr., până la victoria lui Constantin, în anul 312 d. Hr. Dar abia sub Teodosiu, în anul 394 d. Hr., creștinismul a triumfat pe deplin asupra păgânismului.

3, 4. Calul roșu înseamnă războiul, după cum arată limpede contextul. Aceasta este o prevestire a numeroaselor războaie și tulburări lăuntrice care au hărțuit Imperiul Roman înainte de prăbușirea lui finală sub hoardele barbare venite din Nord.

5, 6. Pe urmele războiului vin ciuma și foametea, preînchipuite prin calul negru. Versetul al șaselea prevestește explicit vremuri de foamete, când cele trebuincioase vieții se vând la prețuri covârșitoare. Versiunea engleză nu scoate limpede în evidență această idee. Grecescul Χοιωιξ este o măsură uscată egală cu o pintă și jumătate. Bushel-ul nostru cuprinde 42 dintre aceste măsuri grecești. Un „penny" este traducerea cuvântului grec δηναριου, o monedă romană care valora aproximativ 17 cenți în moneda noastră. Era plata obișnuită pentru o zi de muncă a unui lucrător. [65] La acest preț, ar fi fost nevoie de 21 de zile de muncă pentru un bushel de grâu și de 7 zile pentru un bushel de orz.

Pedepsele lui Dumnezeu sunt întotdeauna îndulcite de milă. Ele nu sunt spre nimicirea omului, ci spre convertirea lui. De aceea nu toate alimentele vor lipsi în timpul acestor foamete.

Aceasta este arătată prin porunca de a lăsa nevătămate vinul și untdelemnul.

CAPITOLUL VI

7. *Și când a deschis pecetea a patra, am auzit glasul celei de-a patra ființe vii zicând: Vino și vezi.*

8. *Și iată un cal gălbui, iar cel ce ședea pe el avea numele Moartea, și iadul îl urma. Și i s-a dat putere peste cele patru părți ale pământului, ca să ucidă cu sabia, cu foametea, cu moartea și cu fiarele pământului.*

9. *Și când a deschis pecetea a cincea, am văzut sub altar sufletele celor ce fuseseră uciși pentru cuvântul lui Dumnezeu și pentru mărturia pe care o ținuseră.*

10. *Și strigau cu glas mare, zicând: Până când, Doamne, Cel sfânt și adevărat, nu vei judeca și nu vei răzbuna sângele nostru asupra celor ce locuiesc pe pământ?*

11. *Și li s-au dat fiecăruia haine albe. Și li s-a spus să se odihnească încă puțină vreme, până când se va împlini numărul împreună-slujitorilor lor și al fraților lor, care aveau să fie uciși ca și ei.*

8. Moartea, călărind pe calul gălbui, este urmată de iad. Dacă acesta este iadul celor osândiți, profeția trebuie să se refere la moartea celor răi, mai ales a persecutorilor. Este vrednic de luare-aminte că aproape toți împărații care au persecutat Biserica au fost răpuși printr-o moarte tragică sau violentă. Totuși, este mai probabil că „iadul" corespunde aici ebraicului „șeol", termen general pentru locuința morților.

Morții i se dă putere să nimicească prin orice fel de plagă, dintre care cele mai de seamă sunt războiul, foametea și ciuma. Asemenea au fost pedepsele trimise asupra Imperiului păgân al Romei pentru persecutarea Bisericii. Asemenea va fi pedeapsa oricărei națiuni care îi va urma pașii. Am văzut această profeție împlinindu-se chiar în zilele noastre asupra națiunilor care au căutat să apese și să nimicească Biserica lui Hristos.

9, 10. La ruperea celei de-a cincea peceți, Sfântul Ioan vede sufletele martirilor sub altar, unde se bucură de fericirea veșnică în unire cu Hristos, și totuși strigă după dreptate. Ei Îl roagă pe Dumnezeu să-Și arate slava, dreptatea și mila prin învierea trupurilor lor, pedepsirea dușmanilor Săi și judecata generală a tuturor oamenilor.

Imaginile acestei viziuni par să se refere la altarul holocaustelor, care se afla în curtea interioară a templului, înaintea Locului Sfânt. În ritualul iudaic, sângele victimei era vărsat la picioarele altarului. [66] Se spunea că viața victimei este în sânge: „Viața trupului este în sânge"; și iarăși: „Ia seama să nu mănânci sângele, căci sângele este pentru suflet și, de

aceea, nu trebuie să mănânci sufletul împreună cu trupul." [67] De aici, viața sau sufletul — ψυχη — victimei era conceput ca fiind sub altar. În același chip, sufletele — ψυχαι — martirilor sunt văzute sub altar, fiindcă și ei au devenit victime aduse lui Dumnezeu prin martiriu, [68] iar glasul sângelui lor strigă către Dumnezeu după dreptate. „Glasul sângelui fratelui tău strigă către Mine din pământ." [69]

11. Martirii au primit veșmintele albe ale fericirii și slavei veșnice, dar trebuie să aștepte învierea trupului până când se va împlini numărul împreună-martirilor lor. Ei nu au de așteptat decât puțină vreme, fiindcă întregul curs al veacurilor este ca doar câteva clipe în comparație cu veșnicia care urmează: „Căci o mie de ani înaintea Ta sunt ca ziua de ieri care a trecut și ca o strajă din noapte." [70]

Acest verset prevestește limpede că vor fi și alți martiri în afară de cei ai primelor veacuri ale Bisericii. Vor exista martori ai lui Dumnezeu prin sângele lor în fiecare epocă, mai ales în zilele lui Antihrist și la sfârșitul lumii. Învierea și judecata generală nu vor avea loc decât după această ultimă persecuție.

CAPITOLUL VI

12. *Și am văzut, când a deschis pecetea a șasea, și iată s-a făcut un mare cutremur; și soarele s-a făcut negru ca un sac de păr, iar luna întreagă s-a făcut ca sângele.*

13. *Și stelele au căzut din cer pe pământ, precum smochinul își leapădă smochinele verzi când este zguduit de un vânt puternic.*

14. *Și cerurile s-au îndepărtat ca o carte strânsă sul; și orice munte și insulele au fost mișcate din locurile lor.*

15. *Și regii pământului și principii și tribunii și bogații și cei puternici și orice rob și orice om liber s-au ascuns în peșteri și în stâncile munților.*

16. *Și au zis munților și stâncilor: Cădeți peste noi și ascundeți-ne de fața Celui ce șade pe tron și de mânia Mielului.*

17. *Căci a venit ziua cea mare a mâniei lor, și cine va putea sta în picioare?*

La deschiderea celei de-a șasea peceți întrezărim o privire asupra ultimei persecuții și asupra nimicirii lumii. Aceasta este pentru a arăta că rugăciunile martirilor au fost deja ascultate în planurile lui Dumnezeu și vor primi răspuns la vremea cuvenită.

CĂDEREA IMPERIULUI ROMAN

Versetele 12-17 au, după cum credem, o întreită aplicare:

1. La căderea Imperiului păgân al Romei.

2. La vremea lui Antihrist.

3. La sfârșitul lumii.

În primele două aplicări, cuvintele profeției trebuie să poarte un sens simbolic. Așa au fost interpretate de primii creștini. În actele martirilor, persecuția sub Dioclețian și tulburările lăuntrice ale Imperiului care au urmat au fost comparate cu un cutremur, aluzie vădită la acest pasaj al Apocalipsei. [71]

12. De aceea, cutremurele pot fi interpretate ca marile tulburări ale societății care au precedat căderea Imperiului Roman. Tulburări asemănătoare vor prevesti venirea lui Antihrist. Întunecarea soarelui este simbolul slăbirii Credinței catolice prin răspândirea ereziei ariene. O slăbire asemănătoare a Credinței se va petrece înaintea zilelor lui Antihrist.

Culoarea de sânge a lunii, pricinuită de întunecarea soarelui, este un semn prevestitor al războaielor și persecuțiilor care urmează acestor tulburări lăuntrice ale Bisericii. Această profeție s-a împlinit în vremea ereziei ariene și în timpul așa-numitei Reforme din secolul al XVI-lea. Războaie asemănătoare vor însoți venirea lui Antihrist.

13. În diferite pasaje ale Scripturii, stelele îi reprezintă pe credincioși. [72] În primul capitol al Apocalipsei, episcopii Bisericii sunt simbolizați prin stele. [73] Căderea stelelor prevestește lepădarea de adevărata Credință a unui mare număr de episcopi, preoți și credincioși. Istoria arată cum

aceste cuvinte s-au verificat în erezia ariană, în schisma greacă și în așa-numita Reformă.

Stelele cad dese și repede, asemenea smochinelor de iarnă dintr-un pom zguduit de un vânt puternic. Neînțelegerea și slăbirea disciplinei bisericești pregătesc calea marilor lepădări în vreme de încercare și persecuție.

14, 15. Cerurile sunt strânse ca un sul; puterile pământești — munții și insulele — sunt în tulburare. Regii și principii fug pentru a-și afla scăparea. Aceasta este o descriere potrivită a căderii Imperiului Roman sub năvălirile barbarilor. Profeția s-a împlinit, de asemenea, în răsturnarea Imperiului Bizantin de către musulmani, pedeapsă a lui Dumnezeu pentru erezie și schismă. Profeții de odinioară au prevestit căderea vechilor imperii într-un limbaj asemănător. [74]

Când sunt aplicate zilelor de pe urmă ale lumii, aceste versete primesc o interpretare mai literală. Atunci „soarele se va întuneca și luna nu-și va mai da lumina, și stelele vor cădea din cer, și puterile cerurilor se vor clătina." [75] Soarele va fi, probabil, întunecat de cenușile vulcanice înălțate din multe locuri ca urmare a unor cutremure cumplite și a erupțiilor vulcanilor. Lumina acoperită a lunii va părea roșie ca sângele. Nenumărați meteori, asemenea stelelor, vor cădea pe pământ, aprinzând întreaga lume în flăcări. Cerurile vor fi înfășurate ca sulul unei cărți. Cu alte cuvinte, atmosfera va fi atât de întunecată, încât soarele și luna vor deveni nevăzute, ca la

începutul creației. Munții și continentele vor fi răsturnate, iar întreaga lume se va întoarce la haos. [76]

Comparând această descriere cu primul capitol al Genezei, găsim confuzia elementelor petrecându-se în ordinea inversă desfășurării lor la creație. Credincioșii care vor fi martori ai acestor cumplite zguduiri ale naturii se vor pregăti pentru judecata lui Dumnezeu. Ei vor fi mai înspăimântați de mânia lui Dumnezeu și a Hristosului Său decât de răsturnarea lumii materiale.

16, 17. „Atunci oamenii se vor usca de frică și de așteptarea celor ce vor veni peste întreaga lume." [77] Ei vor striga în spaima lor: „O, munților, căzeți peste noi! Dealurilor, acoperiți-ne!", căci cine va putea sta împotriva mâniei lui Dumnezeu? [78] Acest gând este frumos exprimat în secvența Liturghiilor pentru morți:

„Zi de mânie, zi de jale,
Iată lumea-n scrum se frânge,
După cum Sibila și prorocul au vestit.
Ce voi spune eu, sărmanul?
Cine-mi va fi mijlocitor,
Când și dreptul are trebuință de milă?"

BISERICA ÎNTĂRITĂ CU TĂRIE

CAPITOLUL VII

1. *După acestea am văzut patru îngeri stând la cele patru colțuri ale pământului, ținând cele patru vânturi ale pământului, ca să nu sufle peste pământ, nici peste mare, nici peste vreun copac.*

2. *Și am văzut un alt înger suindu-se de la răsăritul soarelui, având semnul Dumnezeului celui viu; și a strigat cu glas mare către cei patru îngeri, cărora li se dăduse să vateme pământul și marea,*

3. *zicând: Nu vătămați pământul, nici marea, nici copacii, până ce nu vom însemna pe slujitorii Dumnezeului nostru pe frunțile lor.*

4. *Și am auzit numărul celor însemnați: o sută patruzeci și patru de mii erau însemnați, din fiecare seminție a fiilor lui Israel.*

5. *Din seminția lui Iuda erau însemnați douăsprezece mii; din seminția lui Ruben, douăsprezece mii; din seminția lui Gad, douăsprezece mii;*

6. *din seminția lui Așer, douăsprezece mii; din seminția lui Neftali, douăsprezece mii; din seminția lui Manase, douăsprezece mii;*

7. *din seminția lui Simeon, douăsprezece mii; din seminția lui Levi, douăsprezece mii; din seminția lui Isahar, douăsprezece mii;*

8. *din seminția lui Zabulon, douăsprezece mii; din seminția lui Iosif, douăsprezece mii; din seminția lui Beniamin, douăsprezece mii.*

Această viziune prevestește o perioadă de pace și siguranță relativă pentru Biserică. Din porunca lui Hristos, marile persecuții sunt aduse la sfârșit, pentru ca Biserica să se poată întemeia cu tărie pe ruinele vechiului Imperiu Roman. Mulți iudei au primit învățăturile lui Hristos, iar nenumărați oameni din orice neam și limbă se adună acum sub steagul Său.

1. Apostolul vede patru duhuri gata să sloboadă vânturile pământului, purtând persecuție, război, ciumă și foamete. În profeția lui Zaharia, cele patru vânturi sunt patru care aduc plăgi asupra pământului. [79] Ele simbolizează duhurile rele și păstorii necredincioși, care aduc vătămări nespuse credincioșilor prin învățăturile și exemplul lor mincinos. Cei patru călăreți ai viziunii precedente sunt aici înlocuiți de conducători de care, pentru a arăta că biciuirile amenințate sunt mai grele decât oricare dintre cele prezise până acum.

2, 3. Un înger credincios apare pentru a împiedica orice vătămare a pământului sau a mării până când slujitorii lui Dumnezeu vor fi însemnați pe frunte. Acest înger vine de la Răsărit pentru a arăta că și-a primit misiunea de la Hristos.

Zaharia se referă la Mesia ca la Răsăritul. [80] Prin urmare, Hristos este Cel care aduce persecuția la sfârșit, pentru ca Biserica să se întemeieze și să răspândească Evanghelia printre popoarele păgâne.

Slujirea acestui înger bun este împlinită de toți episcopii și preoții care, prin învățătura și exemplul lor, abat multe rele. Astfel, astăzi, învățăturile Bisericii sunt singurul leac pentru numeroasele rele care amenință societatea în întreaga lume. Națiunile trebuie să se întoarcă la Credință sau să piară de pe pământ. [81]

Glasul puternic este acela al Bisericii, care trebuie să răsune până la marginile pământului în propovăduirea Evangheliei. Semnul de pe frunte reprezintă Sacramentele Botezului și Mirului, care imprimă un semn spiritual în suflet. În vechime, a fi botezat însemna a fi „însemnat". Mirul era „pecetea" darurilor lui Dumnezeu. [82] Deoarece Mirul se dădea îndată după Botez, cele două Sacramente sunt aici reprezentate printr-o singură pecete. Într-un sens secundar, crucea este semnul imprimat asupra vieții fiecărui creștin adevărat. Ea este semnul Fiului Omului care va apărea pe ceruri la a doua venire a lui Hristos. [83]

4–8. Fiecare seminție a lui Israel dă numeroși convertiți la Credința lui Hristos. Această mulțime de credincioși iudei este reprezentată prin numărul simbolic de douăsprezece mii din fiecare seminție. Iudeii nu au fost toți necredincioși față de Mesia. Mulți dintre ei au primit Evanghelia chiar în zilele

Apostolilor, după cum aflăm din Faptele Apostolilor și din Epistolele Sfântului Pavel.

Seminția lui Dan a devenit atât de neînsemnată ca număr, încât nu a mai fost enumerată niciodată după captivitate. Numărul doisprezece a fost păstrat prin enumerarea celor două jumătăți de seminție ale lui Manase și Efraim, fiii lui Iosif. Efraim este aici reprezentat prin Iosif.

Din această omitere a lui Dan, Sfântul Irineu a concluzionat că Antihrist va ieși din seminția lui. [84] Profeția lui Iacob este citată în sprijinul acestei credințe: „Dan să fie șarpe pe cale; viperă care mușcă picioarele calului, ca să cadă călărețul pe spate." [85] Această explicație a Sfântului Irineu are puține temeiuri vrednice de primit, deoarece semințiile lui Israel și-au pierdut de mult identitatea.

CAPITOLUL VII

9. *După acestea am văzut o mulțime mare, pe care nimeni nu o putea număra, din toate neamurile, semințiile, popoarele și limbile, stând înaintea tronului și înaintea Mielului, îmbrăcați în veșminte albe și având ramuri de palmier în mâini.*

10. *Și strigau cu glas mare, zicând: Mântuirea este a Dumnezeului nostru, care șade pe tron, și a Mielului.*

11. *Și toți îngerii stăteau împrejurul tronului și al bătrânilor și al celor patru ființe vii; și au căzut cu fețele la pământ înaintea tronului și L-au adorat pe Dumnezeu,*

12. *zicând: Amin. Binecuvântarea și slava și înțelepciunea și mulțumirea, cinstea și puterea și tăria Dumnezeului nostru în vecii vecilor. Amin.*

13. *Și unul dintre bătrâni a răspuns și mi-a zis: Aceștia care sunt îmbrăcați în veșminte albe, cine sunt? Și de unde au venit?*

14. *Și i-am zis: Domnul meu, tu știi. Și mi-a zis: Aceștia sunt cei care vin din marea strâmtorare și și-au spălat veșmintele și le-au albit în sângele Mielului.*

15. *De aceea sunt înaintea tronului lui Dumnezeu și Îi slujesc ziua și noaptea în templul Lui; și Cel ce șade pe tron va locui peste ei.*

16. *Nu vor mai flămânzi, nici nu vor mai înseta; nici nu va cădea peste ei soarele, nici vreo arșiță.*

17. *Căci Mielul, care este în mijlocul tronului, îi va cârmui și îi va duce la izvoarele apelor vieții; și Dumnezeu va șterge orice lacrimă din ochii lor.*

9. Mulți iudei primesc Evanghelia lui Hristos, dar păgânii care se adună în staulul Său din orice neam și limbă formează o mulțime atât de mare, încât nimeni nu o poate număra. „Vor veni de la răsărit și de la apus, de la miazănoapte și de la miazăzi, și vor ședea în împărăția lui Dumnezeu." [86] Acești aleși vor fi mântuiți prin curăția vieții, simbolizată de veșmintele albe ale nevinovăției, nevinovăție dobândită prin meritele morții lui Hristos. Mulți vor primi, de asemenea, cununa slăvită a martiriului.

10–12. Toți se unesc într-un mare imn de laudă și mulțumire adus lui Dumnezeu și Mielului, care este vrednic să primească onoruri divine.

Prin această viziune, persecuțiile încetează; Biserica iese triumfătoare din lunga sa luptă cu Roma păgână. Un creștin șade acum pe tronul cezarilor; Evanghelia este propovăduită departe și pretutindeni, iar basilici mărețe sunt ridicate, în care liturgia Bisericii se săvârșește cu mare solemnitate. Profeția lui Maleahi se împlinește: „De la răsăritul soarelui până la apus, numele Meu este mare între neamuri, și în orice loc se aduce jertfă și se oferă numelui Meu o oblațiune curată; căci numele Meu este mare între neamuri, zice Domnul oștirilor." [87]

13–14. Credincioșii pe care Sfântul Ioan îi contemplă în viziune au trecut prin mari strâmtorări. Epoca persecuțiilor a fost o perioadă de mare strâmtorare pentru întreaga Biserică, precum și pentru cei care au suferit efectiv martiriul.

Încercările și strâmtorările se vor repeta adesea în istoria Bisericii, după cum a prevestit Domnul nostru: „Dacă M-au persecutat pe Mine, vă vor persecuta și pe voi.” [88] Cele mai grele persecuții vor fi suferite în zilele lui Antihrist și la sfârșitul lumii.

Aleșii și-au spălat veșmintele și le-au albit în sângele Mielului. Ei sunt mântuiți prin meritele suferinței și morții lui Hristos, căci „nu este sub cer alt nume dat oamenilor prin care trebuie să ne mântuim.” [89]

15-17. Cei care rămân credincioși lui Hristos, mai ales cei care suferă pentru El, vor fi răsplătiți în cer pentru toate încercările și suferințele lor de pe pământ. Acolo vor fi umpluți de toată bucuria și mângâierea. „Dumnezeu va șterge orice lacrimă din ochii lor; și moartea nu va mai fi, nici strigăt, nici durere.” [90] Hristos însuși va cârmui peste ei toți cu o iubire veșnică.

VICISITUDINILE BISERICII

CAPITOLUL VIII

1. *Și când a deschis pecetea a șaptea, s-a făcut tăcere în cer ca la o jumătate de ceas.*

2. *Și am văzut șapte îngeri stând înaintea lui Dumnezeu; și li s-au dat șapte trâmbițe.*

3. *Și a venit un alt înger și a stat înaintea altarului, având o cădelniță de aur; și i s-a dat multă tămâie, ca să aducă din rugăciunile tuturor sfinților pe altarul de aur, care este înaintea tronului lui Dumnezeu.*

4. *Și fumul tămâiei rugăciunilor sfinților s-a suit înaintea lui Dumnezeu din mâna îngerului.*

5. *Și îngerul a luat cădelnița și a umplut-o cu foc de pe altar și l-a aruncat pe pământ; și s-au făcut tunete și glasuri și fulgere și un mare cutremur.*

6. *Și cei șapte îngeri, care aveau cele șapte trâmbițe, s-au pregătit să sune din trâmbiță.*

7. *Și întâiul înger a sunat din trâmbiță; și a urmat grindină și foc amestecat cu sânge, și au fost aruncate pe pământ; și a treia parte a pământului a fost arsă, și a treia parte a copacilor a fost arsă, și toată iarba verde a fost arsă.*

Ruperea celei de-a șaptea peceți descoperă vicisitudinile Bisericii în veacurile care urmează întemeierii ei pe ruinele Imperiului Roman. Soarta schimbătoare a Bisericii în aceste veacuri slujește la despărțirea celor buni de cei răi. Această lucrare de separare continuă de-a lungul tuturor veacurilor, spre a se împlini numai la judecata de pe urmă. De aceea,

viziunile celei de-a șaptea peceți continuă până la sfârșitul Apocalipsei.

Putem începe acum să înțelegem cât de logic se dezvoltă profețiile Apocalipsei. Fiecare capitol următor prezintă, în ordine regulată, o nouă perioadă a existenței Bisericii pe pământ.

1. La ruperea celei de-a șaptea peceți se face tăcere în cer, semn de reverență și teamă sfântă. Jumătatea de ceas reprezintă timpul dat Sfântului Ioan pentru a contempla viziunea pusă înaintea lui.

2. Cei șapte îngeri dinaintea tronului lui Dumnezeu sunt pururea gata să împlinească poruncile Sale, căci nu sunt ei oare toți „duhuri slujitoare"? [91] Șapte, numărul desăvârșit, înseamnă deplinătatea cu care fiecare poruncă a lui Dumnezeu va fi dusă la îndeplinire. Într-un sens simbolic, acești îngeri îi reprezintă pe episcopii și preoții Bisericii. Fiecăruia i se dă o trâmbiță pentru a vesti Evanghelia până la cele mai îndepărtate hotare ale pământului. Glasul va fi limpede și puternic, nelăsând nicio scuză celor care nu vor să audă.

3, 4. Un alt înger Îi aduce lui Dumnezeu rugăciunile credincioșilor pe altarul de aur al tămâierii. Rugăciunile sunt simbolizate prin miresmele plăcute care se înalță înaintea tronului lui Dumnezeu. Sfântul Ioan își ia mare parte din simbolismul său din cortul mărturiei și din Templul Ierusalimului.

În timpul rătăcirii israeliților în pustiu, cortul mărturiei le oferea o reprezentare în mic a curții cerești. În Sfânta Sfintelor se afla chivotul legământului, umbrit de aripile întinse ale celor doi heruvimi. Capacul chivotului era socotit tronul lui Dumnezeu, care locuia acolo în mijlocul poporului Său. Înaintea tronului, dar despărțit de el printr-o perdea, se afla altarul de aur al tămâierii, în Locul Sfânt. Aici preoții aduceau zilnic tămâie, care se ridica înaintea lui Dumnezeu ca mireasmă plăcută, spre a simboliza rugăciunile poporului: „Să se îndrepte rugăciunea mea ca tămâia înaintea Ta." [92]

Cortul mărturiei, reprezentarea pământească a curții cerești, a fost reprodus în templul Ierusalimului, care a devenit astfel „chipul lucrurilor cerești", după cum spune Sfântul Pavel. Și iarăși scrie: „Iisus nu a intrat într-un sanctuar făcut de mâini, chip al celui adevărat, ci chiar în cer." [93] De aceea este cât se poate de potrivit ca Sfântul Ioan să folosească templul drept figură a Bisericii, care este cu adevărat locuința lui Dumnezeu, curtea cerească pe pământ.

Tămâia adusă de înger la altarul de aur al tămâierii simbolizează rugăciunile credincioșilor și, mai ales, sfânta jertfă a Liturghiei, adusă lui Dumnezeu prin slujirea preoției, reprezentată aici, ca și în alte locuri, prin înger. Altarul tămâierii și altarul holocaustului amintit în vi, 9, simbolizează probabil pe Hristos, care S-a adus pe Sine „jertfă de ispășire pentru păcatele noastre; și nu numai pentru ale noastre, ci și pentru ale întregii lumi", și care „trăiește pururea ca să mijlocească pentru noi." [94]

5. Focul luat de pe altar simbolizează meritele lui Hristos, care dau valoare tuturor faptelor și rugăciunilor noastre, așa cum focul aprinde tămâia și îi face să se răspândească miresmele plăcute. Focul este aruncat pe pământ; cu alte cuvinte, meritele lui Hristos sunt oferite celor necredincioși, care le resping și astfel atrag asupra lor pedepsele lui Dumnezeu: tunete, fulgere și cutremure. O pedeapsă asemănătoare este prezisă mai jos, în versetul 7.

6. Cei șapte îngeri pregătindu-se să sune din trâmbițe îi reprezintă pe episcopii și preoții Bisericii ieșind să propovăduiască Evanghelia la toată făptura. Glasul lor va răsuna prin lume ca sunetul unei trâmbițe. Hristos le-a spus Apostolilor Săi: „Ceea ce vă spun la întuneric, spuneți la lumină; și ceea ce auziți la ureche, propovăduiți de pe acoperișuri." [95]

7. Unii vor asculta glasul lui Hristos în propovăduirea Evangheliei Sale. Alții își vor împietri inimile și vor refuza să asculte. Aceștia vor fi pedepsiți prin foc din cer, spre nimicirea recoltelor lor. Focul este amestecat cu sânge, simbol al războiului și al revoluțiilor. Aici se împlinește profeția bătrânului Simeon: „Iată, Acest Prunc este pus spre căderea și spre învierea multora în Israel și ca semn căruia i se va sta împotrivă." [96]

Potrivit Sfântului Irineu, plăgi asemănătoare celor ale Egiptului din zilele lui Moise vor lovi toate națiunile necredincioase în zilele lui Antihrist. [97]

CAPITOLUL VIII

8. *Și al doilea înger a sunat din trâmbiță; și ca un munte mare, arzând cu foc, a fost aruncat în mare; și a treia parte a mării s-a făcut sânge.*

9. *Și a murit a treia parte dintre făpturile care aveau viață în mare, și a treia parte a corăbiilor a fost nimicită.*

10. *Și al treilea înger a sunat din trâmbiță; și a căzut din cer o stea mare, arzând ca o făclie, și a căzut peste a treia parte a râurilor și peste izvoarele apelor.*

11. *Și numele stelei se numește Pelin. Și a treia parte a apelor s-a făcut pelin; și mulți oameni au murit din pricina apelor, fiindcă se făcuseră amare.*

12. *Și al patrulea înger a sunat din trâmbiță; și a fost lovită a treia parte a soarelui, și a treia parte a lunii, și a treia parte a stelelor, astfel încât a treia parte din ele s-a întunecat, iar ziua nu a mai strălucit în a treia parte a ei, și noaptea asemenea.*

13. *Și am privit și am auzit glasul unui vultur zburând prin mijlocul cerului, zicând cu glas mare: Vai, vai, vai locuitorilor pământului, din pricina*

celorlalte glasuri ale celor trei îngeri care mai au să sune din trâmbiță.

8. La sunetul celei de-a doua trâmbițe, un munte arzând, sau vulcan, este aruncat în mare, prefăcând astfel a treia parte a apelor în sânge. În Sfânta Scriptură, un munte simbolizează o națiune sau o stăpânire puternică. [98] Ca de obicei, marea reprezintă societatea omenească. Viziunea arată că, în ciuda propovăduirii Evangheliei, o mare națiune va aduce război și vărsare de sânge asupra unei mari părți a omenirii. Ea prevestește, de asemenea, mari persecuții împotriva Bisericii. Națiunile vor căuta să nimicească Biserica cu orice preț. Această dublă interpretare este pe deplin confirmată de istoria trecutului și a prezentului.

9. Peștii sunt credincioșii risipiți printre popoarele lumii. Corăbiile sunt Bisericile diferitelor națiuni. În primele veacuri, peștele era un simbol obișnuit al lui Hristos și al credincioșilor, după cum corabia era o figură a Bisericii. [99] Nenumărați creștini și chiar Biserici întregi au pierit adesea în războaie și persecuții. Și mult prea adesea frații mai slabi și-au tăgăduit Credința de frica torturii și a morții.

10. Când al treilea înger sună din trâmbiță, o stea mare cade din cer ca o făclie aprinsă și otrăvește o mare parte a apelor curgătoare și chiar izvoarele lor. Numele Pelin arată o natură amară și otrăvitoare. Această viziune este o imagine izbitoare a episcopilor și preoților necredincioși care cad din firmamentul Bisericii, unde Hristos i-a așezat ca să lumineze și să

călăuzească lumea. Prin învățături și exemplu mincinos, ei otrăvesc însăși izvoarele doctrinei, care ar trebui să curgă curate ca apa unui torent de munte. Asemenea dumnezeiescului nostru Mântuitor, episcopii și preoții Bisericii trebuie să fie „izvoare de apă care țâșnesc spre viața veșnică." [100]

11. Din nefericire, mulți dintre credincioși beau din aceste ape otrăvite ale doctrinei mincinoase și astfel pier.

12. Gândurile multor inimi se descoperă tot mai mult pe măsură ce Evanghelia este propovăduită în întreaga lume. [101] Mulți o resping; alții o părăsesc. În Biserică se arată o decadență crescândă. Doctrina și sfințenia ei strălucesc cu o lumină împuținată. Ziua este mai puțin strălucitoare; noaptea ignoranței devine mai întunecată. Aceasta este simbolizată prin întunecarea soarelui, a lunii și a stelelor.

În asemenea vremuri critice din trecut, Dumnezeu a ridicat întotdeauna sfinți iluștri și ordine religioase pentru a trezi râvna și a întări credința poporului Său. Cu cea mai mare siguranță, El va face asemenea și în viitor, căci a spus: „Iată, Eu sunt cu voi în toate zilele, până la desăvârșirea lumii." [102] De multe ori Domnul nostru pare să doarmă, pe când corabia Bisericii Sale este bătută de marea frământată de furtună. La timpul Său binevoit, El Se ridică pentru a porunci valurilor: Pace, liniștiți-vă. [103]

Profețiile acestui capitol s-au împlinit de multe ori în trecut. Fără îndoială, ele se vor verifica adesea și în viitor. Trebuie însă observat că este prezisă o acumulare progresivă a relelor. La început, ea îi atinge numai pe indivizi (v. 7). Apoi este implicată o națiune sau o întreagă Biserică (v. 8), iar un număr de mari eretici cad de la Credință (v. 10). În cele din urmă, întreaga Biserică suferă de o slăbire a Credinței și a disciplinei (v. 12). Această înaintare treptată a răului, această „taină a fărădelegii" care lucra încă din zilele Sfântului Pavel, [104] va aduce în cele din urmă pe Antihrist.

13. Un vultur apare în mijlocul cerului, vestind trei mari vaiuri care vor urma sunetului trâmbițelor rămase. Două interpretări sunt îngăduite. Prima recunoaște în vultur o națiune puternică, ce va fi un instrument al judecăților lui Dumnezeu asupra lumii. Cealaltă interpretare vede în vultur un simbol al unor noi propovăduitori ai Evangheliei. Dumnezeu ridică noi sfinți sau ordine religioase pentru a-i trezi pe credincioși la o credință și o râvnă reînnoită în slujirea Sa. Totuși, trei mari rele vor lovi Biserica înainte de biruința ei finală asupra lumii și asupra diavolului.

Oricare ar fi interpretarea adoptată, nu poate fi nicio îndoială că acest verset vestește începutul unei epoci noi și importante în istoria Bisericii.

1. **Apocalipsa** vi, 9.
2. Eusebiu, „Istoria Bisericească" iii, 18; Tertulian„Prescripții împotriva ereticilor" xxxvi.

3. Pliniu, „Istoria naturală” iv, 12, 13.
4. Cf. de asemenea **Faptele Apostolilor** xx, 7; **I**
5. **Corinteni** xvi, 2.
6. **Evrei** iv, 12.
7. **Sfântul Ioan** xv, 22.
8. **Romani** vi, 9.
9. **Sfântul Matei** xvii, 1-8.
10. **Evrei** xiii, 23.
11. **II Timotei** i, 7; iv, 2.
12. **Faptele Apostolilor** vi, 5.
13. **I Timotei** iv, 1-3; cf. de asemenea Irineu, „Adversus Haereses” xxvi, 3.
14. Tertulian, „Scorpiace” 10; cf. **Romani** ii, 28; **Sfântul Matei** xxiii, 34.
15. Eusebiu, „Istoria Bisericească” iv, 15; „Martiriul lui Policarp” xiii.
16. **Sfântul Matei** xvi, 25; **Sfântul Iacob** i, 32.
17. **Apocalipsa** xx, 14.
18. Tacit, „Annales” iii, 63.
19. Eusebiu, „Istoria Bisericească” IV, xv, 48.
20. „Constituțiile Apostolice” vii, 46.
21. Cf. mai jos, la xiii, 17.
22. **Numeri** xxxi, 16.
23. **Numeri** xxxi, 17.
24. Vezi mai sus, pagina 35.
25. Vezi mai jos, la xix, 12.
26. „Apocalipsa Sfântului Ioan”, versiunea Westminster, pagina 6.

27. **Faptele Apostolilor** xvi, 13, 14.
28. Sfântul Epifanie, „Contra Haereses" li, 33.
29. **III Regi** xvi, 31-34; xxi, 25.
30. Cf. **I Corinteni** viii.
31. Cf. **Psalmul** ii, 9.
32. **I Corinteni** vi, 2.
33. Cf. vv. 7, 10, 17.
34. **Numeri** xxiv, 17.
35. **Apocalipsa** xxii, 16.
36. **Sfântul Matei** xiii, 43.
37. **Isaia** xi, 2, 3.
38. **Maleahi** ii, 7.
39. **Isaia** xxxiii, 6.
40. „Constituțiile Apostolice" vii, 45.
41. Eusebiu, „Istoria Bisericească" V, xvii.
42. **II Regi** vii, 16.
43. **Sfântul Luca** i, 32, 33.
44. **I Corinteni** i, 27.
45. Cf. **Galateni** ii, 9.
46. **Coloseni** iv, 13-15.
47. „Constituțiile Apostolice" vii, 46.
48. **Coloseni** iv, 16.
49. **Evrei** i, 10.
50. Vezi mai sus, pagina 37.
51. **II Corinteni** xii, 2.
52. **Geneza** ix, 12-17.
53. **Apocalipsa** i, 6.
54. **Ieșirea** xix, 16-18.

55. **Sfântul Matei** xxiv, 27; xxvi, 64.
56. Vezi mai sus, pagina 9.
57. Cf. **Daniel** vii, 2, 3; **Isaia** lvii, 20; lx, 3 și urm.;
58. **Sfântul Matei** xiii, 47; **Apocalipsa** xvii, 15.
59. **Isaia** vi, 2.
60. Vezi mai sus, pagina 20.
61. Vezi mai sus, pagina 21.
62. Vezi mai sus, pagina 48.
63. **Sfântul Luca** i, 69.
64. **I Petru** ii, 9.
65. Fouard, „Sfântul Ioan", pagina 100, traducerea engleză.
66. Vezi mai sus, pagina 8.
67. Cf. **Sfântul Matei** xx, 2.
68. **Leviticul** iv, 7.
69. **Leviticul** xvii, 11; **Deuteronomul** xii, 23.
70. **II Timotei** iv, 6; **Filipeni** ii, 17.
71. **Geneza** iv, 10.
72. **Psalmul** lxxxix, 4.
73. Cf. de asemenea **Ieremia** l, 46.
74. Cf. **Geneza** xxxvii, 9; **Daniel** viii, 10.
75. **Apocalipsa** i, 20.
76. Cf. **Isaia** xiii; **Ezechiel** x, xxii; **Ioel** ii.
77. **Sfântul Matei** xxiv, 29; **Isaia** xxiv, 19, 20; xxxiv, 4.
78. Cf. **Sfântul Matei** xxiv, 29 și urm.; **Sfântul Luca** xxi,25 și urm.
79. **Sfântul Luca** xxi, 26.
80. Cf. **Isaia** ii, 9.

81. **Zaharia** vi, 1-5.
82. **Zaharia** vi, 12; **Sfântul Luca** i, 78.
83. Cf. Belloc, „Europa și Credința”.
84. „Catholic Library, Archeology Series”, vol. ii, paginile 42, 43; cf. de asemenea **Efeseni** i, 13; iv, 30.
85. **Sfântul Matei** xxiv, 30; cf. de asemenea **Ezechiel** ix, 4.
86. Sfântul Irineu, „Contra Haereses” xxx, 2.
87. **Geneza** xlix, 17.
88. **Sfântul Luca** xiii, 29.
89. **Maleahi** i, 11.
90. **Sfântul Ioan** xv, 20.
91. **Faptele Apostolilor** iv, 12.
92. **Apocalipsa** xxi, 4.
93. **Evrei** i, 14.
94. **Psalmul** cxl, 2.
95. **Evrei** ix, 23, 24.
96. **I Ioan** ii, 2; **Evrei** vii, 25.
97. **Sfântul Matei** x, 27.
98. **Sfântul Luca** ii, 34.
99. Sfântul Irineu, „Adversus Haereses” IV, 30, iv; cf.
100. de asemenea **Apocalipsa** xvi.
101. Cf. **Ieremia** li, 25; **Zaharia** iv, 7.
102. „Catholic Library, Archeology Series”, vol. ii, pagina 83.
103. **Sfântul Ioan** iv, 14.
104. **Sfântul Luca** ii, 35.
105. **Sfântul Matei** xxviii, 20.

106. **Sfântul Luca** viii, 23, 24.

107. **II Tesaloniceni** ii, 7.

PARTEA A DOUA DE LA DESCHIDEREA ADÂNCULUI PÂNĂ LA ÎNCHIDEREA LUI

1. PREGĂTIREA PENTRU DOMNIA LUI ANTIHRIST

PARTEA A II-A

De la deschiderea Adâncului până la închiderea lui

Și am văzut o stea căzută din cer pe pământ, și i s-a dat cheia fântânii adâncului. Și a deschis fântâna adâncului.

APOCALIPSA
ix, 1, 2.

EREZII ȘI RĂZBOAIE RELIGIOASE

CAPITOLUL IX

1. *Și al cincilea înger a sunat din trâmbiță, și am văzut o stea căzută din cer pe pământ, și i s-a dat cheia fântânii adâncului.*

2. *Și a deschis fântâna adâncului; și fumul fântânii s-a ridicat ca fumul unui cuptor mare; și soarele și văzduhul s-au întunecat de fumul fântânii.*

3. *Și din fumul fântânii au ieșit lăcuste pe pământ. Și li s-a dat putere precum au putere scorpionii pământului.*

4. *Și li s-a poruncit să nu vatăme iarba pământului, nici vreun lucru verde, nici vreun copac, ci numai pe oamenii care nu au semnul lui Dumnezeu pe frunțile lor.*

5. *Și li s-a dat să nu-i ucidă, ci să-i chinuiască cinci luni; și chinul lor era ca chinul scorpionului când lovește pe om.*

6. *Și în zilele acelea oamenii vor căuta moartea și nu o vor afla; și vor dori să moară, iar moartea va fugi de la ei.*

7. *Și înfățișarea lăcustelor era asemenea unor cai pregătiți de luptă; și pe capetele lor erau ca niște cununi asemenea aurului; și fețele lor erau ca fețele oamenilor.*

8. *Și aveau păr ca părul femeilor; și dinții lor erau ca ai leilor.*

9. *Și aveau platoșe ca platoșele de fier, iar vuietul aripilor lor era ca vuietul carelor și al multor cai alergând la luptă.*

10. *Și aveau cozi asemenea scorpionilor, și ace erau în cozile lor; și puterea lor era să vatăme pe oameni cinci luni. Și aveau peste ele*

11. *un rege, îngerul fântânii adâncului; numele lui în ebraică este Abaddon, iar în grecește Apollyon; în latină, Exterminans.*

Viziunea descrisă în acest capitol este una dintre cele mai importante din întreaga Apocalipsă. Ea prevestește primul vai anunțat de vulturul zburător: condițiile și evenimentele menite să pregătească domnia lui Antihrist.

1. În steaua căzută, comentatorii vechi au văzut o figură a lui Arie și a altor eretici timpurii. De fapt, orice preot sau episcop al Bisericii care devine conducătorul unei erezii poate fi asemănat cu o stea căzută din cer. Dar, în acest caz, steaua se referă la o persoană anume, a cărei revoltă împotriva Bisericii va duce în chip direct la domnia lui Antihrist.

Nu putem fi de acord cu cei care raportează începutul acestei viziuni la primele veacuri ale Bisericii. Profețiile Sfântului Ioan se dezvoltă într-o ordine regulată după timp. Această viziune marchează o nouă perioadă de o gravitate excepțională pentru Biserică. Împreună cu Cornelius a Lapide

și cu mulți alții, socotim că ea se referă la pretinsa Reformă, steaua fiind simbolul lui Luther. În acest caz, al cincilea înger poate fi luat ca figură a apărătorilor Credinței catolice din acele zile.

Erezia ariană și schisma greacă au avut urmări deplorabile pentru Biserică, dar ele nu pot fi comparate cu urmările tulburării religioase din secolul al XVI-lea. Cele mai multe dintre relele care apasă Biserica și societatea în general pot fi urmărite direct până la așa-numita Reformă. Ei trebuie să i se atribuie apostazia națiunilor, slăbirea credinței și nelegiuirea și necredința care cresc cu repeziciune în zilele de față. Ca urmare a acestor rele, mari tulburări sociale apar din toate părțile, iar societatea se clatină până în temeliile ei. Domnia lui Antihrist, care trebuie să fie relativ apropiată, va marca apogeul răului.

2. În locul „cheilor cerului", acest preot apostat a primit „cheia fântânii adâncului". El a deschis cu adevărat fântâna, dezlănțuind împotriva Bisericii toată furia iadului. Prin limbă și prin condei a insuflat în inimile indivizilor și ale națiunilor o ură diabolică împotriva Bisericii, care se manifestă încă prin calomnie, denaturare și împotrivire față de Biserică.

PARTEA A DOUA. 1

O VIZIUNE PREGĂTITOARE

CAPITOLUL X

1. *Și am văzut un alt înger puternic coborând din cer, îmbrăcat cu un nor, și curcubeu era pe capul lui, iar fața lui era ca soarele, și picioarele lui ca niște stâlpi de foc.*

2. *Și avea în mâna lui o carte mică deschisă; și a pus piciorul său drept pe mare, iar pe cel stâng pe pământ.*

3. *Și a strigat cu glas mare, precum când răcnește un leu. Și când a strigat, cele șapte tunete și-au rostit glasurile.*

4. *Și când cele șapte tunete și-au rostit glasurile, eram gata să scriu; și am auzit un glas din cer zicându-mi: Pecetluiește cele ce au spus cele șapte tunete și nu le scrie.*

5. *Și îngerul pe care l-am văzut stând pe mare și pe pământ și-a ridicat mâna spre cer.*

6. *Și a jurat pe Cel ce trăiește în vecii vecilor, care a creat cerul și cele ce sunt într-însul, și pământul și cele ce sunt pe el, și marea și cele ce sunt în ea, că timp nu va mai fi.*

7. *Ci în zilele glasului celui de-al șaptelea înger, când va începe să sune din trâmbiță, se va săvârși taina lui Dumnezeu, precum a vestit slujitorilor Săi, profeții.*

1. Un înger, venind în norii harului și ai slavei, aduce Sfântului Ioan o carte cu alte profeții. Curcubeul de deasupra capului său simbolizează milostivirea, [5] iar strălucirea feței sale exprimă puterea învățăturii lui de a lumina sufletele. Picioarele ca de foc arată că el va conduce Biserica pe căile adevărului și ale dreptății, așa cum stâlpul de foc a călăuzit pe israeliți în pustie. [6]

2. Cartea este deschisă pentru a arăta că profețiile cuprinse în ea, descoperite Sfântului Ioan, sunt inteligibile și vor fi înțelese la vremea cuvenită, potrivit nevoilor Bisericii. Îngerul își pune un picior pe mare și celălalt pe pământ pentru a arăta stăpânirea supremă a lui Dumnezeu asupra tuturor lucrurilor.

3, 4. Glasul asemenea răcnetului leului este glasul Evangheliei care va pătrunde până la marginile pământului, învățând adevărul divin, osândind eroarea și amenințând pe prigonitori cu răzbunarea lui Dumnezeu. Aici, ca și în alte locuri, tunetele pot simboliza anatemele Bisericii împotriva oricărei rătăți și erori; dar ar fi zadarnic a comenta înțelesul lor precis, de

vreme ce Sfântului Ioan i s-a poruncit să le pecetluiască cuvintele. În același fel, lui Daniel i s-a poruncit să pecetluiască cuvintele profețiilor sale până la vremea hotărâtă de Dumnezeu pentru publicarea lor. [7] Cuvintele celor șapte tunete pot fi, de asemenea, asemenea celor pe care le-a auzit Sfântul Pavel, „cuvinte tainice pe care nu este îngăduit omului să le rostească." [8]

5, 6. Ridicându-și mâna spre cer, îngerul cheamă pe Dumnezeul întregii creații ca martor al adevărului cuvintelor sale, că nu va mai fi timp. Aceasta nu înseamnă că sfârșitul lumii este aproape, ci că a sosit vremea judecății împotriva păcătoșilor încăpățânați și a prigonitorilor.

7. Această judecată va fi marea persecuție a lui Antihrist și relele care o însoțesc. Atunci se va împlini „taina lui Dumnezeu", care a fost vestită de profeții de odinioară. A evangheliza înseamnă a vesti vești bune; prin urmare, această „taină a lui Dumnezeu" este, probabil, plinătatea Răscumpărării aplicată tuturor neamurilor pământului. După nimicirea lui Antihrist și a împărăției sale, toate popoarele vor primi Evanghelia, iar Biserica lui Hristos va domni în pace asupra tuturor națiunilor. [9]

CAPITOLUL X

> ***8.*** *Și am auzit iarăși un glas din cer vorbind cu mine și zicând: Du-te și ia cartea cea deschisă din mâna îngerului care stă pe mare și pe pământ.*

9. *Și m-am dus la înger, zicându-i să-mi dea cartea. Și mi-a zis: Ia cartea și mănânc-o; și va amărî pântecele tău, dar în gura ta va fi dulce ca mierea.*

10. *Și am luat cartea din mâna îngerului și am mâncat-o; și în gura mea era dulce ca mierea; iar după ce am mâncat-o, pântecele meu s-a amărât.*

11. *Și mi-a zis: Trebuie să profețești din nou despre multe neamuri și popoare și limbi și regi.*

8-10. Mâncarea cărții simbolizează o unire intimă cu Duhul Sfânt, prin care mintea Apostolului este luminată cu duhul profeției. Sfântul Ioan găsește cartea dulce la gust, pentru că ea vestește milostivire celor aleși și biruința finală a Bisericii. Ea este amară întrucât prezice o cumplită persecuție pentru Biserică și pedepse groaznice pentru cei răi.

11. Îngerul poruncește Sfântului Ioan să vestească tuturor profeția care i-a fost comunicată despre domnia lui Antihrist, biruința ulterioară a Bisericii și persecuția finală sub Gog și Magog.

PARTEA A DOUA. 1

CEI DOI MARTORI

CAPITOLUL XI

1. *Și mi s-a dat o trestie asemenea unui toiag; și mi s-a zis: Scoală-te și măsoară templul lui Dumnezeu și altarul și pe cei ce se închină în el.*

2. *Iar curtea de afară a templului las-o deoparte și nu o măsura, pentru că a fost dată neamurilor, și cetatea cea sfântă o vor călca în picioare patruzeci și două de luni.*

3. *Și voi da celor doi martori ai Mei, și vor profeți o mie două sute șaizeci de zile, îmbrăcați în sac.*

4. *Aceștia sunt cei doi măslini și cele două sfeșnice, care stau înaintea Domnului pământului.*

5. *Și dacă cineva va vrea să-i vateme, foc va ieși din gura lor și va mistui pe vrăjmașii lor. Și dacă cineva va voi să-i vateme, astfel trebuie să fie ucis.*

6. *Aceștia au putere să închidă cerul, ca să nu plouă în zilele profeției lor; și au putere asupra apelor, să le*

prefacă în sânge și să lovească pământul cu tot felul de plăgi ori de câte ori vor.

7. *Și când își vor fi împlinit mărturia, fiara care se ridică din adânc va face război împotriva lor și îi va birui și îi va ucide.*

8. *Și trupurile lor vor zăcea în piața cetății celei mari, care se numește duhovnicește Sodoma și Egipt, unde și Domnul lor a fost răstignit.*

9. *Și oameni din neamuri și din triburi și din popoare și din limbi vor privi trupurile lor trei zile și jumătate și nu vor îngădui ca trupurile lor să fie puse în mormânt.*

10. *Și locuitorii pământului se vor bucura de ei și vor prăznui și vor trimite daruri unii altora, pentru că acești doi profeți chinuiseră pe cei ce locuiesc pe pământ.*

11. *Și după trei zile și jumătate, duhul vieții de la Dumnezeu a intrat în ei. Și au stat pe picioarele lor și frică mare a căzut peste cei ce i-au văzut.*

12. *Și au auzit un glas mare din cer zicându-le: Suiți-vă aici. Și s-au suit la cer într-un nor; și vrăjmașii lor i-au văzut.*

> ***13.*** *Și în ceasul acela s-a făcut un cutremur mare și a căzut a zecea parte din cetate; și au fost uciși în cutremur șapte mii de oameni; iar ceilalți s-au înfricoșat și au dat slavă Dumnezeului cerului.*

Relatarea despre cei doi martori, dată aici într-un discurs continuu, cere o scurtă schiță a domniei lui Antihrist, a persecuției sale împotriva Bisericii și a înfrângerii sale desăvârșite, evenimente care vor fi expuse mai pe larg în capitolele următoare.

1. Sfântului Ioan i se poruncește să măsoare templul și să numere pe cei ce se află în el. Aici, ca și mai înainte, templul este o figură a Bisericii, iar cei ce se închină în el sunt credincioșii care rămân statornici în timpul marii persecuții a lui Antihrist.

2. Curtea de afară, lepădată și dată neamurilor, înseamnă că un mare număr de creștini vor cădea de la credință în acele zile rele. Împreună cu ceilalți urmași ai lui Antihrist, ei vor călca în picioare Ierusalimul în timpul celor patruzeci și două de luni de persecuție. Cetatea sfântă este luată aici în sens literal pentru Ierusalim, dar este și o figură a Bisericii, ținta principală a atacului sub Antihrist.

3. La începutul acestei cumplite persecuții, Dumnezeu va trimite doi profeți, sau „martori", pentru a călăuzi Biserica și a propovădui pocăința timp de 1260 de zile. După toată tradiția, atât iudaică, cât și creștină, profetul Ilie va fi unul dintre acești

martori: „Iată, voi trimite pe Ilie profetul înainte de a veni ziua cea mare a Domnului." [10] Tradiția este întărită și de cuvintele lui Hristos: „Ilie va veni cu adevărat și va așeza din nou toate." [11] Celălalt martor va fi, probabil, Enoh, care, asemenea lui Ilie, „a fost mutat ca să nu vadă moartea." [12] Unii cred totuși că Moise va fi al doilea martor, deoarece el s-a arătat împreună cu Ilie la Schimbarea la Față a lui Hristos. [13] Cei doi martori vor apărea între oameni ca apostoli ai Bisericii și adversari ai lui Antihrist.

Durata persecuției este dată uneori în ani, alteori în luni sau zile, dar în toate cazurile se indică același interval precis de timp. Aceasta pare să arate că cei trei ani și jumătate trebuie luați în sens literal.

4. Cei doi martori au fost simbolizați prin cei doi măslini și prin sfeșnicul menționat în profeția lui Zaharia. [14] Măslinul este simbol al milostivirii lui Dumnezeu, ca în zilele potopului. [15] Untdelemnul măslinului simbolizează, de asemenea, ungerea Duhului Sfânt revărsată asupra celor doi profeți, care vor fi lumini (sfeșnice) pentru credincioși prin predicarea lor.

5, 6. Cei doi martori vor avea putere minunată de a birui pe vrăjmașii lor, așa cum Ilie de odinioară a nimicit ostașii lui Ohozia cu foc din cer. [16] Ei vor pedepsi, de asemenea, pe cei necredincioși cu secetă și foamete, precum a făcut Ilie în zilele lui Ahab. [17] Prefacerea apei în sânge poate însemna că râurile vor curge roșii de sângele vărsat în războaie și revoluții.

Mai probabil, cuvintele trebuie luate în sens literal, pentru a prevesti plăgi asemenea celor aduse de Moise asupra țării Egiptului. [18] În oricare dintre cazuri, există o trimitere la plăgile Egiptului, ceea ce pare să întărească părerea că Moise va fi unul dintre martori.

7. După împlinirea misiunii lor, cei doi profeți vor fi uciși de Antihrist, fiara care se ridică din adânc. [19] Astfel, ei vor împărtăși soarta Învățătorului lor dumnezeiesc și a nenumăraților vestitori ai Evangheliei. Martiriul lor va avea loc la sfârșitul unui război în care Antihrist și urmașii săi vor câștiga bătălia decisivă în apropierea Ierusalimului.

8–10. Timp de trei zile și jumătate, trupurile profeților martirizați vor zăcea neîngropate pe străzile Ierusalimului, „unde Domnul nostru a fost răstignit". Dușmanii Bisericii se vor bucura și vor comemora biruința lor de scurtă durată prin schimb de daruri. Precum iudeii de odinioară credeau că au scăpat de Hristos prin moartea Lui pe Cruce, tot astfel acești dușmani ai Bisericii Sale vor crede că au sfârșit cu profeții care îi chinuiau prin predicarea și minunile lor. În chip firesc, credincioșii vor fi cuprinși de frică, precum au fost ucenicii la moartea Domnului nostru.

11, 12. La sfârșitul celor trei zile și jumătate, urmașii lui Antihrist vor rămâne înmărmuriți văzând pe cei doi profeți ridicându-se din morți și suindu-se la cer chiar sub ochii lor.

Cu veacuri înainte, Ilie și Enoh fuseseră luați de pe pământ [20] și păstrați pentru această luptă supremă. Acum, printr-un privilegiu deosebit, ei anticipează învierea generală, ca răsplată pentru ostenelile și suferințele lor.

Această biruință a celor doi profeți duce direct la înfrângerea lui Antihrist, după cum a prevestit Isaia: „Cu suflarea buzelor Sale îl va ucide pe cel nelegiuit." [21] În același fel spune Sfântul Pavel: „Atunci se va arăta cel nelegiuit, pe care Domnul Iisus îl va ucide cu duhul gurii Sale." [22] Aceste pasaje par să implice o intervenție personală a Domnului nostru; dar El poate trimite un înger ca instrument al nimicirii Sale; sau poate Ilie va face să cadă foc din cer asupra lui Antihrist, așa cum a făcut asupra ostașilor lui Ohozia și asupra preoților lui Baal. [23]

13. În timp ce cei doi profeți sunt ridicați la cer, Ierusalimul este zguduit de un puternic cutremur, în care pier șapte mii de oameni și a zecea parte din cetate este nimicită. La vederea acestor minuni, toți cei care supraviețuiesc se convertesc și încep să-L laude și să-L preamărească pe Dumnezeu. Aici se vede marea milă a lui Dumnezeu, care pedepsește nu pentru a nimici, ci pentru a converti și a mântui.

CAPITOLUL XI

14. *Al doilea vai a trecut; și iată, al treilea vai va veni curând.*

15. *Și al șaptelea înger a sunat din trâmbiță; și s-au făcut glasuri mari în cer, zicând: Împărăția acestei lumi a devenit a Domnului nostru și a Hristosului Său, și El va împărăți în vecii vecilor. Amin.*

16. *Și cei douăzeci și patru de bătrâni, care șed pe scaunele lor înaintea lui Dumnezeu, au căzut cu fețele la pământ și L-au adorat pe Dumnezeu, zicând:*

17. *Îți mulțumim Ție, Doamne Dumnezeule Atotputernice, Cel ce ești și Cel ce erai și Cel ce vii, fiindcă Ți-ai luat puterea Ta cea mare și ai împărățit.*

18. *Și neamurile s-au mâniat, iar mânia Ta a venit, și vremea morților, ca să fie judecați și ca Tu să dai răsplată slujitorilor Tăi profeților și sfinților și celor ce se tem de numele Tău, mici și mari, și să nimicești pe cei ce au stricat pământul.*

19. *Și templul lui Dumnezeu s-a deschis în cer; și chivotul legământului Său s-a văzut în templul Său; și au fost fulgere și glasuri și cutremur și grindină mare.*

14. Domnia lui Antihrist este al doilea vai vestit de vultur. [24] Al treilea vai, care urmează îndeaproape celui de-al

doilea, se va sfârși cu nimicirea Romei, noul Babilon, [25] și cu înfrângerea profetului mincinos.

15. Al șaptelea înger proclamă biruința lui Hristos și a împărăției Sale, care va dăinui până la sfârșitul timpului. Biserica, împărăția lui Hristos, va fi întemeiată pe ruinele imperiului lui Antihrist cu mult mai glorios decât fusese întemeiată pe ruinele vechiului imperiu al Romei păgâne. Ereziile, schismele și războaiele religioase nu vor mai fi, și toate națiunile se vor converti la creștinism.

16, 17. Imnurile de biruință ale celor douăzeci și patru de bătrâni către Mântuitorul lor triumfător reprezintă laudele Bisericii aduse lui Hristos prin slujirea preoției.

18. Spre sfârșitul lumii, o ultimă răzvrătire împotriva Bisericii va fi pedepsită printr-un potop de foc. [26] Puțin după aceea va veni învierea trupului și judecata generală, în care Dumnezeu îi va răsplăti pe profeții și sfinții Săi și pe toți cei care se tem de numele Său, fie ei mari sau mici. Cei răi vor suferi atunci pedeapsa dreaptă a nelegiuirii lor.

19. Dacă acest verset este legat de cele precedente, el descrie intervenția lui Hristos pentru a-Și apăra Biserica împotriva dușmanilor ei în ultima luptă de la sfârșitul lumii. Totuși, pare mai potrivit să fie luat ca preludiu la capitolul următor. Atunci se referă la ajutorul pe care Dumnezeu îl dă Bisericii Sale în lupta ei cu Satana, amintită mai sus (vv. 2, 3) și descrisă pe larg în capitolele următoare.

Chivotul legământului este Tabernacolul euharistic, în care Hristos locuiește împreună cu Biserica Sa. Fulgerele, glasurile și cutremurul — tunetele, în greacă — simbolizează predicarea și avertismentele Bisericii, anatemele și judecățile ei împotriva oricărei erezii și schisme, precum și pedeapsa divină pe care aceste păcate o atrag asupra celor vinovați de ele.

PARTEA A DOUA. 1

LUPTA DINTRE BISERICĂ ȘI SATANA

CAPITOLUL XII

1. *Și s-a arătat un semn mare în cer: o femeie îmbrăcată cu soarele, și luna sub picioarele ei, iar pe capul ei o cunună de douăsprezece stele.*

2. *Și, fiind însărcinată, striga, chinuindu-se să nască, și era în durere ca să nască.*

3. *Și s-a văzut un alt semn în cer: și iată un balaur mare, roșu, având șapte capete și zece coarne, iar pe capetele lui șapte diademe.*

4. *Și coada lui a tras a treia parte din stelele cerului și le-a aruncat pe pământ; iar balaurul a stat înaintea femeii care era gata să nască, pentru ca, atunci când va fi născut, să-i înghită fiul.*

5. *Și ea a născut un prunc de parte bărbătească, ce avea să cârmuiască toate neamurile cu toiag de fier; iar fiul ei a fost răpit la Dumnezeu și la tronul Lui.*

6. *Și femeia a fugit în pustiu, unde avea un loc pregătit de Dumnezeu, ca acolo să fie hrănită o mie două sute șaizeci de zile.*

7. *Și s-a făcut un mare război în cer: Mihail și îngerii lui se luptau cu balaurul, iar balaurul se lupta și îngerii lui.*

8. *Și nu au biruit, nici nu s-a mai aflat locul lor în cer.*

9. *Și balaurul cel mare a fost aruncat afară, șarpele cel vechi, care se numește diavolul și Satana, cel ce amăgește lumea întreagă; și a fost aruncat pe pământ, iar îngerii lui au fost aruncați împreună cu el.*

În capitolul precedent, Sfântul Ioan schițează istoria Bisericii de la venirea lui Antihrist până la sfârșitul lumii, pentru a da o relatare unitară despre cei doi profeți, Ilie și Enoh — sau Moise — și despre rodul ostenelilor lor. În acest capitol, el ne arată adevărata natură a acestei lupte. Va fi un război până la moarte între Biserică și puterile întunericului, într-un ultim efort al Satanei de a nimici Biserica și de a împiedica astfel domnia universală a lui Hristos pe pământ.

Satana va încerca mai întâi să nimicească puterea Papalității și să provoace prăbușirea Bisericii prin erezii, schisme și persecuții care vor urma cu siguranță. Nereușind în aceasta, va

ataca apoi Biserica din afară. În acest scop, îl va ridica pe Antihrist și pe profetul lui, ca să-i ducă pe credincioși în eroare și să-i nimicească pe cei care rămân statornici.

1. Biserica, mireasa credincioasă a lui Iisus Hristos, este reprezentată ca o femeie îmbrăcată în slava harului divin. În Cântarea Cântărilor, Biserica este, de asemenea, descrisă ca aceea „care se ivește ca zorile, frumoasă ca luna, strălucitoare ca soarele." [27] Strălucirea soarelui este un simbol potrivit al puterii luminătoare a învățăturii Bisericii.

Luna era sub picioarele ei. Sfântul Grigorie cel Mare și Sfântul Augustin văd în aceasta stăpânirea Bisericii asupra întregii lumi și disprețul ei față de bunurile pieritoare ale acestei vieți. Luna, cu fazele ei mereu schimbătoare, este o figură a lucrurilor trecătoare ale pământului.

Cununa de douăsprezece stele îi reprezintă pe cei doisprezece Apostoli și, prin ei, întreaga slujire a Bisericii. Ea poate de asemenea să desemneze adunarea națiunilor credincioase, simbolizate prin numărul mistic doisprezece.

2. Biserica este pururea în durerile nașterii, pentru a aduce fii la viața veșnică. În zilele triste prezise aici, durerile și suferințele nașterii vor fi sporite de multe ori. În acest pasaj există o aluzie vădită la un anumit fiu al Bisericii, a cărui putere și influență vor fi atât de mari, încât Satana va căuta nimicirea lui cu orice preț. Această persoană nu poate fi alta decât Papa care va fi ales în acele zile. Papalitatea va fi atacată

de toate puterile iadului. Drept urmare, Biserica va suferi mari încercări și necazuri pentru a asigura un succesor pe tronul lui Petru.

Cuvintele Sfântului Pavel către Tesaloniceni pot fi o referire la Papalitate ca obstacol în calea venirii lui Antihrist: „Știți ce îl oprește, ca să se arate la vremea sa. Căci taina fărădelegii lucrează deja; numai cel ce acum îl ține să-l țină, până ce va fi luat din cale. Și atunci se va arăta cel nelegiuit." [28]

3. Sfântul Ioan vede acum în cer un balaur roșu, cu șapte capete și zece coarne, fiecare cap purtând o diademă. Balaurul este Satana, roșu de sângele martirilor pe care îl va face să curgă. Înțelesul celor șapte capete și al celor zece coarne trebuie căutat în descrierea fiarei care îl reprezintă pe Antihrist, unde ele simbolizează regi sau puteri lumești. [29] Cele ale balaurului trebuie să aibă un înțeles asemănător și arată că atacurile Satanei împotriva Bisericii vor fi organizate și duse la îndeplinire de guvernele și puterile conducătoare ale acelor zile.

La fiara lui Antihrist, numai coarnele au diademe, ca simboluri ale regalității sau ale puterii de guvernare. Capetele sunt însemnate cu nume de blasfemie. [30] Prin urmare, ele simbolizează păcatele și erorile care vor lovi Biserica. Șapte, numărul universalității, arată că în această luptă finală pentru a împiedica domnia universală a lui Hristos, toate formele de păcat și eroare vor fi rânduite împotriva Bisericii. Un preludiu al acestui lucru poate fi văzut în erorile Modernismului, care a

fost pe drept numit „sinteza tuturor ereziilor". Numărul șapte este, de asemenea, potrivit, deoarece toate păcatele sunt cuprinse în cele șapte păcate capitale. În același fel, toate erorile care au lovit Biserica pot fi rezumate în aceste șapte: iudaismul, păgânismul, arianismul, mahomedanismul, protestantismul, raționalismul și ateismul.

Balaurul este văzut în cer, care este aici simbolul Bisericii, împărăția cerurilor pe pământ. Aceasta arată că primele tulburări ale acelor zile vor fi inaugurate înlăuntrul Bisericii de episcopi, preoți și popoare apostate, stelele trase în jos de coada balaurului.

4. Coada balaurului reprezintă fățărnicia vicleană prin care el reușește să înșele un mare număr de oameni și de păstori, a treia parte a stelelor. Arianismul a abătut mulți episcopi, preoți și popoare. Pretinsa Reformă din secolul al XVI-lea a revendicat numere și mai mari, dar acestea nu pot fi comparate cu numărul celor amăgiți de Satana în zilele lui Antihrist.

Balaurul stă înaintea femeii, gata să înghită pruncul care se naște. Cu alte cuvinte, puterile iadului caută prin toate mijloacele să nimicească pe Papa ales în acele zile.

5. Femeia naște un fiu care va cârmui neamurile cu toiag de fier. Acestea sunt chiar cuvintele profeției rostite de Psalmist despre Mântuitorul nostru Iisus Hristos. [31] Ele confirmă

aplicarea acestei viziuni la Papa, vicarul lui Hristos pe pământ, care cârmuiește neamurile în locul Lui și prin puterea Lui.

Acum este ceasul puterilor întunericului. Fiul nou-născut al Bisericii este „răpit la Dumnezeu și la tronul Lui". Abia este întronizat Papa nou ales, că este smuls prin martiriu. „Taina fărădelegii", dezvoltându-se treptat de-a lungul veacurilor, nu poate fi pe deplin consumată cât timp dăinuie puterea Papalității; dar acum cel care „oprește este luat din cale". În timpul interregnului, „cel nelegiuit se va arăta" în furia sa împotriva Bisericii.

Este un fapt de istorie că perioadele cele mai dezastruoase pentru Biserică au fost acelea în care tronul papal era vacant sau când antipapi se luptau cu capul legitim al Bisericii. Tot astfel va fi și în acele zile rele ce vor veni.

6. Biserica, lipsită de păstorul ei suprem, trebuie să caute sanctuar în singurătate, pentru a fi acolo călăuzită de Dumnezeu însuși în acele zile de încercare. Acest loc de refugiu pregătit pentru Biserică este probabil o națiune sau mai multe națiuni care îi rămân credincioase. [32] În acele zile, Biserica va afla refugiu și mângâiere și în sufletele credincioase, mai ales în retragerea vieții religioase.

7. Sfântul Mihail, îngerul păzitor al Bisericii, va veni cu oștirile sale pentru a o apăra împotriva năvălirilor Satanei și ale uneltelor lui. Urmașii Sfântului Mihail sunt oștirile îngerești ale cerului și toți episcopii și preoții credincioși ai Bisericii.

Uneltele Satanei sunt îngerii căzuți, împreună cu conducătorii ereziei, schismei și persecuției.

8, 9. Lupta se poartă în Biserică, împărăția cerurilor, din care balaurul și îngerii săi sunt aruncați afară și prăvăliți pe pământ. Pământul simbolizează națiunile ostile Bisericii, lumea asupra căreia domnește Satana. Prin ajutorul Sfântului Mihail, Biserica se va curăți de toți ereticii, schismaticii și apostații. O lucrare asemănătoare a fost împlinită de Conciliul din Trento în secolul al XVI-lea.

CAPITOLUL XII

10. *Și am auzit un glas mare în cer, zicând: Acum a venit mântuirea și puterea și împărăția Dumnezeului nostru și puterea Hristosului Său, pentru că a fost aruncat afară acuzatorul fraților noștri, cel care îi acuza înaintea Dumnezeului nostru ziua și noaptea.*

11. *Și ei l-au biruit prin sângele Mielului și prin cuvântul mărturiei lor, și nu și-au iubit viețile până la moarte.*

12. *De aceea bucurați-vă, ceruri, și voi care locuiți în ele. Vai pământului și mării, fiindcă diavolul a coborât la voi, având mânie mare, știind că are puțin timp.*

13. *Și când balaurul a văzut că a fost aruncat pe pământ, a persecutat femeia care născuse pruncul de parte bărbătească.*

14. *Și femeii i s-au dat două aripi ale unui vultur mare, ca să zboare în pustiu, la locul ei, unde este hrănită o vreme și vremuri și jumătate de vreme, departe de fața șarpelui.*

15. *Și șarpele a aruncat din gura lui după femeie apă ca un râu, ca să o facă luată de râu.*

16. *Și pământul a ajutat femeia, și pământul și-a deschis gura și a înghițit râul pe care balaurul îl aruncase din gura sa.*

17. *Și balaurul s-a mâniat împotriva femeii și s-a dus să facă război cu ceilalți din seminția ei, care păzesc poruncile lui Dumnezeu și au mărturia lui Iisus Hristos.*

18. *Și a stat pe nisipurile mării.*

10, 11. Sfântul Mihail și îngerii săi dau slavă lui Dumnezeu pentru biruința Bisericii, care se dobândește prin puterea Prețiosului Sânge vărsat pentru răscumpărarea omului. Satana este biruit potrivit mărturiei lui Hristos că „porțile iadului nu vor birui" Biserica Sa. [33] Biruința a fost făcută cu putință și

prin curajul nebiruit al credincioșilor, care nu au șovăit să-și dea viața în apărarea Bisericii. Acelea vor fi zile de mare persecuție, în care Biserica va suferi toate grozăviile primelor veacuri, dar va fi totodată încununată cu slava nenumăraților martiri.

12, 13. Biserica este chemată să se bucure de înfrângerea balaurului și de slăvitul martiriu al fiilor ei; dar vai pământului și mării, întregii omeniri. Dându-și seama că timpul puterii sale este scurt, Satana va dezlănțui acum asupra pământului toată mânia și furia sa, într-un ultim efort împotriva Bisericii. Încercarea lui de a o nimici dinlăuntru a eșuat; acum va căuta să o zdrobească prin ură și persecuție din afară.

14. În această nouă primejdie, Biserica va primi aripile unui vultur pentru a o apăra și a o purta la locul de refugiu pe care Dumnezeu l-a pregătit. [34] Aripile sunt probabil două armate trimise în apărarea Bisericii de vreo națiune care rămâne credincioasă. Această interpretare pare justificată de versetul 16.

În sens spiritual, cele două aripi sunt credința și rugăciunea. În credința și rugăciunea fiilor ei și mai ales în viața contemplativă a ordinelor religioase, Biserica va afla un refugiu de mângâiere pe care Satana nu-l poate profana. Pustiirea acelor trei ani și jumătate poate fi asemănată cu aceea a celor trei zile care au urmat morții Domnului nostru pe Cruce. Credința și rugăciunile Mariei, ale sfintelor femei și ale Apostolilor au fost singura mângâiere în acele zile de chin.

Acest capitol arată că Biserica va afla refugiu timp de trei ani și jumătate în două împrejurări diferite: una în timpul războiului lăuntric împotriva Bisericii, iar cealaltă după ce balaurul va fi fost aruncat afară. Este posibil ca dublul atac împotriva Bisericii să se desfășoare simultan, făcând ca refugiul menționat în versetul 6 să coincidă cu cel menționat aici. Totuși, întregul context pare a fi împotriva unei astfel de interpretări.

15, 16. Balaurul caută acum să copleșească Biserica printr-un adevărat potop de strâmtorări, dar o națiune credincioasă sau mai multe națiuni credincioase — pământul — îi vin în ajutor. Acest verset dovedește că marea revoltă a națiunilor, amintită de Sfântul Pavel, [35] nu va fi universală. Dumnezeu va păstra cel puțin o națiune care să apere Biserica în acel ceas când, omenește vorbind, totul pare fără nădejde.

17, 18. Satana își dă acum seama că biruința va fi grea. Prima sa încercare a eșuat în chip jalnic. În această a doua luptă trebuie folosite tactici noi. El va căuta acum să-i ducă pe credincioși în rătăcire printr-un Mesia mincinos, pe care îl va ridica în persoana lui Antihrist. Acest nou vrăjmaș trebuie să se ridice din mare, adică din națiunile deja ostile Bisericii; de aceea Satana își ia locul pe țărm, pentru a chema pe omul păcatului, fiul pierzării. [36] Este un moment solemn de „frică și așteptare a celor ce vor veni peste întreaga lume." [37]

1. Vezi mai jos, versetul 19.
2. Tertulian, „Apologia", c. 50.

3. **Sfântul Ioan** xix, 11.
4. Vezi mai sus, vii, 1.
5. Vezi mai sus, pagina 58.
6. **Ieşirea** xiii, 21.
7. **Daniel** xii, 4.
8. **II Corinteni** xii, 4.
9. Vezi mai jos, „Domnia universală a lui Hristos".
10. **Maleahi** iv, 5.
11. **Sfântul Matei** xvii, 11.
12. **IV Regi** ii, 3; **Epistola către Evrei** xi, 5.
13. **Sfântul Matei** xvii, 3.
14. **Zaharia** iv, 3.
15. **Geneza** viii, 11.
16. **IV Regi** i, 10-14.
17. **III Regi** xvii, 1.
18. **Ieşirea** vii, 20 şi urm.
19. Vezi mai jos, xiii, 1.
20. **Geneza** v, 22; **Ecclesiasticul** xlvii, 9, 10; **IV Regi** ii, 11; **Evrei** xi, 5.
21. **Isaia** xi, 4.
22. **II Tesaloniceni** ii, 8.
23. **III Regi** xvii, 38-40; **IV Regi** i, 10-14; cf. mai jos, xiv, 18.
24. **Apocalipsa** viii, 13.
25. **Apocalipsa** xviii.
26. **Apocalipsa** xx.
27. **Cântarea Cântărilor** vi, 9.
28. **II Tesaloniceni** ii, 6, 7.

29. **Apocalipsa** xvii, 9-12.
30. **Apocalipsa** xiii, 1.
31. **Psalmul** ii, 9.
32. Vezi mai jos, v. 14.
33. **Sfântul Matei** xvi, 18.
34. Vezi mai sus, v. 6.
35. **II Tesaloniceni** ii, 3.
36. **II Tesaloniceni** ii, 3.
37. **Sfântul Luca** xxi, 26.

PARTEA A II-A. 2

DOMNIA ȘI CONDAMNAREA LUI ANTIHRIST

ANTIHRIST ȘI PROFETUL SĂU

CAPITOLUL XIII

1. *Și am văzut o fiară ridicându-se din mare, având șapte capete și zece coarne, și pe coarnele ei zece diademe, iar pe capetele ei nume de blasfemie.*

2. *Și fiara pe care am văzut-o era asemenea leopardului, și picioarele ei erau ca picioarele ursului, iar gura ei ca gura leului. Și balaurul i-a dat puterea sa și mare stăpânire.*

3. *Și am văzut unul dintre capetele ei ca și cum ar fi fost rănit de moarte; dar rana ei de moarte s-a vindecat. Și tot pământul s-a minunat după fiară.*

4. *Și s-au închinat balaurului, care a dat putere fiarei; și s-au închinat fiarei, zicând: Cine este asemenea fiarei? și cine va putea să se lupte cu ea?*

5. *Și i s-a dat o gură care rostea lucruri mari și blasfemii; și i s-a dat putere să lucreze patruzeci și două de luni.*

6. *Și și-a deschis gura în blasfemii împotriva lui Dumnezeu, ca să blasfemieze numele Lui și cortul Lui și pe cei ce locuiesc în cer.*

7. *Și i s-a dat să facă război cu sfinții și să-i biruiască. Și i s-a dat putere peste orice seminție, și popor, și limbă, și neam.*

8. *Și toți cei ce locuiesc pe pământ i se vor închina, ale căror nume nu sunt scrise în cartea vieții Mielului, care a fost înjunghiat de la întemeierea lumii.*

9. *De are cineva ureche, să audă.*

10. *Cel ce duce în robie, în robie va merge; cel ce ucide cu sabia, de sabie trebuie să fie ucis. Aici este răbdarea și credința sfinților.*

1. Fiara din mare este Antihristul, care a fost prevestit de profetul Daniel într-o viziune foarte asemănătoare cu aceasta a Sfântului Ioan. [1] Studiul nostru asupra Apocalipsei de până acum face sigur că fiara nu poate fi identificată cu Imperiul Roman, așa cum au făcut mulți interpreți. Alții, urmând opinia Sfântului Augustin, [2] văd în fiară un simbol al tuturor celor răi și necredincioși. Această interpretare este adevărată într-o anumită măsură, deoarece Antihristul nu ar putea împlini lucrarea sa nelegiuită fără ucenici și adepți. Prin urmare, fiara poate fi luată prin extensie ca reprezentând întregul imperiu al lui Antihrist. Cu toate acestea, este sigur — și Suárez o susține ca articol de credință — că Antihristul este o persoană determinată. Cuvintele Sfântului Pavel către Tesaloniceni nu lasă nici o îndoială în această privință. [3]

Este o opinie foarte răspândită că Antihristul se va prezenta ca Mesia. Această opinie pare a fi sprijinită de cuvintele Mântuitorului nostru: „Eu am venit în numele Tatălui Meu și nu Mă primiți; dacă altul va veni în numele său, pe acela îl veți primi." [4] Această pretenție mesianică va face necesar ca el să provină din neamul iudaic.

Venirea lui Antihrist deschide conflictul decisiv între Biserică și puterile iadului. Va fi împlinirea deplină a profeției din Geneza: „Voi pune vrăjmășie între tine și femeie, între

sămânța ta și sămânța ei." [5] Sămânța șarpelui este Antihristul și urmașii săi; sămânța Mariei, femeia, este Iisus Hristos și ucenicii Săi credincioși.

Fiara are șapte capete și zece coarne, asemenea celor ale balaurului. Ca reprezentant al Satanei, Antihristul va fi ajutat și sprijinit de aceiași regi și conducători simbolizați în ambele cazuri prin coarne și diademe. Antihristul va urma pașii stăpânului său, folosind orice formă de păcat și eroare pentru a-i seduce pe credincioși. [6] De aceea fiecare cap este însemnat cu un nume care descrie păcatul sau eroarea pe care o reprezintă. Toate ereziile blasfemiază prin tăgăduirea vreunui dogmă de credință; astfel, de pildă, ateismul neagă existența lui Dumnezeu; arianismul respinge dumnezeirea lui Hristos; mahomedanismul neagă atât dumnezeirea lui Hristos, cât și Treimea lui Dumnezeu, iar iudaismul refuză să-L recunoască pe Domnul nostru ca Mesia.

2. Fiara seamănă cu un leopard prin cruzime. Picioarele de urs sunt simboluri ale vicleniei, iar gura de leu este semnul acelei forțe și puteri pe care Satana o dă reprezentantului său. Prin puterea Satanei, Antihristul va săvârși mari minuni pentru a înșela poporul și a-l face să-l primească drept adevăratul Mesia. Sfântul Pavel spune că venirea lui Antihrist va fi „după lucrarea Satanei, în toată puterea și în semne și minuni mincinoase." [7] Domnul nostru îi avertizează, de asemenea, pe credincioși asupra minunilor mincinoase din acele zile: „Căci se vor ridica hristoși mincinoși și prooroci mincinoși și

vor face semne și minuni, încât să înșele, dacă se poate, chiar și pe cei aleși. Iată, v-am spus dinainte." [8]

3, 4. Capul rănit de moarte, dar vindecat în chip minunat, înseamnă că una dintre puterile care sprijină cauza lui Antihrist va fi învinsă de sabie în lupta sa cu Biserica. Dar, spre uimirea tuturor, această putere își va reface repede forțele și astfel îi va face pe mulți să creadă în Antihrist. [9] După cum s-a arătat mai sus, capetele reprezintă mai degrabă puteri spirituale decât temporale. Deoarece capetele balaurului poartă diademe de regalitate, ele pot simboliza puteri care unesc atât elementul spiritual, cât și pe cel temporal.

Cei care se închină lui Antihrist din pricina „minunilor mincinoase" se închină astfel Satanei, care îi dă puterea de a le face. Puterea și prosperitatea materială sunt răsplata celor care îl slujesc, așa cum diavolul i-a arătat lui Hristos pe munte: „Toate acestea Ți le voi da Ție, dacă, căzând, Te vei închina mie." [10] Antihristul primește acest târg nelegiuit și dobândește stăpânirea lumii: „Cine va putea să lupte împotriva lui?"

5–8. Puterea lui Antihrist va fi de scurtă durată (trei ani și jumătate), dar în acest timp el va revărsa blasfemii împotriva lui Dumnezeu și împotriva Preasfântului Sacrament al altarului (cortul lui Dumnezeu). El îi va defăima și pe cei ce rămân credincioși lui Dumnezeu și Bisericii Sale. I se va da putere să facă război împotriva Bisericii și să o biruiască pentru un timp. Va stăpâni peste multe neamuri, iar mulți i se

vor închina: împărăția lui va avea o aparență de catolicitate sau universalitate. Aceasta este marea revoltă a neamurilor prevestită de Sfântul Pavel, [11] dar ea nu va fi cu adevărat universală; cel puțin o națiune va rămâne credincioasă Bisericii în acele zile, [12] iar cei aleși, ale căror nume sunt scrise în cartea vieții, nu se vor închina lui Antihrist.

9, 10. Aceste două versete cuprind făgăduințe mângâietoare pentru cei credincioși, dar avertismente înfricoșătoare pentru cei răi; de aceea avertismentul solemn: „De are cineva ureche, să audă." Antihristul și urmașii lui, biruitori la început, vor fi curând învinși și nimiciți. După cum au măsurat altora, li se va măsura și lor. [13] Cei care au dus pe credincioși în robie și i-au ucis, vor fi ei înșiși robiți și omorâți cu sabia. De aceea, credincioșii trebuie să sufere cu răbdare, având deplină încredere în biruință.

CAPITOLUL XIII

11. *Și am văzut o altă fiară ridicându-se din pământ; și avea două coarne ca ale mielului, dar vorbea ca un balaur.*

12. *Și exercita toată puterea celei dintâi fiare înaintea ei; și făcea ca pământul și cei ce locuiesc pe el să se închine celei dintâi fiare, a cărei rană de moarte fusese vindecată.*

13. *Și făcea semne mari, încât făcea chiar să coboare foc din cer pe pământ înaintea oamenilor.*

14. *Și îi amăgea pe cei ce locuiesc pe pământ prin semnele care i s-au dat să le facă înaintea fiarei, zicând celor ce locuiesc pe pământ să facă un chip fiarei care avea rana de sabie și a trăit.*

15. *Și i s-a dat să dea suflare chipului fiarei, astfel încât chipul fiarei să vorbească și să facă să fie uciși toți cei ce nu se vor închina chipului fiarei.*

16. *Și va face ca toți, mici și mari, bogați și săraci, liberi și robi, să primească un semn pe mâna lor dreaptă sau pe frunțile lor,*

17. *astfel încât nimeni să nu poată cumpăra sau vinde, decât cel care are semnul, sau numele fiarei, sau numărul numelui ei.*

18. *Aici este înțelepciunea. Cel ce are pricepere să socotească numărul fiarei, căci este număr de om; și numărul lui este șase sute șaizeci și șase.*

11. Fiara care se ridică din pământ este un profet mincinos, profetul lui Antihrist. [14] Dumnezeiescul nostru Mântuitor are un reprezentant pe pământ în persoana Papei, căruia i-a conferit puteri depline de a învăța și de a cârmui. Tot astfel,

Antihrist va avea reprezentantul său în profetul mincinos, care va fi înzestrat cu plinătatea puterilor satanice spre a înșela națiunile.

Dacă Antihrist va fi de origine iudaică, precum probabil va fi, marea din care se ridică semnifică iudaismul. Atunci pământul de unde vine a doua fiară este simbolul națiunilor păgâne răzvrătite împotriva Bisericii. Cele două coarne arată o dublă autoritate: spirituală și temporală. După cum indică asemănarea cu un miel, profetul se va așeza probabil la Roma ca un fel de antipapă în timpul vacanței tronului papal amintite mai sus. [15] Dar cei aleși nu se vor lăsa înșelați; își vor aminti cuvintele Domnului nostru: „Atunci, dacă cineva vă va zice: Iată, aici este Hristos, sau acolo, să nu credeți." [16]

12. Antihrist se va așeza la Ierusalim, [17] unde se va fi adunat un mare număr de iudei printr-o mișcare de felul sionismului. Marea majoritate a iudeilor a păstrat întotdeauna credința că Dumnezeu va restaura într-o zi împărăția lui Israel printr-un Mesia, un „Uns" din casa lui David. [18] Când Antihrist se va arăta celor din Ierusalim cu „minunile sale mincinoase", aceștia îl vor proclama îndată rege și Mesia al lor. Apoi, prin puterea minunilor mincinoase, profetul va conduce curând națiunile păgâne să-l adore ca pe adevăratul Mesia făgăduit odinioară de profeți. Sfântul Pavel afirmă limpede că Antihrist se va da pe sine drept Dumnezeu: „El se împotrivește și se înalță mai presus de tot ceea ce se numește Dumnezeu sau se cinstește, așa încât se așază în templul lui Dumnezeu, arătându-se pe sine ca și cum ar fi Dumnezeu." [19]

Mulți teologi cred că Antihrist va reconstrui templul din Ierusalim, în care își va așeza tronul și va fi adorat ca Dumnezeu. Cuvintele Sfântului Pavel, citate mai sus, par cu siguranță să favorizeze această credință, și nu poate fi nicio îndoială că o asemenea realizare i-ar asigura lui Antihrist și planurilor sale o recunoaștere imediată. Pe de altă parte, profeția lui Daniel pare să excludă o asemenea posibilitate: „Și va fi în templu urâciunea pustiirii; și pustiirea va dăinui până la desăvârșire și până la sfârșit." [20] Oricum ar interpreta savanții această urâciune, cuvintele lui Hristos dovedesc limpede că ea trebuia să ducă direct la nimicirea templului de către armata romană în anul 70 d. Hr. Nimicirea săvârșită atunci va fi definitivă; ea va „dăinui până la desăvârșire și până la sfârșit."

Iulian Apostatul a încercat să reconstruiască templul în secolul al IV-lea, dar lucrarea a fost zădărnicită în chip minunat. „Locul a devenit inaccesibil din pricina unor înfricoșătoare mingi de foc care izbucneau lângă temelii și îi pârjoleau și ardeau atât de tare pe lucrători, încât erau siliți să se retragă. Atacurile repetate au făcut în cele din urmă ca lucrarea să fie părăsită." [21]

„Templul lui Dumnezeu" din pasajul de mai sus al Sfântului Pavel înseamnă probabil toate locurile de cult catolic în general și, în particular, bisericile Romei și Ierusalimului. „Urâciunea pustiirii" a fost săvârșită în multe biserici catolice de eretici și apostați care au sfărâmat altarele, au risipit relicvele martirilor și au profanat Preasfântul Sacrament. În

vremea Revoluției Franceze, o femeie desfrânată a fost așezată pe altarul catedralei din Paris și adorată ca zeiță a rațiunii. Asemenea lucruri nu sunt decât o umbră slabă a urâciunilor care vor profana bisericile în acele zile de durere, când Antihrist se va așeza la altar pentru a fi adorat ca Dumnezeu.

13–15. Profetul va avea, desigur, puterea de a săvârși lucrările minunate ale stăpânului său. Între alte minuni, va face să coboare foc din cer, probabil pentru a contracara predicarea și minunile lui Ilie și pentru a seduce astfel mulțimi mari. El va ridica și statui ale lui Antihrist, spre a fi adorate de cei pe care i-a sedus. Aceste statui vor da oracole, precum cele ale păgânismului vechi. De fapt, domnia lui Antihrist și a profetului său va fi o adevărată reînnoire a păgânismului în întreaga lume.

16. Urmașii lui Antihrist vor fi însemnați cu un caracter, imitând semnul pe care Sfântul Ioan l-a văzut pe frunțile slujitorilor lui Dumnezeu. [22] Aceasta arată că Antihrist și profetul său vor introduce ceremonii care să imite Sacramentele Bisericii. De fapt, va exista o organizare completă, o biserică a Satanei ridicată împotriva Bisericii lui Hristos. Satana își va asuma rolul lui Dumnezeu Tatăl; Antihrist va fi cinstit ca Mântuitor, iar profetul său va uzurpa rolul Papei. Ceremoniile lor vor contraface Sacramentele, iar lucrările lor de magie vor fi vestite ca minuni. Un proiect asemănător a fost încercat în secolul al IV-lea, când Iulian Apostatul a contrafăcut cultul catolic prin ceremonii păgâne

în cinstea lui Mithras și a Cibelei. El a instituit o preoție și a rânduit ceremonii în imitația Botezului și Mirului. [23]

17. În timpul persecuției sub Dioclețian, statuile zeilor erau așezate în prăvălii și piețe, unde cumpărătorii erau obligați să le cinstească și să le aducă tămâie. Nimeni nu putea cumpăra sau vinde fără contaminarea cultului păgân. [24] În zilele lui Antihrist, profetul mincinos va adopta tactici asemănătoare pentru a provoca prăbușirea celor credincioși. Nimeni nu va putea cumpăra sau vinde cele trebuincioase vieții fără a se implica în cultul lui Antihrist.

18. Pentru numele lui Antihrist, Sfântul Ioan dă o criptogramă care le va îngădui credincioșilor să-l recunoască de îndată ce își va face apariția în lume. Această criptogramă constă în valoarea numerică a literelor din numele lui. Sfântul Ioan spune că este număr de om. Aceasta poate însemna că criptograma trebuie rezolvată prin metode aflate în uz comun printre oameni. Poate însemna, de asemenea, că numele este al unui individ determinat, arătând astfel că Antihrist nu trebuie identificat nici cu Imperiul Roman, nici cu cei răi în general, cum susțin unii. [25]

În calcularea numărului lui Antihrist, autorii sunt împărțiți în opinii cu privire la folosirea literelor latine, grecești sau ebraice. Opinia dominantă astăzi socotește folosirea ebraicii drept cea mai probabilă. În noua împărăție iudaică a Ierusalimului, folosirea ebraicii va fi cu siguranță încurajată, dacă nu chiar făcută obligatorie. Chiar și astăzi ebraica este

una dintre limbile recunoscute ale Palestinei și este folosită pe scară largă de iudeii care locuiesc acolo.

În prezent, majoritatea savanților, atât catolici, cât și protestanți, interpretează numărul 666 ca o criptogramă pentru Nero Cezar, scris cu caractere ebraice. Dar, potrivit interpretării noastre, aceasta este o soluție imposibilă, deoarece zilele lui Antihrist sunt încă în viitor. Mai mult, cariera lui Nero nu corespunde celei a lui Antihrist decât în măsura în care a persecutat Biserica. Venirea lui nu a fost „în toată puterea și în semne și minuni mincinoase", după cum prezice Sfântul Pavel despre Antihrist. [26]

Părintele Sloet din Olanda a propus o soluție întemeiată pe titlul lui Antihrist ca rege al lui Israel. [27] Iudeii au așteptat întotdeauna pe Mesia ca pe un mare conducător care să restaureze împărăția lui Israel. Ei L-au respins pe Domnul nostru pentru că El nu a împlinit această așteptare. Putem fi siguri că pretențiile lui Antihrist nu vor lipsi în această privință. El va fi rege al unui Israel restaurat, nu numai rege, ci regele prin excelență. În ebraică, această idee ar putea fi exprimată prin cuvintele (hammelek l'Yisrael), care au valoarea numerică necesară de 666; dar pentru a obține acest număr, trebuie folosit kaph medial (כ) în melek (rege), în loc de kaph final (ך).

PROFEȚI AI BIRUINȚEI

CAPITOLUL XIV

1. *Și am privit, și iată, Mielul stătea pe Muntele Sion, și cu El o sută patruzeci și patru de mii, având numele Lui și numele Tatălui Său scrise pe frunțile lor.*

2. *Și am auzit un glas din cer, ca vuietul apelor multe și ca glasul unui tunet mare; și glasul pe care l-am auzit era ca glasul cântăreților la alăute, cântând din alăutele lor.*

3. *Și cântau ca o cântare nouă înaintea tronului și înaintea celor patru ființe vii și a bătrânilor; și nimeni nu putea cânta cântarea, decât acele o sută patruzeci și patru de mii care fuseseră răscumpărați de pe pământ.*

4. *Aceștia sunt cei care nu s-au întinat cu femei, căci sunt feciorelnici. Aceștia Îl urmează pe Miel oriunde merge. Aceștia au fost răscumpărați dintre oameni, ca pârgă pentru Dumnezeu și pentru Miel.*

5. *Și în gura lor nu s-a aflat minciună, căci sunt fără pată înaintea tronului lui Dumnezeu.*

Biruința Bisericii a fost deja prevestită în legătură cu relatarea despre cei doi martori; [28] dar, pentru a-i încuraja pe credincioși, Sfântul Ioan insistă încă o dată asupra biruinței viitoare, în care Antihrist și profetul lui vor fi pe deplin învinși, iar cetățile lor nimicite.

1, 4, 5. În această viziune, Sfântul Ioan vede un Miel stând pe Muntele Sion, Ierusalimul mistic, înconjurat de o mare mulțime de feciori credincioși, care Îi cântă laudele într-o cântare nouă. Mielul este Hristos, care locuiește pururea în Biserica Sa (Sion) pentru a o păzi și călăuzi și pentru a primi cultul sufletelor credincioase. Cei o sută patruzeci și patru de mii au fost răscumpărați de pe pământ și au devenit pârgă pentru Dumnezeu prin voturile profesiunii religioase.

În timpul așa-numitei Reforme, mulți călugări au părăsit Biserica și și-au încălcat voturile de castitate. Fără îndoială, un număr și mai mare le va urma exemplul în zilele lui Antihrist, dar mulți vor rămâne credincioși Bisericii și voturilor lor; în gura lor nu se va afla minciună. Ei vor stărui în slujirea lui Dumnezeu, urmând Mielul oriunde merge. Deoarece pârga era adusă lui Dumnezeu ca jertfă, cuvântul grecesc απαρχη (pârgă) este adesea folosit în Septuaginta pentru „jertfă" sau „ofrandă". Folosirea lui aici poate sugera că mulți călugări credincioși vor deveni victime aduse lui Dumnezeu prin martiriu.

Trebuie observat că cei o sută patruzeci și patru de mii menționați aici nu pot fi identificați cu cei din capitolul vii.

Numărul mistic de acolo îi reprezintă pe toți cei din diferitele seminții ale lui Israel care primesc Evanghelia înainte de vremea lui Antihrist. Cu siguranță nu sunt toți feciorelnici. Mai mult, dacă Sfântul Ioan ar fi voit să-i identifice cu aceștia, ar fi folosit aici articolul hotărât: cei o sută patruzeci și patru de mii.

2. Muzica acestei mari mulțimi de cântăreți cu alăutele lor ajunge la urechile Apostolului asemenea rostogolirii tunetului sau izbirii valurilor de țărmurile Patmosului. Este o rugăciune de laudă și mulțumire adusă lui Dumnezeu în numele întregii Biserici pentru biruința asupra lui Antihrist și a împărăției lui. Această rugăciune, făcută oficială prin aprobarea Bisericii, este adusă în prezența bătrânilor și a ființelor vii, preoția Bisericii. [29] În glasul tunetului și în vuietul valurilor putem vedea anatemele Bisericii împotriva lui Antihrist și a profetului său, ca în x, 3.

CAPITOLUL XIV

> ***6.*** *Și am văzut un alt înger zburând prin mijlocul cerului, având Evanghelia veșnică, spre a o propovădui celor ce șed pe pământ și peste [30] orice neam și seminție și limbă și popor,*
>
> ***7.*** *zicând cu glas mare: Temeți-vă de Domnul și dați-I cinste, fiindcă a venit ceasul judecății Lui; și*

adorați-L pe Cel care a făcut cerul și pământul, marea și izvoarele apelor.

8. *Și un alt înger l-a urmat, zicând: A căzut, a căzut Babilonul cel mare, care a făcut toate neamurile să bea din vinul mâniei desfrânării sale.*

9. *Și al treilea înger i-a urmat, zicând cu glas mare: Dacă cineva se va închina fiarei și chipului ei și va primi semnul ei pe frunte sau pe mână,*

10. *acela va bea și el din vinul mâniei lui Dumnezeu, care este amestecat cu vin curat în potirul mâniei Sale, și va fi chinuit cu foc și pucioasă înaintea sfinților îngeri și înaintea Mielului.*

11. *Și fumul chinurilor lor se va sui în vecii vecilor; și nu vor avea odihnă nici ziua, nici noaptea cei care s-au închinat fiarei și chipului ei și oricine primește semnul numelui ei.*

12. *Aici este răbdarea sfinților, care păzesc poruncile lui Dumnezeu și credința lui Iisus.*

13. *Și am auzit un glas din cer zicându-mi: Scrie: Fericiți cei morți, care mor în Domnul. De acum înainte, zice Duhul, să se odihnească de ostenelile lor, căci faptele lor îi urmează.*

6. Un înger, mari sfinți sau apostoli ridicați Bisericii în acele zile, duce Evanghelia la orice neam. În ciuda puterilor iadului, ea va birui pe toți dușmanii și va dăinui în veci: este o Evanghelie veșnică. Aceasta este o făgăduință de biruință completă și finală, făgăduință făcută tuturor neamurilor, semințiilor și limbilor. Ea se va împlini în domnia universală a lui Hristos. [31]

7. Îngerul îi îndeamnă pe toți să se întoarcă la Dumnezeul cerului și al pământului, fiindcă ziua judecății este aproape. Nu este vorba aici de judecata generală din ziua de pe urmă, ci de judecățile care urmează să cadă asupra lui Antihrist și asupra urmașilor lui, după cum se prezice în versetele următoare.

8. Un al doilea înger, sau apostol, vestește apropiata cădere a Babilonului, care va fi descrisă în capitolul xviii. Babilonul este Roma, sediul profetului mincinos și capitala unui imperiu neopăgân. Din motive politice, Sfântul Ioan nu putea să se refere în siguranță la Roma pe nume în această legătură, de aceea folosește numele simbolic, așa cum făcuse înaintea lui Sfântul Petru. [32]

Sub conducerea profetului mincinos, Roma va seduce alte națiuni păgâne spre a-l adora pe Antihrist. Pentru această infidelitate ea va fi nimicită. În Scriptură, infidelitatea față de Dumnezeu este adesea înfățișată ca desfrânare sau adulter. [33]

9-11. Un al treilea înger îi amenință pe toți urmașii lui Antihrist cu osânda veșnică. Ei vor fi pedepsiți cu toată asprimea dreptății infinite a lui Dumnezeu, neîndulcită de milă. Vinul mâniei va fi turnat în potir neamestecat cu apa milei. Aceasta este o referire la obiceiul vechi de a amesteca apa cu vinul pentru băut. [34]

Aceste versete dovedesc limpede că pedepsele iadului sunt veșnice și fără răgaz. „Fumul chinurilor lor se va sui în vecii vecilor; și nu vor avea odihnă nici ziua, nici noaptea."

12, 13. Credincioșii trebuie să sufere cu răbdare, având mereu în minte răsplata care îi așteaptă în cer. Fericiți sunt cei care mor în Domnul, mai ales acei eroi credincioși care suferă până la moarte pentru Credința lor. Faptele lor îi vor urma, căci slava lor în cer va fi pe măsura suferințelor lor pe pământ.

CAPITOLUL XIV

14. *Și am văzut, și iată un nor alb; iar pe nor ședea Cineva asemenea Fiului Omului, având pe capul Său o cunună de aur și în mâna Sa o seceră ascuțită.*

15. *Și un alt înger a ieșit din templu, strigând cu glas mare Celui ce ședea pe nor: Trimite secera Ta și seceră, fiindcă a venit ceasul de secerat, căci secerișul pământului s-a copt.*

16. *Și Cel ce ședea pe nor și-a trimis secera pe pământ, și pământul a fost secerat.*

17. *Și un alt înger a ieșit din templul care este în cer, având și el o seceră ascuțită.*

18. *Și un alt înger a ieșit de la altar, având putere asupra focului; și a strigat cu glas mare către cel ce avea secera ascuțită, zicând: Trimite secera ta ascuțită și culege strugurii viei pământului, fiindcă strugurii ei s-au copt.*

19. *Și îngerul și-a trimis secera ascuțită pe pământ și a cules via pământului și a aruncat-o în teascul cel mare al mâniei lui Dumnezeu.*

20. *Și teascul a fost călcat afară din cetate, și sângele a ieșit din teasc până la zăbalele cailor, pe o întindere de o mie șase sute de stadii.*

14-16. Urmașii lui Antihrist au fost avertizați asupra înfrângerii și pedepsei veșnice; credincioșii au fost întăriți prin făgăduința biruinței aici și a fericirii veșnice după aceea. Vremea judecății este aproape; lupta finală începe acum. Despărțirea celor buni de cei răi va fi împlinită și mai departe. Ca în ziua de pe urmă, Hristos Își trimite îngerii să adune grâul în hambare, în timp ce neghina este legată în snopi pentru foc. [35] Adunarea celor buni prin martiriu este

reprezentată ca un seceriș. Nimicirea celor răi este înfățișată ca culesul viei mâniei lui Dumnezeu. Împlinirea acestei judecăți se va afla în nimicirea completă a împărăției lui Antihrist, după cum este descrisă în capitolele următoare (xv-xix).

Secerătorul care șade pe norul strălucitor este un înger care vine în numele lui Hristos spre a împlini poruncile Sale. De aceea poartă asemănarea lui Hristos și este înconjurat de un nor de slavă. El poartă și cunună de aur, semnul regalității, fiindcă, în calitate de reprezentant al lui Hristos, exercită stăpânire asupra tuturor popoarelor.

Norul de slavă și cununa regalității ar putea îndemna pe cineva să-l socotească pe secerător ca fiind Hristos însuși. Totuși, contextul arată limpede că secerătorul nu poate fi identificat cu Hristos, deoarece un înger îi poruncește să-și trimită secera. Mai mult, Hristos ne-a spus în Evanghelie că îngerii vor fi însărcinați să despartă grâul de neghină. [36]

17, 18. Glasul de sub altar, care poruncește să fie culeasă via, este glasul unui martir al cărui sânge strigă la cer după răzbunare. [37] Acest martir care are „putere asupra focului" este probabil Ilie, care îl va nimici pe Antihrist trimițând foc din cer. [38] Profetul Ioel descrie, de asemenea, judecățile lui Dumnezeu împotriva națiunilor nelegiuite ca pe un cules al viei și ca pe o călcare a teascului. [39]

19-20. Teascul mâniei divine va fi călcat în afara cetății Ierusalimului. [40] Biruința finală asupra lui Antihrist va fi

câștigată prin mare măcel și vărsare de sânge într-o bătălie lângă Cetatea Sfântă, poate în valea lui Iosafat. Profeția lui Ioel se poate referi la acest eveniment, mai degrabă decât la judecata de pe urmă: „Să se ridice neamurile și să vină în valea lui Iosafat; căci acolo voi ședea ca să judec toate neamurile dimprejur... Neamuri, neamuri în valea nimicirii; căci ziua Domnului este aproape în valea nimicirii." [41]

CAPITOLUL XV

1. *Și am văzut un alt semn în cer, mare și minunat: șapte îngeri având cele șapte plăgi de pe urmă. Căci în ele se împlinește mânia lui Dumnezeu.*

2. *Și am văzut ca o mare de sticlă amestecată cu foc și pe cei care biruiseră fiara și chipul ei și numărul numelui ei, stând pe marea de sticlă, având alăutele lui Dumnezeu.*

3. *Și cântau cântarea lui Moise, slujitorul lui Dumnezeu, și cântarea Mielului, zicând: Mari și minunate sunt lucrările Tale, Doamne Dumnezeule Atotputernice; drepte și adevărate sunt căile Tale, Împărate al veacurilor.*

4. *Și cine nu se va teme de Tine, Doamne, și nu va preamări numele Tău? Căci Tu singur ești sfânt; căci*

toate neamurile vor veni și se vor închina înaintea Ta, fiindcă judecățile Tale s-au arătat.

1. În timpul marii lupte cu Antihrist, Biserica va avea putere să trimită plăgi asupra imperiului său, asemenea celor pe care Moise le-a coborât asupra egiptenilor. [42] Cei șapte îngeri îi reprezintă pe episcopii și preoții Bisericii și mai ales pe marii sfinți ridicați spre a lupta împotriva puterilor întunericului. Natura acestor plăgi arată că ele vor însoți predicarea lui Ilie și a însoțitorului său.

Cei șapte îngeri primesc cupele de la una dintre cele patru ființe vii, pentru a arăta că au misiunea de a propovădui Evanghelia și de a-i osândi pe cei răi. Plăgile pe care le aduc sunt numite cele de pe urmă, fiindcă vor umple măsura dreptății lui Dumnezeu împotriva dușmanilor Săi și a dușmanilor Bisericii Sale.

2-4. Marea de cristal pe care Sfântul Ioan a văzut-o într-o viziune anterioară [43] este acum amestecată cu foc. Lumina care o pătrunde îi luminează pe credincioși, în timp ce focul îi mistuie pe cei răi. Viziunea privește acum spre viitor, când Antihrist va fi fost pe deplin biruit. Biruitorii care stau pe marea de sticlă cântă imnuri de laudă și mulțumire lui Dumnezeu. Cântarea de biruință a lui Moise asupra egiptenilor [44] se potrivește bine acestui prilej, mai ales dacă el va fi însoțitorul lui Ilie în acele zile.

Cântarea Mielului este un alt imn de laudă adus lui Dumnezeu pentru triumful lui Hristos și al Bisericii Sale asupra tuturor dușmanilor. [45] Judecățile vădite ale lui Dumnezeu împotriva tuturor dușmanilor Bisericii duc la convertirea tuturor națiunilor și la domnia universală a lui Hristos pe pământ.

PARTEA A II-A. 2

CELE ȘAPTE PLĂGI

CAPITOLUL XV

5. *Și după acestea m-am uitat; și iată, templul cortului mărturiei din cer s-a deschis.*

6. *Și cei șapte îngeri au ieșit din templu, având cele șapte plăgi, îmbrăcați în in curat și alb și încinși la piepturi cu brâie de aur.*

7. *Și una dintre cele patru ființe vii a dat celor șapte îngeri șapte cupe de aur, pline de mânia lui Dumnezeu, care trăiește în vecii vecilor.*

8. *Și templul s-a umplut de fum din măreția lui Dumnezeu și din puterea Lui; și nimeni nu putea intra în templu până ce nu se vor împlini cele șapte plăgi ale celor șapte îngeri.*

5. Această viziune îi descoperă Sfântului Ioan natura plăgilor care vor fi aduse asupra imperiului lui Antihrist. Biserica, preînchipuită de cortul Legii Vechi, este deschisă pentru a da

mărturie lui Dumnezeu. [46] Biserica învățătoare dă mărturie prin propovăduirea Evangheliei și prin puterea minunilor. Biserica militantă dă mărturie prin sângele martirilor vărsat în apărarea ei. Prin slujirea celor șapte îngeri, Hristos îi va osândi și pedepsi pe cei care refuză această dublă mărturie.

6, 7. Cei șapte îngeri sunt slujitorii Bisericii și poate și oștirile îngerești ale cerului, care lucrează în unire ca slujitori ai lui Dumnezeu spre a împlini hotărârile Sale. Ei sunt îmbrăcați în veșmintele preoțești de in alb și încinși cu cingători de aur, simboluri ale pregătirii și caritații. [47]

8. Un nor ziua și foc noaptea stătea deasupra cortului în pustiu, ca să-i încredințeze pe israeliți de prezența ocrotitoare a lui Dumnezeu. [48] De asemenea, în viziunea lui Isaia, un nor de fum simboliza prezența deosebită a lui Dumnezeu în templul Ierusalimului. [49] Aici, fumul care umple templul trebuie să însemne că Dumnezeu Își va manifesta puterea într-un chip deosebit pentru a apăra Biserica împotriva năvălirilor dușmanilor ei.

Nimeni nu poate intra în templu; cu alte cuvinte, nicio națiune nu se va converti până când cele șapte plăgi nu vor fi împlinit răsturnarea lui Antihrist și nimicirea imperiului său.

CAPITOLUL XVI

1. *Și am auzit un glas mare din templu, zicând celor șapte îngeri: Mergeți și vărsați cele șapte cupe ale mâniei lui Dumnezeu pe pământ.*

2. *Și cel dintâi s-a dus și și-a vărsat cupa pe pământ; și s-a făcut rană rea și dureroasă peste oamenii care aveau semnul fiarei și peste cei care se închinau chipului ei.*

3. *Și al doilea înger și-a vărsat cupa în mare; și s-a făcut sânge ca al unui mort; și orice suflet viu a murit în mare.*

4. *Și al treilea înger și-a vărsat cupa în râuri și în izvoarele apelor; și s-a făcut sânge.*

5. *Și am auzit pe îngerul apelor zicând: Drept ești Tu, Doamne, Cel ce ești și Cel ce erai, Cel Sfânt, fiindcă ai judecat acestea.*

6. *Căci au vărsat sângele sfinților și al profeților, și le-ai dat sânge să bea; căci sunt vrednici.*

7. *Și am auzit pe altul, de la altar, zicând: Da, Doamne Dumnezeule Atotputernice, adevărate și drepte sunt judecățile Tale.*

1. Glasul mare care iese din templul plin de prezența divină ar părea să fie glasul lui Dumnezeu însuși, dar formularea poruncii se împotrivește oarecum acestei interpretări: „Vărsați cupele mâniei lui Dumnezeu." Este probabil glasul ființei vii care a dat cupele îngerilor, arătând astfel că ei sunt trimiși prin autoritatea Bisericii.

2. Prima cupă este vărsată pe pământ pentru a aduce răni rele asupra celor care îl urmează pe Antihrist. Aceasta seamănă cu a șasea plagă trimisă asupra Egiptului, în care „s-au făcut bube cu umflături pe oameni și pe dobitoace." [50] Dumnezeu i-a amenințat și pe iudeii necredincioși din pustiu cu o pedeapsă asemănătoare: „Domnul să te lovească cu o bubă foarte rea la genunchi și la picioare, și să fii fără vindecare de la talpa piciorului până în creștetul capului." [51] Irod Agripa a fost lovit în chip asemănător atunci când a îngăduit să fie aclamat ca Dumnezeu. [52]

În sens moral, această plagă se referă la rușinea și tulburarea celor care își împietresc inimile și își închid urechile la glasul Bisericii. În acest sens, ea se referă mai ales la iudeii care L-au respins pe adevăratul Mesia și devin conducători împotriva Bisericii Sale în zilele lui Antihrist.

3. A doua plagă preface apele mării în sânge și nimicește toate făpturile vii din ea. Aceasta poate fi luată literal, ca în prima plagă egipteană, când Moise a prefăcut apele întregului Egipt în sânge. În sens figurat, marea reprezintă națiunile răzvrătite împotriva Bisericii. Ele vor fi pedepsite prin război și revoluție

aproape până la nimicire. Dar dacă nimicirea „oricărui suflet viu" este luată literal, marea trebuie să se refere la anumite națiuni sau popoare.

4. Râurile și izvoarele lor vor fi de asemenea prefăcute în sânge. Într-un sens simbolic, aceasta înseamnă că învățătorii erorii și ai blasfemiei vor fi uciși.

5, 6. Biserica învață că atât națiunile, cât și indivizii au îngeri care îi călăuzesc și îi ocrotesc. Biblia vorbește despre îngerii păzitori ai perșilor și ai macedonenilor. [53] Îngerul apelor menționat aici trebuie să fie păzitorul acelor națiuni ostile Bisericii. El este silit să recunoască dreptatea judecății lui Dumnezeu împotriva lor. Este o răsplată dreaptă pentru sângele martirilor pe care l-au vărsat. Ceea ce au măsurat altora li se măsoară acum lor. [54]

7. Un glas de la altar proclamă dreptatea purtării lui Dumnezeu față de acele națiuni nelegiuite: „Drepte și adevărate sunt judecățile Tale, Doamne Dumnezeule Atotputernice." Acesta este probabil glasul martirilor aprobând manifestările dreptății pentru care se rugaseră. [55]

CAPITOLUL XVI

8. *Și al patrulea înger și-a vărsat cupa asupra soarelui, și i s-a dat să-i ardă pe oameni cu arșiță și foc.*

9. *Și oamenii au fost pârjoliți de arșiță mare și au blasfemiat numele lui Dumnezeu, care are putere asupra acestor plăgi, și nu s-au pocăit ca să-I dea slavă.*

10. *Și al cincilea înger și-a vărsat cupa asupra scaunului fiarei; și împărăția ei s-a întunecat, și își mușcau limbile de durere.*

11. *Și au blasfemiat pe Dumnezeul cerului din pricina durerilor și rănilor lor și nu s-au pocăit de faptele lor.*

12. *Și al șaselea înger și-a vărsat cupa peste marele râu Eufrat; și apa lui a secat, ca să se pregătească o cale regilor de la răsăritul soarelui.*

13. *Și am văzut ieșind din gura balaurului și din gura fiarei și din gura profetului mincinos trei duhuri necurate asemenea broaștelor.*

14. *Căci sunt duhuri de demoni, făcând semne, și merg la regii întregului pământ, ca să-i adune la lupta zilei celei mari a Dumnezeului Atotputernic.*

15. *Iată, vin ca un hoț. Fericit este cel ce veghează și își păzește veșmintele, ca să nu umble gol și să i se vadă rușinea.*

16. *Și îi va aduna într-un loc care în ebraică se numește Armaghedon.*

8, 9. A patra cupă este vărsată asupra soarelui, care își trimite îndată razele arzătoare spre a-i chinui pe cei răi; dar, asemenea lui Faraon, în loc să se convertească, ei își împietresc inimile și Îl blasfemiază pe Dumnezeu.

În sens figurat, razele arzătoare ale soarelui sunt asprimile dreptății lui Dumnezeu. Hristos, Soarele dreptății, este lumină călăuzitoare pentru cei credincioși, dar foc mistuitor pentru cei răi.

10, 11. A cincea plagă este îndreptată împotriva Ierusalimului, reședința lui Antihrist și capitala împărăției lui. Această împărăție a întunericului va fi făcută încă și mai întunecată prin tulburare și ruină. Dușmanii Bisericii își vor mușca limbile de mânie și deznădejde, și totuși nu se vor pocăi de păcatele lor.

12. Ca în ix, 14, Eufratul simbolizează națiunile răzvrătite împotriva Bisericii. Aici ele sunt națiunile păgâne supuse lui Antihrist. Viziunea înseamnă probabil că aceste națiuni vor fi atât de slăbite de a șasea plagă, încât regii de la Răsărit nu vor ezita să pornească împotriva lor. Acești regi răsăriteni reprezintă probabil națiuni care rămân credincioase Bisericii și vin acum în apărarea ei. [56]

13, 14. Antihrist și profetul său se pregătesc să se împotrivească acestui atac, trimițând soli cu puterea minunilor mincinoase. Prin aceste minuni, regii și popoarele sunt adunați de partea lui Antihrist și pornesc în apărarea lui împotriva armatelor năvălitoare.

15. Acest verset este un avertisment pentru credincioși, ca să fie pregătiți pentru marea luptă. Ei trebuie să-și păzească bine veșmintele faptelor bune, ca nu cumva să fie aflați fără harul lui Dumnezeu în acea zi rea. Domnul nostru a dat un avertisment asemănător când a prevestit nimicirea Ierusalimului: „Vegheați deci, fiindcă nu știți în ce ceas va veni Domnul vostru." [57]

16. Armatele de la Răsărit se vor întâlni cu forțele lui Antihrist lângă Ierusalim. [58] Scena măcelului care urmează face din câmpul de luptă un alt Mageddo, unde armatele năvălitoare sunt pe deplin biruitoare. O descriere mai amănunțită a luptei se găsește în cap. xix. Se pare că ea va avea loc după căderea Romei.

Armaghedon este forma greacă pentru Har-Mageddo, adică Muntele Mageddo, loc adesea udat cu sângele lui Israel. [59] Înfrângerea lui Antihrist se poate împlini chiar pe acest câmp de luptă.

CAPITOLUL XVI

17. *Și al șaptelea înger și-a vărsat cupa în văzduh; și a ieșit un glas mare din templu, de la tron, zicând: S-a făcut.*

18. *Și au fost fulgere și glasuri și tunete, și s-a făcut un mare cutremur, cum nu a mai fost de când sunt oamenii pe pământ, un asemenea cutremur, atât de mare.*

19. *Și cetatea cea mare s-a împărțit în trei părți; și cetățile neamurilor au căzut. Iar Babilonul cel mare a fost pomenit înaintea lui Dumnezeu, ca să i se dea potirul vinului indignării mâniei Sale.*

20. *Și orice insulă a fugit, și munții nu s-au mai aflat.*

21. *Și grindină mare, ca un talant, a căzut din cer peste oameni; și oamenii L-au blasfemiat pe Dumnezeu din pricina plăgii grindinei, fiindcă era peste măsură de mare.*

17. Când al șaptelea înger își varsă cupa în văzduh, un glas mare din templu strigă: „S-a făcut." Acest glas, menționat în v. 1, [60] proclamă acum înfrângerea lui Antihrist și nimicirea imperiului său.

18. Fulgerele care strălucesc și tunetele care se rostogolesc în cer sunt simboluri ale judecăților divine. Marele cutremur este zguduirea socială care urmează căderii lui Antihrist.

Poate că tunetul și fulgerul, precum și grindina menționată mai jos, trebuie luate literal, asemenea tulburării elementelor descrise în Ieșire: „Domnul a trimis tunete și grindină și fulgere alergând pe pământ; și Domnul a plouat grindină peste țara Egiptului. Și grindina și focul amestecate mergeau împreună; și era atât de mare, cum nu se mai văzuse înainte în toată țara Egiptului." [61]

19. Cetatea cea mare, Ierusalimul, este împărțită în trei părți prin prăpăstii căscate de cutremur. O pedeapsă asemănătoare a lovit Ierusalimul după moartea celor doi martori, când a zecea parte din cetate a fost nimicită și au pierit șapte mii de oameni. Despicarea stâncilor printr-un cutremur în vremea morții Domnului nostru pe Cruce îndreptățește credința că aceste tulburări din urmă vor fi adevărate zguduiri ale pământului.

În sens figurat, împărțirea cetății se poate referi la facțiuni rivale care se luptă între ele. În timpul asediului Ierusalimului de către armata romană, în anul 70 d. Hr., cele mai mari suferințe au fost pricinuite de facțiunile care se războiau înăuntrul zidurilor cetății. [62]

Roma, marele Babilon, este de asemenea nimicită, iar cetățile neamurilor sunt pustiite. Aceste cetăți sunt probabil capitalele

acelor națiuni care se supun dominației imperiului neopăgân al Romei și devin astfel părți ale imperiului lui Antihrist.

20, 21. Asprimea judecăților divine împotriva tuturor națiunilor necredincioase este zugrăvită cu putere prin expresiile simbolice ale acestor versete. Nimicirea vechiului Imperiu Roman este descrisă într-un limbaj aproape identic. [63]

PARTEA A II-A. 2

FIARA ȘI DESFRÂNATA

CAPITOLUL XVII

1. *Și a venit unul dintre cei șapte îngeri care aveau cele șapte cupe și a vorbit cu mine, zicând: Vino, îți voi arăta condamnarea marii desfrânate, care șade pe ape multe,*

2. *cu care regii pământului au săvârșit desfrânare; iar cei ce locuiesc pe pământ s-au îmbătat de vinul desfrânării ei.*

3. *Și m-a dus în duh în pustiu. Și am văzut o femeie șezând pe o fiară de culoare stacojie, plină de nume de blasfemie, având șapte capete și zece coarne.*

4. *Și femeia era îmbrăcată în purpură și stacojiu, împodobită cu aur, pietre prețioase și mărgăritare,*

având în mâna ei un potir de aur plin de urâciunea și necurăția desfrânării ei.

5. *Și pe fruntea ei era scris un nume: Taină; Babilonul cel mare, mama desfrânărilor și a urâciunilor pământului.*

6. *Și am văzut femeia beată de sângele sfinților și de sângele martirilor lui Iisus. Și m-am minunat, văzând-o, cu mare uimire.*

7. *Și îngerul mi-a zis: De ce te minunezi? Eu îți voi spune taina femeii și a fiarei care o poartă, care are cele șapte capete și cele zece coarne.*

8. *Fiara pe care ai văzut-o era și nu este și se va ridica din fântâna adâncului și va merge la pieire; iar locuitorii pământului, ale căror nume nu sunt scrise în cartea vieții de la întemeierea lumii, se vor minuna văzând fiara care era și nu este.*

9. *Aici este înțelegerea care are înțelepciune. Cele șapte capete sunt șapte munți pe care șade femeia și sunt șapte regi.*

10. *Cinci au căzut, unul este, iar celălalt încă nu a venit; și când va veni, trebuie să rămână puțin timp.*

11. *Și fiara care era și nu este, ea însăși este și al optulea, și este dintre cei șapte, și merge la pieire.*

12. *Iar cele zece coarne pe care le-ai văzut sunt zece regi, care încă nu au primit împărăție, dar vor primi putere ca regi pentru un ceas după fiară.*

13. *Aceștia au un singur gând, și puterea și stăpânirea lor o vor da fiarei.*

14. *Aceștia se vor lupta cu Mielul, și Mielul îi va birui, fiindcă este Domnul domnilor și Împăratul împăraților, iar cei ce sunt cu El sunt chemați, aleși și credincioși.*

15. *Și mi-a zis: Apele pe care le-ai văzut, unde șade desfrânata, sunt popoare și neamuri și limbi.*

16. *Iar cele zece coarne pe care le-ai văzut la fiară: aceștia vor urî desfrânata și o vor pustii și o vor lăsa goală și îi vor mânca trupul și o vor arde cu foc.*

17. *Căci Dumnezeu le-a pus în inimi să facă ceea ce Îi place Lui, ca să dea împărăția lor fiarei, până când se vor împlini cuvintele lui Dumnezeu.*

18. *Iar femeia pe care ai văzut-o este cetatea cea mare, care are împărăție peste regii pământului.*

1, 2. Căderea și pustiirea Romei au fost menționate în capitolul precedent, [64] dar importanța ei ca sediu al profetului mincinos și capitală a unui imperiu mondial sub Antihrist cere o relatare mai amănunțită. De aceea Sfântul Ioan descrie acum pe larg noul imperiu păgân al Romei (cap. xvii) și prevestește nimicirea lui completă și finală (cap. xviii).

Marea desfrânată care șade lângă ape multe este Roma, stăpânind peste multe națiuni [65] care iau parte la stricăciunea și infidelitatea ei față de Dumnezeu. Tirul și Ninive din vechime au fost, de asemenea, numite desfrânate de profeții Isaia și Naum. [66] Sfântul Ioan nu face decât să urmeze simbolismul în care infidelitatea față de Dumnezeu este numită desfrânare și adulter. [67]

3. Sfântul Ioan este dus într-un pustiu, care preînchipuie marea devastare și pustiire ce se va abate asupra cetății necredincioase. Acolo vede o desfrânată șezând pe o fiară stacojie, având șapte capete și zece coarne și acoperită cu nume de blasfemie. Aceasta este în mod vădit fiara din mare, simbol al lui Antihrist. [68] Prin urmare, viziunea arată că noul imperiu păgân al Romei stăpânește asupra națiunilor prin puterea și influența lui Antihrist.

Stacojiul este semnul puterii imperiale, putere exercitată asupra națiunilor de Antihrist prin profetul său la Roma. Stacojiul este, de asemenea, culoarea sângelui și prevestește persecuții cumplite, în care sângele martirilor va curge în șuvoaie bogate. Semnificația capetelor și a coarnelor și a

numelor de blasfemie a fost explicată în legătură cu fiara din mare. [69] O dezvoltare mai amplă se află în versetele 9, 17.

4. Desfrânata poartă o mantie de purpură și aur, semn al puterii imperiale deținute de Roma ca capitală a unui vast imperiu. Pietrele prețioase și potirul de aur arată bogății și prosperitate materială, dar potirul este plin de orice nelegiuire și imoralitate. [70] Bogățiile și luxul au fost întotdeauna marii corupători ai națiunilor, precum și ai indivizilor.

5. Prin puterea și bogățiile ei, Roma conduce alte națiuni să se închine lui Antihrist și să imite propriile ei imoralități. De aceea desfrânata poartă pe frunte titlul tainic: „Babilonul cel mare, mama desfrânărilor și a urâciunilor pământului." Se pare că desfrânatele romane purtau adesea pe frunte o etichetă pe care numele lor era afișat în chip vădit. [71] Aici numele este o taină, arătând că Babilonul este folosit figurat pentru Roma, ca în Epistola Sfântului Petru și în alte scrieri vechi. [72]

6, 7. Femeia săturată de sângele martirilor este un avertisment pentru credincioși cu privire la marile persecuții de la Roma și din întregul imperiu în timpul domniei lui Antihrist și a profetului său.

8–11. Interpretarea îngerului este plină de dificultăți. El spune că fiara era și nu este, dar va ieși din adânc numai pentru a pieri din nou după scurt timp. În versetul 11, fiara este identificată cu unul dintre capete, care va fi al optulea, deși este unul dintre cei șapte, și va merge curând la pieire. Mai

departe (v. 16), se spune că cele zece coarne ale fiarei — în greacă, „cele zece coarne și fiara" — vor lupta împotriva desfrânatei și o vor nimici prin foc.

Cei care îl socotesc pe Nero drept Antihrist găsesc o explicație pentru aceste taine, care, la prima vedere, pare destul de plauzibilă. Ei recurg la o legendă populară potrivit căreia Nero, după ce ar fi încercat să se sinucidă, ar fi fugit în Răsărit și urma să reapară curând cu armatele parților, pentru a cuceri Roma și a-și recâștiga tronul. [73] Scrierea Apocalipsei este atribuită domniei lui Vespasian, care devine astfel al șaselea cap, cel care „este acum"; Titus este al șaptelea, care încă trebuie să vină. Scurta lui domnie împlinește prezicerea: „Trebuie să rămână puțin timp." Apoi Nero, unul dintre cei cinci care au căzut, se întoarce cu regii parților — cele zece coarne — pentru a-și recâștiga tronul și a se așeza ca al optulea, deși este unul dintre cei șapte.

Această interpretare este ingenioasă, dar imposibilă, deoarece, după cum s-a arătat deja, Nero nu poate fi identificat cu Antihrist. [74] Însă dificultatea de netrecut stă în faptul că ea nimicește inspirația. Folosirea unei legende într-o lucrare inspirată ar putea fi admisă, oricât de nepotrivită ar părea; dar o profeție fără împlinire nu poate fi inspirată. Totuși, potrivit interpretării de mai sus, larg primite, profeția rămâne neîmplinită, afară numai în măsura în care Domițian a fost cunoscut ca un al doilea Nero din pricina cruzimii sale. [75] Dacă cele zece coarne sunt interpretate ca regii sau satrapii parților, nu există niciun temei în istorie pentru a-l reprezenta

pe Domițian, sau pe vreun alt împărat, drept conducător al lor. Nici Roma nu a fost vreodată nimicită de o invazie parță.

Convingerea statornică a multor savanți că Nero a fost Antihrist face necesar ca întreaga această profeție să fie raportată la vremea Sfântului Ioan și cele șapte capete să fie interpretate ca împărați romani. Dar contextul arată că profeția privește evenimente care sunt încă în viitor și, foarte probabil, cei șapte regi nu vor fi împărați ai Romei. Cel care „este acum" nu se referă la vremea Sfântului Ioan, ci la vremea când profeția se va împlini.

Sfântul Ioan spune că vor fi mulți antihriști; de fapt, erau mulți chiar în zilele sale: „Chiar acum s-au făcut mulți antihriști; de unde știm că este ceasul de pe urmă." [76] Iarăși scrie: „Și orice duh care desparte pe Iisus nu este de la Dumnezeu; și acesta este Antihristul, despre care ați auzit că vine și este acum deja în lume." [77] Potrivit acestor cuvinte ale Sfântului Ioan, orice învățător al erorii și orice adversar al Bisericii este un antihrist.

Nero a fost socotit întotdeauna unul dintre principalii antihriști. Sfinții Petru și Pavel au fost cei doi martori ridicați împotriva lui. Arie, conducătorul celei dintâi mari erezii, poate fi numit pe bună dreptate un antihrist, avându-i împotriva sa pe Sfântul Atanasie și pe Sfântul Ilarie ca martori. Mahomed, Luther și Voltaire sunt adesea enumerați printre antihriști, iar mulți alții ar putea fi adăugați la această listă.

Aceste câteva exemple sunt suficiente pentru a arăta că Antihristul va fi asemenea adevăratului Mesia prin faptul că va avea înaintemergători care îl prefigurează în felurite chipuri; și, deoarece ei sunt tipuri ale Antihristului, nu este surprinzător ca profețiile privitoare la el să poată fi adesea aplicate și lor în unul sau mai multe puncte. Dar numai în Antihrist se vor împlini ele în fiecare amănunt. De aceea credincioșii îl vor recunoaște și vor evita cursele lui, însă restul omenirii va fi înșelat de „minunile lui mincinoase".

Îngerul îi spune Sfântului Ioan că cele șapte capete sunt șapte munți și șapte regi. Cei șapte munți pe care șade desfrânata sunt interpretați, în general, ca cele șapte coline ale Romei. Singurul motiv aparent pentru menționarea celor șapte coline ar fi acela de a arăta că numele Babilon este folosit figurat pentru Roma; dar această întrebuințare pare să fi fost bine cunoscută primilor creștini. Legătura dintre regi și munți sub același simbol sugerează imaginile profețiilor vechi, unde munții apar atât de des ca simboluri ale regatelor și imperiilor. [78] Prin urmare, cele șapte capete, care sunt șapte munți, pot fi cele șapte națiuni principale supuse Romei în zilele lui Antihrist.

Unul dintre cei șapte regi se consacră pe sine și regatul său atât de deplin cauzei lui Antihrist, încât poate fi pe drept identificat cu fiara, așa cum se face în versetul 11. Acesta este capul pe care Sfântul Ioan l-a văzut într-o viziune anterioară, unde era rănit de moarte, dar a reînviat și s-a vindecat în chip tainic spre uimirea tuturor.

„Cinci au căzut, unul este, iar celălalt încă nu a venit", și „fiara care era și nu este, ea însăși este și al optulea, și este dintre cei șapte, și merge la pieire." Orice încercare de a explica această profeție tainică înainte de împlinirea ei nu poate fi decât speculație. Totuși, putem găsi o soluție care are un anumit grad de probabilitate.

Versetul 10 poate însemna că cinci națiuni care susțin cauza lui Antihrist sunt învinse, una încă susține lupta, iar a șaptea încă nu s-a supus dominației Romei, dar o va face curând, numai pentru a fi înfrântă după puțin timp. Prin influența lui Antihrist și a minunilor sale mincinoase, națiunea cea mai devotată cauzei lui se va ridica din înfrângere și va fi organizată din nou ca al optulea regat, deși este în realitate unul dintre cei șapte. Ea va merge curând la nimicire în înfrângerea finală a lui Antihrist și în nimicirea imperiului său.

Profeția poate fi interpretată din nou despre conducători, în locul regatelor lor. În acest sens, „cinci au căzut" etc. ar însemna probabil că stăpânitorii a cinci națiuni au căzut de la putere, probabil prin mijloace violente, dar al șaselea își păstrează încă tronul. În al șaptelea regat trebuie să vină încă un conducător care își va folosi puterea în sprijinul lui Antihrist.

Unul dintre cei cinci regi, identificat cu fiara din pricina marii sale devotări față de cauza lui Antihrist, a primit o rană de sabie până la moarte, [79] dar este vindecat repede și își reorganizează regatul sau dobândește putere asupra altei

națiuni. Astfel devine al optulea, deși în realitate este unul dintre cei șapte. Rana de sabie până la moarte poate fi înțeleasă literal, făcând din această vindecare extraordinară una dintre „minunile mincinoase" ale lui Antihrist sau ale profetului său, spre a înșela națiunile.

12–14. Cele zece coarne sunt zece regi sau principi care vor veni în ajutorul lui Antihrist pentru scurt timp. [80] Ei vor pune toată puterea și resursele lor la porunca lui pentru a împlini singurul scop urmărit: nimicirea Bisericii. În pofida eforturilor lor, vor fi biruiți de credincioșii lui Hristos, care este Domnul domnilor și Împăratul împăraților.

15. Ca și în alte viziuni, apele sau marea simbolizează societatea omenească. Aici ele reprezintă în mod particular popoarele și națiunile supuse Romei și, împreună cu ea, răzvrătite împotriva Bisericii. Cele șapte principale au fost simbolizate mai sus prin cei șapte munți.

16, 17. După un timp, fiara și regii aliați ei — cele zece coarne — vor face război împotriva Romei și o vor pustii cu foc și sabie. Invaziile barbare ale Romei din secolele al IV-lea și al V-lea dau o oarecare idee despre felul în care Roma va deveni prada unui „bici al lui Dumnezeu" [81] ca pedeapsă pentru răzvrătirea împotriva Bisericii și pentru cultul lui Antihrist. Sfântul Ioan nu dă niciun motiv pentru care Antihrist și aliații săi se întorc împotriva Romei, în afară de faptul că Dumnezeu le pune în inimi să împlinească scopurile Sale.

Potrivit Vulgatei, numai cei zece regi vor face război împotriva Romei: „Cele zece coarne pe care le-ai văzut la fiară: aceștia vor urî desfrânata" etc. Textul grec citește: „Cele zece coarne pe care le-ai văzut și fiara: aceștia vor urî" etc. Aceasta este, în mod evident, lectura mai bună, deoarece se potrivește cu contextul. Dumnezeu le-a pus în inimile celor zece regi să-și dea puterea fiarei pentru a împlini cuvintele Sale. „Cuvintele lui Dumnezeu" nu pot fi altceva decât nimicirea Romei.

PARTEA A II-A. 2

CĂDEREA BABILONULUI

CAPITOLUL XVIII

1. *Și după acestea am văzut un alt înger coborând din cer, având mare putere; și pământul s-a luminat de slava lui.*

2. *Și a strigat cu glas puternic, zicând: A căzut, a căzut Babilonul cel mare; și s-a făcut locuință a demonilor și adăpost al oricărui duh necurat și adăpost al oricărei păsări necurate și urâte.*

3. *Pentru că toate neamurile au băut din vinul mâniei desfrânării ei; și regii pământului au săvârșit desfrânare cu ea; iar negustorii pământului s-au îmbogățit prin puterea desfătărilor ei.*

4. *Și am auzit un alt glas din cer, zicând: Ieșiți din ea, poporul Meu, ca să nu fiți părtași la păcatele ei și să nu primiți din plăgile ei.*

5. *Căci păcatele ei au ajuns până la cer, iar Domnul și-a adus aminte de nelegiuirile ei.*

6. *Răsplătiți-i precum și ea v-a răsplătit; și îndoiți-i îndoit după faptele ei; în potirul în care a amestecat, amestecați-i îndoit.*

7. *Pe cât s-a slăvit pe sine și a trăit în desfătări, pe atât dați-i chin și durere; fiindcă zice în inima ei: Șed ca împărătească și nu sunt văduvă, și durere nu voi vedea.*

8. *De aceea vor veni plăgile ei într-o singură zi: moarte și jale și foamete, și va fi arsă cu foc, fiindcă puternic este Dumnezeu, Cel ce o va judeca.*

9. *Și regii pământului, care au săvârșit desfrânare și au trăit în desfătări cu ea, vor plânge și se vor tângui pentru ea, când vor vedea fumul arderii ei.*

10. *Stând departe de frica chinurilor ei, zicând: Vai, vai, cetatea cea mare, Babilonul, cetatea cea puternică; căci într-un ceas a venit judecata ta.*

11. *Și negustorii pământului vor plânge și se vor jeli pentru ea, fiindcă nimeni nu le va mai cumpăra marfa.*

12. *Marfă de aur și de argint și de pietre prețioase; și de mărgăritare și de in subțire și de purpură și de mătase și de stacojiu, și tot lemnul de tuia, și tot felul de vase de fildeș, și tot felul de vase de pietre prețioase și de aramă și de fier și de marmură.*

13. *Și scorțișoară și miresme și mir și tămâie și vin și untdelemn și făină aleasă și grâu și vite și oi și cai și care și robi și suflete de oameni.*

14. *Și roadele dorinței sufletului tău s-au dus de la tine, și toate cele grase și strălucite au pierit de la tine și nu se vor mai afla deloc.*

15. *Negustorii acestor lucruri, care s-au îmbogățit, vor sta departe de ea, de frica chinurilor ei, plângând și jelindu-se,*

16. *și zicând: Vai! vai! cetatea cea mare, care era îmbrăcată în in subțire și purpură și stacojiu și era împodobită cu aur și pietre prețioase și mărgăritare.*

17. *Căci într-un ceas s-au nimicit atâtea bogății; și orice cârmaci de corabie și toți cei ce plutesc pe lac și marinarii și câți lucrează pe mare au stat departe,*

18. *și strigau văzând locul arderii ei, zicând: Ce cetate este asemenea acestei cetăți mari?*

19. *Și și-au aruncat țărână pe capete și strigau, plângând și jelindu-se, zicând: Vai! vai! cetatea cea mare, în care toți cei ce aveau corăbii pe mare s-au îmbogățit din prețurile ei; căci într-un ceas a fost pustiită.*

20. *Bucură-te de ea, cerule, și voi, sfinți apostoli și profeți; căci Dumnezeu a judecat judecata voastră asupra ei.*

21. *Și un înger puternic a ridicat o piatră, ca o piatră mare de moară, și a aruncat-o în mare, zicând: Cu asemenea putere va fi aruncat Babilonul, cetatea cea mare, și nu se va mai afla deloc.*

22. *Și glasul cântăreților la alăute și al muzicanților și al celor ce cântă din flaut și din trâmbiță nu se va mai auzi deloc în tine; și niciun meșteșugar de vreo artă oarecare nu se va mai afla deloc în tine; și sunetul morii nu se va mai auzi deloc în tine;*

23. *și lumina făcliei nu va mai străluci deloc în tine; și glasul mirelui și al miresei nu se va mai auzi deloc în tine; căci negustorii tăi erau oamenii mari ai pământului, fiindcă toate neamurile au fost înșelate de vrăjitoriile tale.*

24. *Și în ea s-a aflat sângele profeților și al sfinților și al tuturor celor uciși pe pământ.*

1, 2. Îngerul puternic este probabil un mare sfânt sau profet ridicat spre a lumina Biserica prin învățătura sa și spre a prevesti nimicirea Romei, precum Iona a prevestit căderea Ninivei, iar Daniel pe aceea a Babilonului de odinioară. Dar dacă „înger" este luat literal, este probabil Sfântul Mihail, păzitorul Bisericii, sau Sfântul Gabriel, cel puternic al lui Dumnezeu.

Îngerul vorbește despre căderea Romei ca despre un lucru deja împlinit, pentru a arăta că ea trebuie să se întâmple cu siguranță. Ea va fi lăsată atât de pustiită, încât fiarele sălbatice o vor afla ca locuință potrivită, iar păsările necurate vor pluti deasupra ruinelor ei. Tot astfel a profețit și Isaia despre Babilonul de odinioară: „Fiarele sălbatice se vor odihni acolo și casele lor vor fi pline de șerpi... și bufnițele își vor răspunde una alteia acolo, în casele lui, și sirenele în templele desfătării." [82]

Unii interpreți înțeleg cuvintele îngerului în sensul că ruinele Romei vor deveni ascunzișul duhurilor rele, potrivit cuvintelor lui Hristos: „Când un duh necurat iese din om, umblă prin locuri uscate, căutând odihnă." [83]

3. Cumplita nimicire și pustiire a Romei este o pedeapsă pentru multele ei păcate și pentru păcatele în care a atras alte națiuni. Regii și negustorii pământului au fost duși în păcatele

și viciile Romei și, împreună cu ea, l-au sprijinit pe Antihrist în eforturile lui împotriva Bisericii.

4, 5. Un alt glas din cer, glas de milă, îi avertizează pe credincioși despre ruina iminentă și îi îndeamnă să caute siguranță prin fugă. În același fel Domnul nostru i-a avertizat pe ucenicii Săi să fugă din Ierusalim la apropierea armatei romane. [84] Dând ascultare acestor cuvinte de avertizare, credincioșii au fugit la Pella, în Pereea, și au scăpat astfel de cumplitele suferințe ale asediului.

6-8. Aceste versete sunt o apostrofă adresată slujitorilor judecăților lui Dumnezeu, în chip vădit celor zece regi din capitolul precedent. Ei trebuie să pedepsească cetatea nelegiuită și necredincioasă pentru toate relele pe care le-a adunat asupra lor, probabil relele izvorâte din apostazie și din alipirea de Antihrist. Ei o vor pedepsi, de asemenea, pentru propria ei apostazie și pentru cultul lui Antihrist: „Îndoiți-i îndoit după faptele ei; în potirul în care a amestecat, amestecați-i îndoit."

Ruina și pustiirea Romei vor fi pe măsura slavei, bogăției și puterii ei de odinioară. Cetatea trufașă, care „șade ca împărătească", fără teamă și fără neliniște, va fi smerită în țărână.

9, 10. Regii pământului care au împărtășit vina ei vor plânge soarta cetății, dar vor sta departe, temându-se să-i vină în ajutor. Așa este de obicei prietenia dintre națiuni!

11-16. Negustorii pământului „care s-au îmbogățit vor sta departe de ea de frica chinurilor ei, plângând și jelindu-se și zicând: Vai! vai! cetatea cea mare, care era îmbrăcată în in subțire și purpură și stacojiu și era împodobită cu aur și pietre prețioase și mărgăritare. Căci într-un ceas s-au nimicit atâtea bogății."

17-19. În același chip, cei ce au prosperat prin comerțul maritim cu Roma deplâng pierderea piețelor lor: „Vai! vai! cetatea cea mare, în care s-au îmbogățit toți cei ce aveau corăbii pe mare din pricina prețurilor ei; căci într-un ceas a fost pustiită."

20. Apostolii și profeții și toți sfinții sunt chemați să se bucure de această manifestare a dreptății lui Dumnezeu. Rugăciunile martirilor [85] sunt ascultate, iar sângele lor este răsplătit. Menționarea Apostolilor se poate referi mai ales la Sfinții Petru și Pavel, care au suferit martiriul la Roma sub Nero.

21-24. Aceste versete completează tabloul pustiirii aduse asupra cetății bogate și puternice. Ea va fi nimicită, pentru a rămâne pentru totdeauna doar o grămadă de ruine, fiindcă prin ea au fost înșelate toate națiunile, „și în ea se află sângele profeților și al sfinților și al tuturor celor uciși pe pământ". Sângele martirilor din întregul imperiu este pe drept imputabil Romei, de unde au pornit decretele de persecuție.

PARTEA A II-A. 2

IMNUL BIRUINȚEI

CAPITOLUL XIX

1. *După acestea am auzit ca un glas de mulțime mare în cer, zicând: Aleluia. Mântuirea și slava și puterea sunt ale Dumnezeului nostru.*

2. *Căci adevărate și drepte sunt judecățile Lui, El care a judecat marea desfrânată ce a stricat pământul prin desfrânarea ei și a răzbunat sângele slujitorilor Săi din mâinile ei.*

3. *Și iarăși au zis: Aleluia. Și fumul ei se suie în vecii vecilor.*

4. *Și cei douăzeci și patru de bătrâni și cele patru ființe vii au căzut la pământ și L-au adorat pe Dumnezeu care șade pe tron, zicând: Amin; Aleluia.*

5. *Și un glas a ieșit din tron, zicând: Dați laudă Dumnezeului nostru, toți slujitorii Lui, și voi cei ce vă temeți de El, mici și mari.*

6. *Și am auzit ca glasul unei mulțimi mari și ca vuietul apelor multe și ca glasul tunetelor mari, zicând: Aleluia; căci Domnul Dumnezeul nostru Atotputernicul a împărățit.*

7. *Să ne bucurăm și să ne veselim și să-I dăm slavă, căci nunta Mielului a venit, iar soția Lui s-a pregătit.*

8. *Și i s-a dat să se îmbrace în in subțire, strălucitor și alb. Căci inul subțire sunt îndreptățirile sfinților.*

9. *Și mi-a zis: Scrie: Fericiți cei chemați la ospățul de nuntă al Mielului. Și mi-a zis: Aceste cuvinte ale lui Dumnezeu sunt adevărate.*

10. *Și am căzut înaintea picioarelor lui, ca să-l ador. Și mi-a zis: Vezi să nu faci aceasta; sunt împreună-slujitor cu tine și cu frații tăi care au mărturia lui Iisus. Adoră-L pe Dumnezeu. Căci mărturia lui Iisus este duhul profeției.*

1-3. Ca răspuns la chemarea dată mai sus (xviii, 20), Sfântul Ioan aude glasuri de laudă din mari mulțimi. Sunt martirii din cer și credincioșii de pe pământ, cântând laudele lui Dumnezeu pentru manifestarea dreptății Sale în căderea Romei. Ruinele cetății vor rămâne ca o amintire statornică a judecăților lui Dumnezeu asupra națiunilor și popoarelor necredincioase: „Fumul ei se suie în vecii vecilor."

4–6. Cei douăzeci și patru de bătrâni și cele patru ființe vii, întreaga preoție a Bisericii, se prosternă în adorare și cântă cuvintele de laudă: „Amin, Aleluia." Un glas din tron îi cheamă pe toți slujitorii lui Dumnezeu să-L laude și să-L adore, după care un cor puternic se ridică din partea celor aleși: „Aleluia, căci Domnul Dumnezeul nostru Atotputernicul a triumfat și domnește acum peste toate națiunile." Glasurile unite ale acestei mulțimi puternice răsună asemenea rostogolirii tunetului sau lovirii valurilor.

7, 8. Ei se bucură fiindcă nunta Mielului este aproape, iar mireasa Lui este pregătită. Biserica, mireasa lui Hristos, pururea triumfătoare în cer, triumfă acum pe pământ. Ea este îmbrăcată în veșminte strălucitoare, care sunt faptele bune ale fiilor ei credincioși.

9. Îngerul, glasul din tron, îi poruncește Sfântului Ioan să scrie: „Fericiți cei chemați la ospățul de nuntă al Mielului." Acest ospăț de nuntă, sau triumf al Bisericii, începe pe pământ, dar se desăvârșește numai în cer. În această privință, Sfântul Grigorie cel Mare observă că, după cum cina este luată înainte de odihna nopții, tot astfel ospățul Mielului precede odihna fericirii veșnice în cer. [86] Ospățul de nuntă este, de asemenea, simbol al Sfintei Euharistii, la care toți credincioșii sunt chemați și în care primesc o pregustare a unirii veșnice cu Hristos în cer.

10. Plin de bucurie, Apostolul bătrân cade la picioarele îngerului ca să-l adore, confundându-l în mod vădit cu

Domnul nostru. Dar îngerul îl oprește cu cuvintele: „Vezi să nu faci aceasta, căci sunt numai împreună-slujitor cu tine, asemenea celorlalți care au primit duhul profeției pentru a da mărturie lui Iisus.” [87]

CAPITOLUL XIX

11. *Și am văzut cerul deschis, și iată un cal alb; iar Cel ce ședea pe el se numea Credincios și Adevărat, și cu dreptate judecă și Se luptă.*

12. *Iar ochii Lui erau ca para focului, și pe capul Lui erau multe diademe, și avea un nume scris, pe care nimeni nu-l știe decât El însuși.*

13. *Și era îmbrăcat cu o haină stropită cu sânge, și numele Lui se cheamă Cuvântul lui Dumnezeu.*

14. *Și oștirile care sunt în cer Îl urmau pe cai albi, îmbrăcate în in subțire, alb și curat.*

15. *Și din gura Lui iese o sabie ascuțită cu două tăișuri, ca să lovească neamurile cu ea. Și le va cârmui cu toiag de fier; și El calcă teascul înverșunării mâniei lui Dumnezeu Atotputernicul.*

16. *Și are scris pe haina Lui și pe coapsa Lui: Împăratul împăraților și Domnul domnilor.*

11. *Domnul nostru însuși Se arată acum ca biruitor pe un cal alb. [88] Hristos posedă toate desăvârșirile, dar în triumful Bisericii se arată mai presus de toate fidelitatea Sa față de făgăduința că porțile iadului nu o vor birui niciodată. De aceea este numit Cel Credincios și Adevărat.*

12. *Ca într-o viziune anterioară, ochii Săi sunt ca flăcările focului. [89] Multele diademe înseamnă că Hristos, Împăratul împăraților, este stăpânul tuturor națiunilor. Numele pe care nimeni nu-l știe exprimă o desăvârșire sau un atribut al Mântuitorului nostru care nu a fost încă făcut cunoscut lumii. El are probabil o anumită legătură cu domnia universală a Bisericii după Antihrist.*

13, 14. Haina stropită cu sânge poate însemna că biruința Bisericii a fost câștigată prin meritele lui Hristos și ale martirilor Săi, după cum se spune în xii, 11: „Și l-au biruit prin sângele Mielului... și nu și-au iubit viața până la moarte." Sângele poate fi, de asemenea, acela al dușmanilor lui Hristos și ai Bisericii Sale, după cum se sugerează prin călcarea teascului mâniei lui Dumnezeu (v. 15). Aceasta amintește cuvintele lui Isaia: „Am călcat teascul singur... I-am călcat în indignarea Mea și i-am strivit în mânia Mea, și sângele lor s-a stropit pe hainele Mele, și Mi-am pătat toate veșmintele." [90]

Domnul nostru este urmat de o oaste a credincioșilor pe cai albi, simboluri ale biruinței. Ei sunt „chemații, aleșii și credincioșii" menționați în capitolul precedent, care luptă împreună cu Mielul împotriva celor zece regi. [91] Ei sunt probabil armatele națiunilor credincioase simbolizate în xii, 16, prin pământul care ajută femeia, și menționate în xvi, 12, ca regi de la răsăritul soarelui.

15, 16. Sabia cu două tăișuri este aici sabia dreptății divine, care doboară națiunile necredincioase pe care Hristos le va cârmui cu toiag de fier. El calcă teascul mâniei lui Dumnezeu prin împlinirea hotărârilor divine împotriva tuturor națiunilor răzvrătite împotriva lui Dumnezeu și a Bisericii Sale. Nici numele dat aici lui Hristos, nici cel aflat în versetul 13, nu trebuie identificat cu numele necunoscut menționat în versetul 12.

CAPITOLUL XIX

17. *Și am văzut un înger stând în soare, și a strigat cu glas mare, zicând tuturor păsărilor care zburau prin mijlocul cerului: Veniți, adunați-vă la ospățul cel mare al lui Dumnezeu,*

18. *ca să mâncați trupurile regilor și trupurile tribunilor și trupurile celor puternici și trupurile cailor și ale celor ce șed pe ei și trupurile tuturor, liberi și robi, mici și mari.*

19. *Și am văzut fiara și regii pământului și oștirile lor adunate ca să facă război cu Cel ce ședea pe cal și cu oștirea Lui.*

20. *Și fiara a fost prinsă, și împreună cu ea profetul mincinos, care făcuse semne înaintea ei, prin care îi amăgise pe cei ce primiseră semnul fiarei și pe cei ce se închinaseră chipului ei. Aceștia doi au fost aruncați de vii în iezerul de foc care arde cu pucioasă.*

21. Iar ceilalți au fost uciși cu sabia Celui ce ședea pe cal, care iese din gura Lui; și toate păsările s-au săturat din trupurile lor.

17, 18. Pe când Roma, sediul profetului mincinos, mocnește în cenușă, Hristos și credincioșii Săi ies să dea luptă împotriva lui Antihrist și a regilor aliați lui. Un înger cheamă toate păsările de pradă să se ospăteze din cadavrele regilor și principilor, ale oamenilor liberi și ale robilor, ale celor mari și ale celor mici, căci măcelul va fi mare. [92]

19, 20. Antihrist și regii aliați lui fac acum un ultim efort împotriva oștirilor lui Hristos și ale Bisericii Sale. „Am văzut fiara și regii pământului și oștirile lor adunate ca să facă război cu Cel ce ședea pe cal." Aceasta pare să fie o referire la bătălia de la Armaghedon menționată mai sus (xvi, 16). Trei profeți mincinoși au fost trimiși ca soli ai lui Antihrist spre a-i aduna pe regii pământului la luptă, dar Antihrist și forțele lui sunt biruiți, iar un glas din templu strigă: „S-a făcut." Antihrist și

profetul lui sunt aruncați în iad, iar aliații lor sunt trecuți prin sabie. Este ultima bătălie în marele conflict dintre Biserică și puterile întunericului.

1. **Daniel** vii, 19-22.
2. Sfântul Augustin, „Cetatea lui Dumnezeu" xx, 19.
3. **II Tesaloniceni** ii, 3-9.
4. **Sfântul Ioan** v, 43; vezi și **I Ioan** ii, 18.
5. **Geneza** iii, 15.
6. Vezi mai sus, pagina 122.
7. **II Tesaloniceni** ii, 9.
8. **Sfântul Matei** xxiv, 24, 25.
9. Vezi mai jos, la xvii, 10, 11.
10. **Sfântul Matei** iv, 9.
11. **II Tesaloniceni** ii, 3.
12. Vezi mai sus, pagina 127.
13. **Sfântul Matei** vii, 2.
14. Vezi mai jos, xvi, 13; xix, 20.
15. Vezi mai sus, pagina 126.
16. **Sfântul Matei** xxiv, 23.
17. Cf. xi, 8; xiv, 20; xvi, 19.
18. „Encyclopedia Americana", art. „Jews and Judaism Zionism".
19. **II Tesaloniceni** ii, 4.
20. **Daniel** ix, 27; **Sfântul Matei** xxiv, 15.
21. Ammianus Marcellinus xxiii, 1; „Catholic Library. Archeology Series", vol. iv, 153.
22. Vezi mai sus, pagina 80.

23. „Catholic Library, Archeology Series", vol. iv, pagina 148.
24. „Catholic Library, Archeology Series", vol. iv, pagina 123.
25. „International Critical Commentary Revelation of St. John", vol. i, pagina 364.
26. **II Tesaloniceni** ii, 9.
27. Pr. Sloet, în scrisoare către Père Gallois, datată 18 mai 1893.
28. Cf. cap. xi.
29. Vezi mai sus, cap. iv, 4.
30. Aceasta ar trebui să fie „to" sau „unto", ca în expresia precedentă.
31. Vezi mai jos, cap. xx, 1-4.
32. **I Petru** v, 13.
33. Vezi mai sus, pagina 45; cf. „Cath. Library, Arch. Series", vol. 3, p. 2.
34. Cf. **Isaia** li, 1, 22; **Ieremia** xxv, 15.
35. **Sfântul Matei** xiii, 30.
36. **Sfântul Matei** xiii, 38.
37. Vezi mai sus, vi, 9.
38. Vezi mai sus, pagina 116.
39. **Ioel** iii, 13.
40. Vezi v. 1 și xvi, 16.
41. **Ioel** iii, 12, 14.
42. **Ieșirea** viii-xii.
43. Cf. iv, 6.
44. **Ieșirea** xv, 1-19.

45. Cf. **Ieremia** x, 6, 7.
46. **Ieșirea** xl, 32.
47. Vezi mai sus, i, 13.
48. **Ieșirea** xl, 34, 35.
49. **Isaia** vi, 4.
50. **Ieșirea** ix, 10.
51. **Deuteronomul** xxviii, 35.
52. **Faptele Apostolilor** xii, 23.
53. **Daniel** x, 13; **Faptele Apostolilor** xvi, 9.
54. **Sfântul Matei** vii, 2.
55. Vezi cap. vi, 10.
56. Vezi mai sus, pagina 128.
57. **Sfântul Matei** xxiv, 42.
58. Cf. cap. xiv, 19, 20.
59. Cf. **Judecători** v, 19; **IV Regi** ix, 27; xxiii, 29;
60. **Zaharia** xxi, 11.
61. Cf. și cap. xxi, 3.
62. **Ieșirea** ix, 23, 24; cf. **Iosue** x, 11.
63. Iosif Flaviu, „Războaiele iudeilor", cartea V.
64. Cap. vi, 14, 15; cf. și **Isaia** xiii; **Ezechiel** x, xxii; **Ioel** ii.
65. Cap. xvi, 19; cf. și cap. xiv, 8.
66. Vezi mai jos, v. 15.
67. **Isaia** xxiii, 16, 17; **Naum** iii, 4.
68. Vezi mai sus, pagina 45.
69. Vezi cap. xiii, 1.
70. Vezi mai sus, pagina 122.
71. **Ieremia** li, 7; **Ezechiel** xxviii, 13-19.

72. Seneca, „Controv." i.
73. **I Petru** iv, 13; „Oracolele Sibiline" v, 143, 159; **II**
74. **Baruch** lxvii, 7.
75. Tacit, „Istorii" ii, 8; Suetoniu, „Nero" 57.
76. Vezi mai sus, pagina 140.
77. Cf. Juvenal iv, 37 și urm.; Marțial xi, 33; Tertulian, „Apologia" v.
78. **I Ioan** ii, 18.
79. **I Ioan** iv, 3.
80. Cf. **Isaia** xli, 15; **Ieremia** ii, 25; **Daniel** ii, 35, 44; **Zaharia** iv, 7.
81. Cf. xiii, 3, 14.
82. Textul grec citește „un ceas cu fiara"; cf. și mai sus, pagina 157.
83. Attila s-a numit pe sine „biciul lui Dumnezeu". **Isaia** xiii, 21, 22.
84. **Sfântul Matei** xii, 43.
85. **Sfântul Matei** xxiv, 16-18.
86. Cap. vi, 10.
87. Sfântul Grigorie cel Mare, „Homil. in Evang." ii, 24.
88. Cf. și cap. xxii, 8, 9.
89. Vezi mai sus, pagina 69.
90. Vezi mai sus, pagina 30.
91. **Isaia** lxiii, 3.
92. Cap. xvii, 14.
93. **Ezechiel** xxxix, 17-28; **Ieremia** xii, 9.

PARTEA A TREIA DE LA ÎNCHIDEREA ADÂNCULUI PÂNĂ LA SFÂRȘITUL LUMII

DOMNIA UNIVERSALĂ A LUI IISUS HRISTOS

PARTEA A III-A

De la închiderea Adâncului până la sfârșitul lumii

Și am văzut un înger coborând din cer, având cheia fântânii adâncului și un lanț mare în mâna sa. Și a prins balaurul, șarpele cel vechi, care este diavolul și Satana, și l-a legat pentru o mie de ani.

APOCALIPSA
xx, 1, 2.

PARTEA A III-A

DOMNIA UNIVERSALĂ A LUI IISUS HRISTOS

CAPITOLUL XX

Cuvintele Sfântului Pavel către Tesaloniceni [1] dovedesc limpede că Antihrist trebuie să fie un individ determinat, iar studiul nostru al Apocalipsei arată că el nu și-a făcut încă apariția în lume. Dar aproape toți interpreții care primesc aceste concluzii iau domnia lui Antihrist drept preludiu al judecății de pe urmă și al sfârșitului lumii. Apoi, împotriva sensului limpede al Sfintei Scripturi, ei așază domnia universală a lui Hristos înainte de vremea lui Antihrist. Aceasta face, la rândul ei, din legarea balaurului o problemă dificilă. Unii o raportează la vremea morții Mântuitorului nostru sau la ziua Rusaliilor. Alții fixează ca dată convertirea lui Constantin, domnia lui Carol cel Mare, căderea Imperiului Apusean sau cucerirea Constantinopolului de către turci, toate date cu totul arbitrare, după cum dovedesc marile lor divergențe.

O citire atentă a Apocalipsei arată limpede că Antihrist se va arăta cu multe veacuri înainte de judecata de pe urmă și de sfârșitul lumii. De fapt, domnia lui nu va fi decât încercarea finală a Satanei de a împiedica domnia universală a lui Hristos în lume. Din ziua Rusaliilor, Biserica a fost angajată într-un război neîncetat. Iudaismul a fost primul ei dușman; apoi au urmat arianismul, mahomedanismul, schisma greacă, Reforma și societățile secrete care au cultivat ateismul și raționalismul. Astăzi ea luptă, de asemenea, împotriva indiferentismului și a unei recrudescențe a păgânismului. Domnia lui Antihrist va fi conflictul final în această luptă îndelungată cu puterile întunericului.

După înfrângerea lui Antihrist, națiunile păgâne se vor întoarce la Biserică, iar iudeii vor intra în staulul ei. Atunci se vor împlini cuvintele lui Hristos: „Va fi o singură turmă și un singur păstor." [2] Din nefericire, păcatul și răul nu vor fi dispărut cu totul; cei buni și cei răi vor fi încă amestecați în Biserică, deși cei buni vor predomina. După multe veacuri, simbolizate prin o mie de ani, credința se va împuțina și caritatea se va răci, ca urmare a îndelungatei păci și siguranțe de care se va bucura Biserica. Atunci Satana, dezlegat pentru scurt timp, va seduce multe națiuni — Gog și Magog — spre a face război Bisericii și a-i persecuta pe credincioși. Aceste națiuni apostate vor fi degrabă copleșite de un potop de foc, iar Biserica va ieși din nou biruitoare. Judecata generală și sfârșitul lumii vor fi atunci aproape. Oamenii vor trăi în așteptarea zilnică până când Domnul nostru Se va arăta pe

nori cu iuțeala unui fulger. [3] Atunci toate popoarele vor fi adunate la judecată.

Întemeierea Bisericii peste toate națiunile este prevestită aproape pe fiecare pagină a Sfintei Scripturi. „El va domni de la mare până la mare și de la râu până la marginile pământului... Și toți regii pământului Îl vor adora; toate neamurile Îi vor sluji." [4] „Toate neamurile pe care le-ai făcut vor veni și se vor închina înaintea Ta, Doamne." [5] „Împărăția Lui se va înmulți și pacea nu va avea sfârșit." [6] „Împărăția Lui este o împărăție veșnică și toți regii Îi vor sluji și I se vor supune." [7] „El va grăi pace neamurilor, și stăpânirea Lui va fi de la mare până la mare și de la râuri până la marginile pământului." [8]

Apostolii au fost trimiși să propovăduiască Evanghelia tuturor neamurilor și la toată făptura, [9] iar Sfântul Pavel le aplică lor cuvintele Psalmistului: „Glasul lor a ieșit în tot pământul și cuvintele lor până la marginile lumii întregi." [10] Se poate oare presupune că aceste profeții sunt împlinite prin convertirea câtorva mii de suflete în diferitele țări păgâne ale lumii? Putem oare admite că o lume cufundată în păgânism și sfâșiată de schismă și erezie este singurul rod al morții lui Hristos pe Cruce? O asemenea admitere este necesară dacă închiderea adâncului și legarea Satanei sunt așezate la începutul creștinismului, iar cei o mie de ani ai domniei lui Hristos înainte de înfrângerea lui Antihrist.

Profețiile citate mai sus și sutele de altele risipite prin Scripturi fac sigur că domnia lui Hristos va fi cu adevărat universală. După ce națiunile păgâne se vor întoarce la Credință, și iudeii se vor supune jugului Evangheliei. Sfântul Pavel afirmă acest fapt foarte limpede: „Orbirea s-a făcut în parte în Israel, până când va intra plinătatea neamurilor. Și astfel tot Israelul va fi mântuit, după cum este scris: Din Sion va veni Cel ce izbăvește și va îndepărta nelegiuirea de la Iacob." [11] Iarăși scrie: „Dacă pierderea lor — a iudeilor — este împăcarea lumii, ce va fi primirea lor, dacă nu viață din morți?" [12]

Aceste profeții nu se vor împlini înainte de vremea lui Antihrist, deoarece Apocalipsa arată limpede că el va veni într-o lume hărțuită de păgânism, apostazie, schismă și erezie. [13] Iudeii, încă neconvertiți, îl vor primi ca Mesia și îl vor ajuta în războiul lui împotriva Bisericii. Numai după înfrângerea lui Antihrist și întoarcerea națiunilor păgâne la Credință, iudeii Îl vor primi pe Hristos ca adevăratul Mesia. Atunci va începe domnia universală a lui Hristos peste toate popoarele, semințiile și limbile.

După nimicirea Romei în zilele lui Antihrist, ea va rămâne pentru totdeauna doar o grămadă de ruine și bârlog al animalelor necurate; „acea cetate mare nu se va mai afla deloc." Acest fapt, luat împreună cu numeroasele profeții despre slava viitoare a Ierusalimului, îndreptățește credința că el va deveni cetatea Papilor și capitala creștinătății de la vremea lui Antihrist până la desăvârșirea lumii. Credem că aceasta nu se opune învățăturii Bisericii. Mulți teologi susțin

că Papalitatea este legată de episcopatul Romei prin instituire divină; totuși aceasta nu poate fi un articol de Credință, fiindcă nu este cuprinsă nici în Scriptură, nici în Tradiție. Este de credință că succesorul Sfântului Petru este capul Bisericii și, în rânduiala actuală a lucrurilor, este de asemenea de credință că episcopul Romei este succesorul Sfântului Petru. [14]

Transferarea Papalității de la Roma la Ierusalim ar putea fi făcută prin decretul unui conciliu general lucrând împreună cu Papa sau prin intervenția directă a Providenței divine. Profeții de odinioară vestesc slava viitoare a Ierusalimului, când va deveni din nou Cetatea Sfântă și capitala spirituală a lumii, de unde apele mântuirii vor curge către toate popoarele. El va deveni, de asemenea, capitala unei națiuni iudaice adunate din nou în jurul lui. Câteva texte vor fi de ajuns pentru a stabili aceste puncte.

„Bucură-te și laudă, locuință a Sionului, căci mare este Cel din mijlocul tău, Sfântul lui Israel." [15]

„Cântă laudă și bucură-te, fiica Sionului, căci iată, Eu vin și voi locui în mijlocul tău, zice Domnul. Și multe neamuri se vor alipi de Domnul în ziua aceea și vor fi poporul Meu, și Eu voi locui în mijlocul tău." [16]

„Și va fi o singură zi, cunoscută Domnului... Și se va întâmpla în ziua aceea că ape vii vor ieși din Ierusalim: jumătate dintre ele spre marea de răsărit și jumătate spre marea de apus; ele vor fi vara și iarna. Și Domnul va fi Împărat peste tot

pământul; în ziua aceea va fi un singur Domn și numele Lui va fi unul... și nu va mai fi anatema; ci Ierusalimul va ședea în siguranță." [17]

„În vremea aceea Ierusalimul se va numi tronul Domnului; și toate neamurile se vor aduna la el, în numele Domnului Ierusalimului, și nu vor mai umbla după stricăciunea inimii lor celei prea rele." [18]

„Așa zice Domnul oștirilor: M-am întors la Sion și voi locui în mijlocul Ierusalimului; și Ierusalimul se va numi cetatea adevărului și muntele Domnului oștirilor. Iată, voi mântui poporul Meu din țara răsăritului și din țara apusului soarelui. Și îi voi aduce, și vor locui în mijlocul Ierusalimului; și vor fi poporul Meu, iar Eu voi fi Dumnezeul lor în adevăr și în dreptate... Și se va întâmpla că, precum ați fost blestem între neamuri, casă a lui Iuda și casă a lui Israel, tot așa vă voi mântui și veți fi binecuvântare." [19]

Aceste profeții și altele asemenea au trezit în pieptul iudaic o dorință arzătoare după deșteptarea glorioasă a lui Israel. Poporul Îl aștepta pe Mesia cel de mult făgăduit ca pe un mare conducător al restaurării. Apostolii au împărtășit această așteptare a conaționalilor lor. Când Domnul nostru le-a spus că Duhul Sfânt avea să vină curând peste ei, ei au zis: „Doamne, în vremea aceasta vei așeza Tu din nou împărăția lui Israel?" Hristos nu le-a spus că așteptările lor erau zadarnice; El a spus simplu: „Nu este al vostru a ști timpurile sau clipele pe care Tatăl le-a pus în puterea Sa." [20] Le-a

spus, în fapt, că împărăția va fi restaurată lui Israel, dar nu le era dat lor să știe timpul, fiindcă Tatăl nu îl descoperise.

CAPITOLUL XX

1. *Și am văzut un înger coborând din cer, având cheia fântânii adâncului și un lanț mare în mâna sa.*

2. *Și a prins balaurul, șarpele cel vechi, care este diavolul și Satana, și l-a legat pentru o mie de ani.*

3. *Și l-a aruncat în fântâna adâncului, și l-a închis, și a pus pecete peste el, ca să nu mai înșele neamurile până ce se vor sfârși cei o mie de ani. Iar după aceea trebuie să fie dezlegat pentru puțină vreme.*

4. *Și am văzut tronuri; și au șezut pe ele; și li s-a dat judecată; și sufletele celor care fuseseră tăiați pentru mărturia lui Iisus și pentru cuvântul lui Dumnezeu, și ale celor care nu se închinaseră fiarei, nici chipului ei, nici nu primiseră semnul ei pe frunte sau pe mâini; și au trăit și au împărățit cu Hristos o mie de ani.*

5. *Ceilalți morți nu au trăit până ce nu s-au sfârșit cei o mie de ani. Aceasta este învierea cea dintâi.*

6. *Fericit și sfânt este cel ce are parte de învierea cea dintâi. Asupra acestora moartea cea de-a doua nu are*

putere; ci vor fi preoți ai lui Dumnezeu și ai lui Hristos și vor împărăți cu El o mie de ani.

1–3. Capitolele ix–xix alcătuiesc o parte însemnată a Apocalipsei, cuprinzând, așa cum o fac, o istorie întinsă a lui Antihrist și a războiului său împotriva Bisericii. Ca pregătire pentru venirea lui, steaua căzută din cer deschide adâncul, de unde iese un mare roi de lăcuste. [21] Apoi urmează o relatare profetică a domniei lui, a răsturnării imperiului său și a osândirii sale finale în iad. Un înger din cer leagă acum balaurul și îl aruncă în adânc, care este închis și pecetluit, pentru ca Satana să nu mai înșele neamurile ca în trecut. Astfel sunt îndepărtate toate piedicile, iar Biserica își începe domnia pașnică pe pământ. Trebuie totuși observat că nu toate duhurile rele sunt astfel pecetluite în adânc; va mai fi încă păcat și rău pe pământ. Individul trebuie încă să lupte împotriva ispitei și seducției. De fapt, nu poate exista adevărat progres în virtute fără ispită.

4. Sfântul Ioan vede acum sufletele acelora care participă împreună cu Hristos la cârmuirea Bisericii Sale. Ei sunt sfinții care nu s-au închinat fiarei, nici chipului ei, nici nu au primit semnul ei pe frunte, și mai ales sunt martirii care și-au dat viețile „pentru mărturia lui Iisus și pentru cuvântul lui Dumnezeu". „Li s-a dat judecată", căci, după cum spune Sfântul Pavel, „sfinții vor judeca lumea aceasta." [22] Sfinții și martirii sunt modele și patroni pentru credincioșii pe care îi

învață și îi călăuzesc prin pilda vieții lor pe pământ și prin mijlocirea lor în cer. Astfel trăiesc și împărățesc cu Hristos.

5. Cei răi, ceilalți morți, nu trăiesc viața sufletului, fiindcă au fost osândiți la chinurile veșnice ale iadului, care este moartea cea de-a doua, deoarece urmează morții trupului.

6. Domnia sfinților și martirilor cu Hristos în cer se numește învierea cea dintâi. Învierea trupului la judecata de pe urmă va fi cea de-a doua. Fericiți sunt cei care au parte de învierea cea dintâi, fiindcă moartea cea de-a doua nu are putere asupra lor.

PARTEA A III-A

DEZLEGAREA SATANEI ȘI ULTIMA PERSECUȚIE

CAPITOLUL XX

> ***7.*** *Și când se vor sfârși cei o mie de ani, Satana va fi dezlegat din închisoarea sa și va ieși și va înșela neamurile care sunt în cele patru colțuri ale pământului, Gog și Magog, și le va aduna la luptă; numărul lor este ca nisipul mării.*
>
> ***8.*** *Și au venit pe întinderea pământului și au înconjurat tabăra sfinților și cetatea cea iubită.*
>
> ***9.*** *Și s-a coborât foc de la Dumnezeu din cer și i-a mistuit; iar diavolul, care îi înșela, a fost aruncat în iezerul de foc și pucioasă, unde sunt și fiara,*
>
> ***10.*** *și profetul mincinos; și vor fi chinuiți ziua și noaptea în vecii vecilor.*

7, 8. La sfârșitul perioadei simbolizate prin o mie de ani, Satana va fi dezlegat din nou pentru scurt timp, în care va seduce multe națiuni. Din cele patru colțuri ale pământului va

aduna o armată, numeroasă ca nisipul mării, pentru a purta război împotriva Bisericii, tabăra sfinților. Ierusalimul cel iubit, atunci cetatea Papilor, va fi punctul principal al atacului; dar Dumnezeu va interveni în apărarea lui, făcând să plouă foc asupra oștirilor asediatoare.

9. Aceste națiuni ostile sunt simbolizate ca Gog și Magog, [23] nume făcute vestite de profeția lui Ezechiel, în care invazia lor și cumplita lor nimicire prin foc sunt descrise pe larg. „Vei ieși din locul tău, din părțile de miazănoapte, tu și multe popoare cu tine, toți călare pe cai, ceată mare și armată puternică. Și vei veni asupra poporului Meu Israel ca un nor, ca să acoperi pământul... Și îl voi judeca prin ciumă și prin sânge și prin ploaie năprasnică și prin pietre mari de grindină; și voi ploua foc și pucioasă peste el și peste armata lui și peste multele națiuni care sunt cu el... Și voi trimite foc asupra lui Magog și asupra celor ce locuiesc în siguranță în insule; și vor ști că Eu sunt Domnul... Iată, vine și se face, zice Domnul Dumnezeu; aceasta este ziua despre care am vorbit... Și se va întâmpla în ziua aceea că îi voi da lui Gog un loc vestit de mormânt în Israel: valea trecătorilor, la răsărit de mare, care va pricinui uimire celor ce trec pe acolo; și acolo îl vor îngropa pe Gog și toată mulțimea lui, și se va numi valea mulțimii lui Gog. Și casa lui Israel îi va îngropa timp de șapte luni, ca să curățească țara. Și tot poporul țării îl va îngropa, și aceasta va fi pentru ei o zi vestită, în care am fost preamărit, zice Domnul Dumnezeu." [24]

10. Satana este acum aruncat în iad, ca să fie chinuit împreună cu fiara și cu profetul mincinos pentru toată veșnicia.

ÎNVIEREA ȘI JUDECATA GENERALĂ

CAPITOLUL XX

11. *Și am văzut un mare tron alb și pe Cel ce ședea pe el, de la a Cărui față pământul și cerul au fugit și nu s-a mai găsit loc pentru ele.*

12. *Și am văzut pe morți, mari și mici, stând înaintea tronului, și cărțile au fost deschise; și o altă carte a fost deschisă, care este cartea vieții; și morții au fost judecați după cele scrise în cărți, potrivit faptelor lor.*

13. *Și marea a dat pe morții care erau în ea, iar moartea și iadul au dat pe morții care erau în ele; și fiecare a fost judecat după faptele sale.*

14. *Și iadul și moartea au fost aruncate în iezerul de foc. Aceasta este moartea cea de-a doua.*

15. *Și oricine nu a fost aflat scris în cartea vieții a fost aruncat în iezerul de foc.*

11. Sfântul Ioan Îl contemplă acum pe Domnul nostru șezând pe tronul Său, spre a judeca viii și morții. Cerul și pământul fugind de la fața Lui exprimă groaza care îi va cuprinde pe cei

răi: „Oamenii se vor usca de frică și de așteptarea celor ce vor veni peste întreaga lume. Căci puterile cerului se vor clătina." [25]

Venirea Domnului nostru cu putere și măreție și semnele care o preced nu i-au fost descoperite Sfântului Ioan, probabil fiindcă fuseseră vestite îndeajuns de Hristos însuși în Evanghelii. [26]

12. „Oriunde va fi trupul, acolo se vor aduna și vulturii." [27] În același fel, la venirea lui Hristos, morții învie și vin la judecată. Cărțile sunt acum deschise și toți sunt judecați după faptele lor, care sunt scrise fie în cartea vieții, fie în cărțile morților. Cărțile morților — ale celor răi — sunt multe, pe când nu este decât o singură carte a vieții, fiindcă „mulți sunt chemați, dar puțini aleși." [28]

13. Marea reprezintă națiunile împotrivite Bisericii în zilele de pe urmă. Morții ei sunt oamenii acelor națiuni pe care Hristos îi va afla vii la venirea Sa. Ei sunt morți în păcat, iar faptele lor sunt scrise în cărțile morților.

Moartea și iadul trebuie să dea morții lor: cei răi care mor înainte de a doua venire a lui Hristos. Sufletele lor, osândite la iad, sunt acum unite cu trupurile lor înviate pentru a se înfățișa înaintea scaunului de judecată al lui Hristos. Astfel moartea și iadul își dau morții.

14, 15. Cei ale căror nume nu sunt scrise în cartea vieții sunt osândiți, cu trupul și cu sufletul, la chinurile veșnice, care sunt moartea cea de-a doua. De aceea moartea și iadul — cei răi — sunt aruncate în iezerul de foc, ca să fie chinuite în veci împreună cu fiara și profetul ei.

Ordinea evenimentelor care preced imediat judecata de pe urmă poate fi stabilită destul de bine din diferite pasaje ale Scripturilor. Răzvrătirea lui Gog și Magog va fi pedepsită printr-un potop de foc din cer, care va pricinui probabil convertirea unui mare număr. La un timp după aceasta, semnele care prevestesc venirea lui Hristos vor lovi cu groază toate inimile, [29] iar ziua judecății va fi aproape. „Când aceste lucruri vor începe să se întâmple, priviți în sus și ridicați-vă capetele, fiindcă răscumpărarea voastră este aproape." [30] „Dar despre ziua și ceasul acela nimeni nu știe, nici îngerii cerului, ci numai Tatăl." [31] Sfântul Pavel spune că „ziua Domnului va veni ca un hoț noaptea"; oamenii vor fi aflați în mijlocul ocupațiilor lor, precum s-a întâmplat la potop, în zilele lui Noe. [32]

În cele din urmă, „se va arăta semnul Fiului Omului pe cer; și atunci toate semințiile pământului vor plânge; și Îl vor vedea pe Fiul Omului venind pe norii cerului cu multă putere și măreție. Și Își va trimite îngerii cu trâmbiță și glas mare, și vor aduna pe aleșii Lui din cele patru vânturi ale cerului, de la marginile cele mai îndepărtate ale cerului până la hotarele lor cele mai de pe urmă." [33] La sunetul trâmbiței, morții vor învia. Drepții aflați vii pe pământ în acea zi și drepții care

învie din morți vor fi răpiți în văzduh pentru a-L întâlni pe Hristos și a fi uniți cu El pentru totdeauna. „Morții care sunt cu Hristos vor învia mai întâi. Apoi noi, cei vii, cei rămași, vom fi răpiți împreună cu ei în nori, ca să-L întâlnim pe Hristos în văzduh, și astfel vom fi pururea cu Domnul." [34]

Cei răi încă vii pe pământ și cei ridicați din morți vor fi, de asemenea, aduși la judecată. Atât cei buni, cât și cei răi sunt judecați după faptele lor; „cei care au făcut cele bune vor ieși spre învierea vieții" și vor auzi aceste cuvinte ale lui Hristos: „Veniți, binecuvântații Tatălui Meu, stăpâniți împărăția pregătită vouă de la întemeierea lumii." [35] Dar cei care au făcut răul vor auzi acele cuvinte ale judecății veșnice: „Duceți-vă de la Mine, blestematilor, în focul cel veșnic, care a fost pregătit diavolului și îngerilor lui." [36]

Cuvintele Sfântului Pavel, „morții care sunt cu Hristos vor învia mai întâi", nu înseamnă că învierea drepților va avea loc înaintea celei a celor răi. Sfântul Pavel scria pentru a îndrepta credința greșită a Tesalonicenilor că drepții care sunt vii la a doua venire a lui Hristos se vor bucura de slava cerului mai curând decât cei care au murit. El le spune că morții vor învia și apoi toți vor fi răpiți împreună pentru a-L întâlni pe Hristos. De aceea, „noi, cei vii, care rămânem până la venirea Domnului, nu vom fi înaintea celor care au adormit." [37]

Vor suferi moartea înainte de judecată cei aflați vii la a doua venire a lui Hristos? Biserica nu a hotărât nimic în această privință, dar Sfânta Scriptură pare să arate că nu. Sfântul Pavel

spune: „Noi, cei vii, vom fi răpiți." Iarăși spune: „Într-o clipă, într-o clipeală de ochi, la sunetul trâmbiței celei de pe urmă... morții vor învia nestricăcioși, iar noi vom fi schimbați." [38] El face în mod evident o deosebire între cei morți și cei care rămân vii la venirea lui Hristos. În versetul precedent, Apostolul scrie: „Toți vom învia, dar nu toți vom fi schimbați." Aceasta arată că toți trebuie să treacă prin moarte, însă textul grec citește: „Nu toți vom adormi, dar toți vom fi schimbați." Trebuie admis că această lectură se potrivește mai bine cu contextul decât cea aflată în Vulgata.

Totuși, chestiunea este de mică importanță. Toți trebuie să fim schimbați; „acest trup stricăcios trebuie să se îmbrace în nestricăciune, și acest trup muritor trebuie să se îmbrace în nemurire." [39] Trupurile drepților vor fi spiritualizate și glorificate, precum a fost trupul dumnezeiescului nostru Mântuitor: „se seamănă trup firesc, va învia trup spiritual; se seamănă în necinste, va învia în slavă." [40] Acum are într-adevăr prea puțină însemnătate dacă această schimbare se împlinește direct în trupul viu sau indirect prin moarte și înviere imediată.

PARTEA A III-A

IERUSALIMUL CERESC

CAPITOLUL XXI

1. *Și am văzut un cer nou și un pământ nou; căci cerul cel dintâi și pământul cel dintâi pieriseră, și marea nu mai este.*

2. *Și eu, Ioan, am văzut cetatea cea sfântă, Ierusalimul cel nou, coborându-se din cer de la Dumnezeu, gătită ca o mireasă împodobită pentru mirele ei.*

3. *Și am auzit un glas mare din tron, zicând: Iată cortul lui Dumnezeu cu oamenii, și El va locui cu ei. Și ei vor fi poporul Lui, și Însuși Dumnezeu, cu ei, va fi Dumnezeul lor.*

4. *Și Dumnezeu va șterge orice lacrimă din ochii lor; și moartea nu va mai fi, nici plângere, nici strigăt, nici durere nu vor mai fi, căci cele dintâi au trecut.*

5. *Și Cel ce ședea pe tron a zis: Iată, toate le fac noi. Și mi-a zis: Scrie, căci aceste cuvinte sunt foarte credincioase și adevărate.*

6. *Și mi-a zis: S-a făcut. Eu sunt Alfa și Omega, începutul și sfârșitul. Celui ce însetează îi voi da, în dar, din izvorul apei vieții.*

7. *Cel ce va birui va moșteni acestea, și Eu îi voi fi lui Dumnezeu, iar el Îmi va fi Mie fiu.*

8. *Iar celor fricoși și necredincioși, și spurcați, și ucigașilor, și desfrânaților, și vrăjitorilor, și închinătorilor la idoli, și tuturor mincinoșilor, partea lor va fi în iezerul care arde cu foc și pucioasă, care este moartea a doua.*

1–4. O vedenie anterioară i-a descoperit Sfântului Ioan nimicirea lumii prezente printr-o întoarcere la haos, precum la începutul creației. Această nimicire se va săvârși prin foc, după cum Sfântul Petru arată limpede: „Iar cerurile și pământul de acum sunt păstrate prin același cuvânt, fiind ținute pentru foc, spre ziua judecății și a pieirii oamenilor nelegiuiți... Dar ziua Domnului va veni ca un hoț, în care cerurile vor trece cu vuiet mare, iar elementele, aprinse, se vor desface, și pământul și lucrurile de pe el vor fi arse.” Din aceste

elemente astfel curățite prin foc, Dumnezeu va forma un pământ nou, slăvit, spre a fi o locuință potrivită pentru trupurile slăvite ale celor drepți. Atunci Biserica triumfătoare, noul Ierusalim, va coborî pe pământ, spre a fi cortul lui Dumnezeu cu oamenii. Ei vor fi poporul Lui, și El va fi Dumnezeul lor. Vor fi fericiți cu El în veci; „moartea nu va mai fi, nici plângere, nici strigăt, nici durere nu vor mai fi, căci cele dintâi au trecut."

Înnoirea pământului desăvârșește „restabilirea tuturor lucrurilor" despre care vorbește Sfântul Petru. Este descoperirea pentru care toată făptura suspină și se chinuiește, așteptând înfierea fiilor lui Dumnezeu. Isaia a prorocit, de asemenea, această înnoire: „Căci precum cerurile cele noi și pământul cel nou, pe care Eu le voi face, vor sta înaintea Mea, zice Domnul, tot așa va sta seminția voastră și numele vostru." De aceea Sfântul Petru scrie: „Noi însă, după făgăduințele Lui, așteptăm ceruri noi și pământ nou, în care locuiește dreptatea." „Cerurile" în acest context se referă, probabil, la spațiul ocupat de atmosfera ce înconjoară pământul. Aceasta a fost părerea Sfântului Augustin și a Sfântului Toma de Aquino. Alții socotesc că include toate corpurile cerești, întreg universul. „Marea" poate fi luată în sens literal, deși, în sens simbolic, ea desemnează neamurile potrivnice Bisericii.

5–6. Lucrarea Răscumpărării este acum desăvârșită chiar și pentru natura neînsuflețită, care fusese blestemată din pricina păcatului omului: „Căci făptura a fost supusă deșertăciunii, nu de bunăvoie, ci din pricina celui ce a supus-o, în nădejde;

pentru că și făptura însăși va fi izbăvită din robia stricăciunii, spre libertatea slavei fiilor lui Dumnezeu."

Toate lucrurile au început în Hristos prin creație; ele își află acum desăvârșirea în Acela care este „Alfa și Omega, începutul și sfârșitul." El dă acum credincioșilor Săi apa vieții veșnice, viața unirii cu El în Viziunea Beatifică.

7–8. Fericirea veșnică este numai pentru aceia care biruiesc în lupta cu ispita și cu păcatul. Toți ceilalți vor suferi chinurile veșnice ale iadului, care este moartea a doua.

CAPITOLUL XXI

9. *Și a venit la mine unul dintre cei șapte îngeri care aveau cele șapte potire pline de cele șapte plăgi de pe urmă și a grăit cu mine, zicând: Vino și-ți voi arăta mireasa, soția Mielului.*

10. *Și m-a dus în duh pe un munte mare și înalt și mi-a arătat cetatea cea sfântă, Ierusalimul, coborându-se din cer de la Dumnezeu,*

11. *având slava lui Dumnezeu; și lumina ei era asemenea unei pietre prețioase, ca piatra de iaspis, limpede ca cristalul.*

12. *Și avea un zid mare și înalt, având douăsprezece porți, și la porți doisprezece îngeri, și nume scrise pe ele, care sunt numele celor douăsprezece seminții ale fiilor lui Israel.*

13. *Spre răsărit trei porți, spre miazănoapte trei porți, spre miazăzi trei porți și spre apus trei porți.*

14. *Și zidul cetății avea douăsprezece temelii, și pe ele cele douăsprezece nume ale celor doisprezece apostoli ai Mielului.*

15. *Și cel ce grăia cu mine avea o trestie de aur, ca să măsoare cetatea și porțile ei și zidul ei.*

16. *Și cetatea este așezată în patru laturi, și lungimea ei este cât lățimea; și a măsurat cetatea cu trestia de aur: douăsprezece mii de stadii; lungimea și lățimea și înălțimea ei sunt deopotrivă.*

17. *Și a măsurat zidul ei: o sută patruzeci și patru de coți, măsura omului, care este a îngerului.*

18. *Și zidirea zidului ei era din iaspis; iar cetatea era aur curat, asemenea sticlei limpezi.*

19. *Temeliile zidului cetății erau împodobite cu tot felul de pietre prețioase: cea dintâi temelie, iaspis; a doua, safir; a treia, calcedonie; a patra, smarald;*

20. *a cincea, sardonic; a șasea, sardiu; a șaptea, crisolit; a opta, beril; a noua, topaz; a zecea, crisopraz; a unsprezecea, hiacint; a douăsprezecea, ametist.*

21. *Și cele douăsprezece porți sunt douăsprezece mărgăritare, fiecare poartă dintr-un singur mărgăritar; și ulița cetății era aur curat, ca sticla străvezie.*

22. *Și templu n-am văzut în ea; căci Domnul Dumnezeu Atotputernic este templul ei, și Mielul.*

23. *Și cetatea nu are trebuință de soare, nici de lună, ca să lumineze în ea; căci slava lui Dumnezeu o luminează, iar făclia ei este Mielul.*

24. *Și neamurile vor umbla în lumina ei, și împărații pământului își vor aduce slava și cinstea în ea.*

25. *Și porțile ei nu se vor închide ziua; căci noapte nu va mai fi acolo.*

26. *Și vor aduce în ea slava și cinstea neamurilor.*

27. *Și nimic spurcat nu va intra în ea, nici cel ce săvârșește urâciune și minciună, ci numai cei scriși în cartea vieții Mielului.*

9–10. Unul dintre cei șapte îngeri, care vărsaseră potirele mâniei, îl duce pe Sfântul Ioan în duh pe un munte înalt, pentru a-i da, ca din zbor, o vedere a noului Ierusalim coborând din cer, strălucind de splendorile dumnezeiești. Dimensiunile mari ale cetății sunt, de asemenea, arătate prin necesitatea de a o privi de pe un munte înalt.

11. Slava lui Dumnezeu luminează cetatea, a cărei frumusețe strălucitoare este asemănată cu scânteierile iaspisului și cu limpezimea cristalului.

12–13. Zidurile puternice și înalte sunt o garanție că niciun vrăjmaș nu poate ataca pe locuitorii ei și nici tulbura pacea și fericirea care domnesc înăuntru. Cele douăsprezece porți, purtând numele celor douăsprezece seminții, arată că mulți din fiecare seminție vor fi mântuiți și că, prin aceste seminții, neamurile vor fi binecuvântate. De aceea sunt trei porți pe fiecare latură, pentru a arăta că toate neamurile sunt chemate la credință și la mântuire.

14. Cele douăsprezece temelii poartă numele celor doisprezece Apostoli, deoarece Hristos „a zidit pe temelia apostolilor și a prorocilor, El Însuși fiind piatra cea din capul

unghiului, în care toată zidirea, bine alcătuită, creşte spre templu sfânt în Domnul."

15–16. Îngerul măsoară cetatea şi află că este un cub, simbol al desăvârşirii. Dimensiunile sunt alcătuite din numerele mistice 12 şi 1000, simboluri ale desăvârşirii şi ale imensităţii. Trestia este de aur, simbol al caritătii, pentru a arăta că nimeni nu poate intra în Ierusalimul ceresc dacă nu este îmbogăţit cu fapte bune şi nu poartă comoara caritătii creştine.

17. Înălţimea zidului exterior este neînsemnată în comparaţie cu înălţimea cetăţii, care este desăvârşit sigură în sine şi nu are nevoie de zid protector. Zidul este măsurat în coţi, o măsură obişnuită la oameni, dar folosită aici de înger în sens mistic.

18–21. Descrierea Ierusalimului mistic este în mod vădit simbolică. Dimensiunile arată desăvârşirea şi imensitatea; aurul şi pietrele preţioase amintesc că este necesar aurul adevăratei caritătii şi podoaba virtuţilor şi a faptelor bune. Numai astfel putem intra în această cetate de aur strălucitor şi pietre scânteietoare. „Deznădăjduind a putea exprima în cuvinte această parte prea înaltă a vedeniei sale şi dorind să o redea potrivit înţelegerii noastre, Sfântul Ioan recurge la armonia proporţiilor numerelor şi la varietatea şi fineţea nuanţelor pietrelor preţioase. Până nu vom vedea cerul şi nu vom fi scăldaţi în lumina deplină a lui Dumnezeu, nu vom putea pătrunde tot ceea ce Apostolul a voit să ne arate; dar, cât suntem încă aici jos, nimic nu ne dă o idee mai înaltă despre fericirea cerului decât a vedea pe Sfântul Ioan, cel mai luminat

și inspirat dintre scriitorii sacri, cu totul neputincios de a exprima în limbaj omenesc desfătările pregătite pentru noi." Putem spune numai împreună cu Sfântul Pavel: „Cele ce ochiul n-a văzut și urechea n-a auzit și la inima omului nu s-au suit, pe acelea le-a pregătit Dumnezeu celor ce-L iubesc."

22–23. Nu se află templu în cetatea cerească, deoarece Dumnezeu și Mielul sunt templul ei. Acolo fiecare suflet este unit cu Dumnezeu și copleșit de lumina slavei Sale veșnice, care face de prisos orice lumină creată.

24–27. Aleșii din toate neamurile vor locui în această „lumină neapropiată", iar împărații pământului își vor aduce acolo slava și cinstea, spre a le pune înaintea tronului lui Dumnezeu. Porțile cetății nu se închid noaptea, ca ale cetăților pământești, pentru că „noapte nu va mai fi". Numai cei curați cu inima, ale căror nume sunt scrise în cartea vieții, pot intra prin aceste porți.

PARTEA A III-A

IERUSALIMUL CERESC

CAPITOLUL XXI

1. *Și am văzut un cer nou și un pământ nou; căci cerul cel dintâi și pământul cel dintâi pieriseră, și marea nu mai este.*

2. *Și eu, Ioan, am văzut cetatea cea sfântă, Ierusalimul cel nou, coborându-se din cer de la Dumnezeu, gătită ca o mireasă împodobită pentru mirele ei.*

3. *Și am auzit un glas mare din tron, zicând: Iată cortul lui Dumnezeu cu oamenii, și El va locui cu ei. Și ei vor fi poporul Lui, și Însuși Dumnezeu, cu ei, va fi Dumnezeul lor.*

4. *Și Dumnezeu va șterge orice lacrimă din ochii lor; și moartea nu va mai fi, nici plângere, nici strigăt, nici durere nu vor mai fi, căci cele dintâi au trecut.*

5. *Și Cel ce ședea pe tron a zis: Iată, toate le fac noi. Și mi-a zis: Scrie, căci aceste cuvinte sunt foarte credincioase și adevărate.*

6. *Și mi-a zis: S-a făcut. Eu sunt Alfa și Omega, începutul și sfârșitul. Celui ce însetează îi voi da, în dar, din izvorul apei vieții.*

7. *Cel ce va birui va moșteni acestea, și Eu îi voi fi lui Dumnezeu, iar el Îmi va fi Mie fiu.*

8. *Iar celor fricoși și necredincioși, și spurcați, și ucigașilor, și desfrânaților, și vrăjitorilor, și închinătorilor la idoli, și tuturor mincinoșilor, partea lor va fi în iezerul care arde cu foc și pucioasă, care este moartea a doua.*

1–4. O vedenie anterioară i-a descoperit Sfântului Ioan nimicirea lumii prezente printr-o întoarcere la haos, precum la începutul creației. Această nimicire se va săvârși prin foc, după cum Sfântul Petru arată limpede: „Iar cerurile și pământul de acum sunt păstrate prin același cuvânt, fiind ținute pentru foc, spre ziua judecății și a pieirii oamenilor nelegiuiți... Dar ziua Domnului va veni ca un hoț, în care cerurile vor trece cu vuiet mare, iar elementele, aprinse, se vor desface, și pământul și lucrurile de pe el vor fi arse.” Din aceste

elemente astfel curățite prin foc, Dumnezeu va forma un pământ nou, slăvit, spre a fi o locuință potrivită pentru trupurile slăvite ale celor drepți. Atunci Biserica triumfătoare, noul Ierusalim, va coborî pe pământ, spre a fi cortul lui Dumnezeu cu oamenii. Ei vor fi poporul Lui, și El va fi Dumnezeul lor. Vor fi fericiți cu El în veci; „moartea nu va mai fi, nici plângere, nici strigăt, nici durere nu vor mai fi, căci cele dintâi au trecut."

Înnoirea pământului desăvârșește „restabilirea tuturor lucrurilor" despre care vorbește Sfântul Petru. Este descoperirea pentru care toată făptura suspină și se chinuiește, așteptând înfierea fiilor lui Dumnezeu. Isaia a prorocit, de asemenea, această înnoire: „Căci precum cerurile cele noi și pământul cel nou, pe care Eu le voi face, vor sta înaintea Mea, zice Domnul, tot așa va sta seminția voastră și numele vostru." De aceea Sfântul Petru scrie: „Noi însă, după făgăduințele Lui, așteptăm ceruri noi și pământ nou, în care locuiește dreptatea." „Cerurile" în acest context se referă, probabil, la spațiul ocupat de atmosfera ce înconjoară pământul. Aceasta a fost părerea Sfântului Augustin și a Sfântului Toma de Aquino. Alții socotesc că include toate corpurile cerești, întreg universul. „Marea" poate fi luată în sens literal, deși, în sens simbolic, ea desemnează neamurile potrivnice Bisericii.

5–6. Lucrarea Răscumpărării este acum desăvârșită chiar și pentru natura neînsuflețită, care fusese blestemată din pricina păcatului omului: „Căci făptura a fost supusă deșertăciunii, nu de bunăvoie, ci din pricina celui ce a supus-o, în nădejde;

pentru că și făptura însăși va fi izbăvită din robia stricăciunii, spre libertatea slavei fiilor lui Dumnezeu."

Toate lucrurile au început în Hristos prin creație; ele își află acum desăvârșirea în Acela care este „Alfa și Omega, începutul și sfârșitul." El dă acum credincioșilor Săi apa vieții veșnice, viața unirii cu El în Viziunea Beatifică.

7–8. Fericirea veșnică este numai pentru aceia care biruiesc în lupta cu ispita și cu păcatul. Toți ceilalți vor suferi chinurile veșnice ale iadului, care este moartea a doua.

CAPITOLUL XXI

9. *Și a venit la mine unul dintre cei șapte îngeri care aveau cele șapte potire pline de cele șapte plăgi de pe urmă și a grăit cu mine, zicând: Vino și-ți voi arăta mireasa, soția Mielului.*

10. *Și m-a dus în duh pe un munte mare și înalt și mi-a arătat cetatea cea sfântă, Ierusalimul, coborându-se din cer de la Dumnezeu,*

11. *având slava lui Dumnezeu; și lumina ei era asemenea unei pietre prețioase, ca piatra de iaspis, limpede ca cristalul.*

12. *Și avea un zid mare și înalt, având douăsprezece porți, și la porți doisprezece îngeri, și nume scrise pe ele, care sunt numele celor douăsprezece seminții ale fiilor lui Israel.*

13. *Spre răsărit trei porți, spre miazănoapte trei porți, spre miazăzi trei porți și spre apus trei porți.*

14. *Și zidul cetății avea douăsprezece temelii, și pe ele cele douăsprezece nume ale celor doisprezece apostoli ai Mielului.*

15. *Și cel ce grăia cu mine avea o trestie de aur, ca să măsoare cetatea și porțile ei și zidul ei.*

16. *Și cetatea este așezată în patru laturi, și lungimea ei este cât lățimea; și a măsurat cetatea cu trestia de aur: douăsprezece mii de stadii; lungimea și lățimea și înălțimea ei sunt deopotrivă.*

17. *Și a măsurat zidul ei: o sută patruzeci și patru de coți, măsura omului, care este a îngerului.*

18. *Și zidirea zidului ei era din iaspis; iar cetatea era aur curat, asemenea sticlei limpezi.*

19. *Temeliile zidului cetății erau împodobite cu tot felul de pietre prețioase: cea dintâi temelie, iaspis; a doua, safir; a treia, calcedonie; a patra, smarald;*

20. *a cincea, sardonic; a șasea, sardiu; a șaptea, crisolit; a opta, beril; a noua, topaz; a zecea, crisopraz; a unsprezecea, hiacint; a douăsprezecea, ametist.*

21. *Și cele douăsprezece porți sunt douăsprezece mărgăritare, fiecare poartă dintr-un singur mărgăritar; și ulița cetății era aur curat, ca sticla străvezie.*

22. *Și templu n-am văzut în ea; căci Domnul Dumnezeu Atotputernic este templul ei, și Mielul.*

23. *Și cetatea nu are trebuință de soare, nici de lună, ca să lumineze în ea; căci slava lui Dumnezeu o luminează, iar făclia ei este Mielul.*

24. *Și neamurile vor umbla în lumina ei, și împărații pământului își vor aduce slava și cinstea în ea.*

25. *Și porțile ei nu se vor închide ziua; căci noapte nu va mai fi acolo.*

26. *Și vor aduce în ea slava și cinstea neamurilor.*

27. Și nimic spurcat nu va intra în ea, nici cel ce săvârșește urâciune și minciună, ci numai cei scriși în cartea vieții Mielului.

9–10. Unul dintre cei șapte îngeri, care vărsaseră potirele mâniei, îl duce pe Sfântul Ioan în duh pe un munte înalt, pentru a-i da, ca din zbor, o vedere a noului Ierusalim coborând din cer, strălucind de splendorile dumnezeiești. Dimensiunile mari ale cetății sunt, de asemenea, arătate prin necesitatea de a o privi de pe un munte înalt.

11. Slava lui Dumnezeu luminează cetatea, a cărei frumusețe strălucitoare este asemănată cu scânteierile iaspisului și cu limpezimea cristalului.

12–13. Zidurile puternice și înalte sunt o garanție că niciun vrăjmaș nu poate ataca pe locuitorii ei și nici tulbura pacea și fericirea care domnesc înăuntru. Cele douăsprezece porți, purtând numele celor douăsprezece seminții, arată că mulți din fiecare seminție vor fi mântuiți și că, prin aceste seminții, neamurile vor fi binecuvântate. De aceea sunt trei porți pe fiecare latură, pentru a arăta că toate neamurile sunt chemate la credință și la mântuire.

14. Cele douăsprezece temelii poartă numele celor doisprezece Apostoli, deoarece Hristos „a zidit pe temelia apostolilor și a prorocilor, El Însuși fiind piatra cea din capul

unghiului, în care toată zidirea, bine alcătuită, creşte spre templu sfânt în Domnul."

15–16. Îngerul măsoară cetatea şi află că este un cub, simbol al desăvârşirii. Dimensiunile sunt alcătuite din numerele mistice 12 şi 1000, simboluri ale desăvârşirii şi ale imensităţii. Trestia este de aur, simbol al caritătii, pentru a arăta că nimeni nu poate intra în Ierusalimul ceresc dacă nu este îmbogăţit cu fapte bune şi nu poartă comoara caritătii creştine.

17. Înălţimea zidului exterior este neînsemnată în comparaţie cu înălţimea cetăţii, care este desăvârşit sigură în sine şi nu are nevoie de zid protector. Zidul este măsurat în coţi, o măsură obişnuită la oameni, dar folosită aici de înger în sens mistic.

18–21. Descrierea Ierusalimului mistic este în mod vădit simbolică. Dimensiunile arată desăvârşirea şi imensitatea; aurul şi pietrele preţioase amintesc că este necesar aurul adevăratei caritătii şi podoaba virtuţilor şi a faptelor bune. Numai astfel putem intra în această cetate de aur strălucitor şi pietre scânteietoare. „Deznădăjduind a putea exprima în cuvinte această parte prea înaltă a vedeniei sale şi dorind să o redea potrivit înţelegerii noastre, Sfântul Ioan recurge la armonia proporţiilor numerelor şi la varietatea şi fineţea nuanţelor pietrelor preţioase. Până nu vom vedea cerul şi nu vom fi scăldaţi în lumina deplină a lui Dumnezeu, nu vom putea pătrunde tot ceea ce Apostolul a voit să ne arate; dar, cât suntem încă aici jos, nimic nu ne dă o idee mai înaltă despre fericirea cerului decât a vedea pe Sfântul Ioan, cel mai luminat

și inspirat dintre scriitorii sacri, cu totul neputincios de a exprima în limbaj omenesc desfătările pregătite pentru noi." Putem spune numai împreună cu Sfântul Pavel: „Cele ce ochiul n-a văzut și urechea n-a auzit și la inima omului nu s-au suit, pe acelea le-a pregătit Dumnezeu celor ce-L iubesc."

22–23. Nu se află templu în cetatea cerească, deoarece Dumnezeu și Mielul sunt templul ei. Acolo fiecare suflet este unit cu Dumnezeu și copleșit de lumina slavei Sale veșnice, care face de prisos orice lumină creată.

24–27. Aleșii din toate neamurile vor locui în această „lumină neapropiată", iar împărații pământului își vor aduce acolo slava și cinstea, spre a le pune înaintea tronului lui Dumnezeu. Porțile cetății nu se închid noaptea, ca ale cetăților pământești, pentru că „noapte nu va mai fi". Numai cei curați cu inima, ale căror nume sunt scrise în cartea vieții, pot intra prin aceste porți.

CAPITOLUL XXII

1. *Și mi-a arătat un râu al apei vieții, limpede ca cristalul, izvorând din tronul lui Dumnezeu și al Mielului.*

2. *În mijlocul uliței ei și de o parte și de alta a râului era pomul vieții, aducând douăsprezece roade,*

dându-și rodul în fiecare lună; iar frunzele pomului erau spre vindecarea neamurilor.

3. *Și niciun blestem nu va mai fi; ci tronul lui Dumnezeu și al Mielului va fi în ea, și slujitorii Lui Îi vor sluji.*

4. *Și vor vedea fața Lui, iar numele Lui va fi pe frunțile lor.*

5. *Și noapte nu va mai fi; și nu vor avea trebuință de lumina făcliei, nici de lumina soarelui, fiindcă Domnul Dumnezeu îi va lumina, și vor împărăți în vecii vecilor.*

1. Râul care curge din tronul lui Dumnezeu simbolizează bucuria și fericirea care inundă sufletele aleșilor în posesia lui Dumnezeu și în unirea cu El. Aceasta este apa vie făgăduită de Domnul nostru: „Cel ce va bea din apa pe care i-o voi da Eu nu va înseta în veac; ci apa pe care i-o voi da Eu se va face în el izvor de apă curgătoare spre viața veșnică."

2. Pomul vieții stă în mijlocul cetății, pe ambele maluri ale râului, la îndemâna tuturor, și tuturor le dă viață veșnică. Cele douăsprezece roade ale lui, coapte în fiecare lună, simbolizează fericirea cerului, care va fi fără întrerupere în toată veșnicia. În această viață, rodul pomului este Sfânta Euharistie, iar frunzele lui sunt învățăturile lui Hristos și ale Bisericii Sale. În cer,

rodul este slava Viziunii Beatifice; iar frunzele, slava accidentală a sfinților.

3–5. Păcatul nu va mai fi, iar sfinții Îi vor sluji și Îl vor slăvi pe Dumnezeu, pe Care Îl văd față către față. „Acum vedem prin oglindă, în chip întunecos; atunci însă, față către față. Acum cunosc în parte; atunci însă voi cunoaște precum și eu sunt cunoscut." Numele lui Dumnezeu scris pe frunțile sfinților este un semn al înfierii lor ca fii ai lui Dumnezeu prin Botez și Mirungere. „Vedeți ce fel de dragoste ne-a dăruit Tatăl, ca să fim numiți și să fim fii ai lui Dumnezeu."

Noapte nu va mai fi; sfinții nu vor avea trebuință de făclia credinței, nici de lumina călăuzitoare a Bisericii. Dumnezeu Însuși va fi lumina lor și ei vor împărăți cu El în veci. „Fericiți cei ce locuiesc în casa Ta, Doamne: în vecii vecilor Te vor lăuda."

1. II Tesaloniceni II, 8.
2. Sfântul Ioan X, 16.
3. Sfântul Matei XXIV, 27.
4. Ps. LXXI, 8, 9.
5. Ps. LXXXV, 9.
6. Isaia IX, 7.
7. Daniel VII, 27.
8. Zaharia IX, 10.
9. Sfântul Matei XXVIII, 16; Sfântul Luca XVI, 15.
10. Romani X, 18; Ps. XVIII, 5.
11. Romani XI, 25, 26; Isaia LIX, 20.

12. Romani XI, 15.
13. Apocalipsa IX, 20, 21.
14. Tanquery, „Synopsis Theol. Dogm." pp. 383–4.
15. Isaia XII, 6.
16. Zaharia II, 10, 12.
17. Zaharia XIV, 7–11.
18. Ieremia III, 17.
19. Zaharia VIII, 3, 7, 8, 13.
20. Faptele Apostolilor I, 2.
21. Cap. IX, 2, 3.
22. I Corinteni VI, 2.
23. La Ezechiel, Magog pare a fi un popor, iar Gog
24. conducătorul său.
25. Ezechiel XXXVIII, XXXIX.
26. Sfântul Luca XXI, 26.
27. Sfântul Matei XXIV, 216 sq.; Sfântul Marcu XIII, 22 sq.; Sfântul Luca XXI, 25 sq.
28. Sfântul Matei XXIV, 28.
29. Sfântul Matei XXII, 14.
30. Sfântul Matei XXIV, 29; Sfântul Marcu XIII, 24; Sfântul Luca XXI, 25.
31. Sfântul Luca XXI, 28.
32. Sfântul Matei XXIV, 36.
33. I Tesaloniceni V, 2; Sfântul Matei XXIV, 37.
34. Sfântul Matei XXIV, 31.
35. I Tesaloniceni IV, 15, 16.
36. Sfântul Ioan V, 29; Sfântul Matei XXV, 34.
37. Sfântul Ioan V, 29; Sfântul Matei XXV, 41.

38. I Tesaloniceni IV, 14.
39. I Corinteni XV, 52; cf. și II Corinteni V, 4, 5.
40. I Corinteni XV, 53.
41. I Corinteni XV, 43, 44.
42. Vezi mai sus, pagina 77.
43. II Petru III, 7–10.
44. Faptele Apostolilor III, 21.
45. Romani VIII, 20–23.
46. Isaia LXVI, 2.
47. II Petru III, 13.
48. Cf. Schneider-Thurston, „The Other Life", cap. XIII, unde întregul subiect este tratat pe larg.
49. Romani VIII, 20, 21.
50. Vezi mai sus, pagina 6.
51. Vezi mai sus, pagina 81.
52. Facerea XXII, 18; XXVI, 4.
53. Efeseni II, 20, 21.
54. Fouard, „St. John" (trad. engl.), pagina 130.
55. I Corinteni II, 9; cf. și Isaia LXIV, 4.
56. I Timotei VI, 16.
57. Sfântul Ioan IV, 13, 14; Psalmul XXXV, 9, 10.
58. Cath. Encyc., vol. VIII, p. 174.
59. I Corinteni XIII, 12.
60. I Ioan III, 1.
61. Psalmul LXXXIII, 5.

EPILOGUL

Iată, vin curând. Fericit este cel ce păzește cuvintele proorociei acestei cărți.

APOCALIPSA - **XXII, 7**

CAPITOLUL XXII

6. *Și mi-a zis: Aceste cuvinte sunt foarte credincioase și adevărate. Și Domnul Dumnezeul duhurilor proorocilor a trimis pe îngerul Său ca să arate slujitorilor Săi cele ce trebuie să se facă în curând.*

7. *Și iată, vin curând. Fericit este cel ce păzește cuvintele proorociei acestei cărți.*

8. *Și eu, Ioan, sunt cel ce am auzit și am văzut acestea. Și după ce am auzit și am văzut, am căzut ca să mă închin înaintea picioarelor îngerului care mi-a arătat acestea.*

9. *Și mi-a zis: Vezi să nu faci aceasta; căci sunt împreună-slujitor cu tine și cu frații tăi prorocii și cu cei ce păzesc cuvintele proorociei acestei cărți. Închină-te lui Dumnezeu.*

10. *Și mi-a zis: Nu pecetlui cuvintele proorociei acestei cărți, căci vremea este aproape.*

11. *Cel ce vatămă să vatăme încă; și cel spurcat să se spurce încă; și cel drept să se îndrepteze încă; și cel sfânt să se sfințească încă.*

12. *Iată, vin curând; și plata Mea este cu Mine, ca să dau fiecăruia după faptele sale.*

13. *Eu sunt Alfa și Omega, cel dintâi și cel de pe urmă, începutul și sfârșitul.*

14. *Fericiți cei ce își spală veșmintele în sângele Mielului, ca să aibă drept la pomul vieții și să intre prin porți în cetate.*

15. *Afară sunt câinii, și vrăjitorii, și desfrânații, și ucigașii, și slujitorii idolilor, și oricine iubește și face minciuna.*

16. *Eu, Iisus, am trimis pe îngerul Meu ca să vă mărturisească acestea în Biserici. Eu sunt rădăcina și*

vlăstarul lui David, steaua cea strălucitoare și de dimineață.

6–7. Îngerul care i-a slujit Sfântului Ioan drept călăuză în vederea noului Ierusalim îl încredințează acum că aceste vedenii sunt adevărate descoperiri ale celor ce viitorul le păstrează Bisericii. Ele sunt adevărate, fiindcă Dumnezeu Însuși le-a descoperit Sfântului Ioan prin slujirea îngerului. Într-o vedenie anterioară, Dumnezeu i-a poruncit Sfântului Ioan să scrie, „căci aceste cuvinte sunt foarte credincioase și adevărate." Împlinirea lor este aproape, căci nu a zis oare Domnul nostru: „Iată, vin curând. Fericit este cel ce păzește cuvintele proorociei acestei cărți"? Același avertisment se află în cuvintele de început ale Apocalipsei: „Fericit este cel ce citește și cei ce aud cuvintele acestei prorocii și păzesc cele scrise în ea, căci vremea este aproape"; împlinirea lor începuse deja în zilele Sfântului Ioan.

8–9. Probabil multe dintre aceste vedenii nu au fost puse în scris până când Sfântul Ioan s-a întors la Efes, unde le putea dicta ucenicilor săi, după obiceiul celorlalți Apostoli. De aceea are grijă să ateste autenticitatea lor: „Eu, Ioan, sunt cel ce am văzut și am auzit acestea." Poate că a scris aceste cuvinte cu propria sa mână, ca un fel de semnătură, după felul Sfântului Pavel în întâia sa Epistolă către Corinteni.

Când vedeniiile și descoperirile s-au sfârșit, Sfântul Ioan s-a prosternat înaintea îngerului ca salut de despărțire, dar îngerul a refuzat acest semn de cinstire, fiindcă, în calitate de proroci

ai lui Dumnezeu, erau egali. Cuvintele îngerului arată că el este același pe care Sfântul Ioan l-a luat drept Domnul nostru într-o împrejurare anterioară. Acolo, Sfântul Ioan intenționa o adorare dumnezeiască, după cum arată construcția greacă. Aici nu poate fi nicio greșeală; Sfântul Ioan știe bine că îndrumătorul său este unul dintre cei șapte îngeri care au vărsat potirele mâniei. Această deosebire se reflectă în folosirea unei construcții grecești adesea întâlnite în Vechiul Testament pentru a exprima cinstirea adusă îngerilor și persoanelor de rang superior.

10. Sfântului Ioan i se poruncește să nu pecetluiască cartea profeției sale; ea trebuie publicată de îndată Bisericii, fiindcă vremea împlinirii ei a început deja.

11–13. Hristos Însuși rostește acum cuvinte de avertisment și de încurajare. Cei răi pot continua în relele lor, îngrămădind păcat peste păcat, dar trebuie să știe că Dumnezeu Se va purta cu ei după faptele lor. Pe de altă parte, cel drept să se îndrepteze încă și mai mult; să adauge fapte bune peste fapte bune, căci va fi răsplătit pe măsură. Eu sunt Alfa și Omega, cel dintâi și cel de pe urmă, începutul și sfârșitul, Cel care voi pedepsi și voi răsplăti pe toți oamenii în dreptate, după faptele lor.

14–15. Fericiți, așadar, cei care și-au spălat veșmintele în sângele Mielului prin Botez, Pocăință și martiriu, căci ei vor intra în Ierusalimul ceresc și vor fi hrăniți din pomul vieții. Dar vai celor răi — câinilor — care trebuie să rămână afară,

unde va fi „plângere și scrâșnirea dinților.” Ei nu vor avea parte de pomul vieții, căci Hristos a zis: „Nu dați cele sfinte câinilor.”

16. Domnul nostru Însuși întărește acum adevărul descoperirilor făcute Apostolului Său: Eu sunt, Iisus, Cel care am trimis pe îngerul Meu ca să mărturisească acestea Bisericilor; Eu, Cel care sunt rădăcina și vlăstarul lui David, steaua cea strălucitoare și de dimineață.

CAPITOLUL XXII

17. *Și Duhul și mireasa zic: Vino. Și cel ce aude să zică: Vino. Și cel ce însetează să vină; și cel ce voiește să ia în dar apa vieții.*

18. *Căci mărturisesc oricui aude cuvintele proorociei acestei cărți: dacă cineva va adăuga la acestea, Dumnezeu îi va adăuga plăgile scrise în această carte.*

19. *Și dacă cineva va scoate din cuvintele cărții acestei prorocii, Dumnezeu îi va scoate partea din cartea vieții, și din cetatea cea sfântă, și din cele scrise în această carte.*

20. *Cel ce dă mărturie despre acestea zice: Da, vin curând. Amin. Vino, Doamne Iisuse.*

21. *Harul Domnului nostru Iisus Hristos să fie cu voi toți. Amin.*

17. *Sfântul Ioan, vorbind în numele său, spune că Biserica, mireasa lui Hristos, călăuzită de Duhul Sfânt, dorește cu înfocare venirea slăvită a dumnezeiescului ei Mire. Fie ca toți cei ce aud glasul ei să se unească în aceeași rugăciune. Fie ca aceia care însetează după apa vieții să o primească din belșug!*

18–19. Apostolul era conștient de primejdiile pe care cartea sa avea să le întâmpine din partea ereticilor care infestau Bisericile Asiei Mici. Fusese martor al vicleniei lor în a interpola și a falsifica textele cele mai sfinte. De aceea amenință cu anatema pe oricine ar cuteza să mutileze în vreun chip prorociile sale. Acest avertisment trebuie extins asupra întregii Scripturi, din care Apocalipsa nu este decât capitolul final.

20. Domnul nostru, care dă mărturie despre adevărul acestor prorocii, zice: „Iată, vin curând." Din inimi pline de credință și iubire strigăm: „Așa să fie. Vino, Doamne Iisuse!"

Meditarea proroc iilor Apocalipsei trebuie să întărească credința noastră în Dumnezeu și să sporească râvna noastră pentru Sfânta Sa Biserică. Ele prezic marea persecuție a lui Antihrist, a cărei apropiere este prevestită de multe semne; totuși știm că Biserica va birui în cele din urmă puterile

iadului și va împărăți în pace peste toate neamurile. Prin rugăciuni și fapte bune putem implora mila lui Dumnezeu ca, pentru cei aleși, să scurteze acele zile de încercare. Fie ca El să grăbească venirea Împărăției Sale! „Vie împărăția Ta; facă-se voia Ta, precum în cer, așa și pe pământ."

SFÂRȘIT

1. Cap. XXI, 5.
2. Cap. I, 3.
3. I Corinteni XVI, 21.
4. Cap. XIX, 10.
5. Cap. XXI, 9.
6. Cap. X, 4.
7. Sfântul Luca XIII, 28.
8. Sfântul Matei VII, 6.
9. Vezi mai sus, pagina 46.
10. Fouard, „St. John" (trad. engl.), p. 134.
11. Sfântul Matei XXIV, 22.

Adevărul de Veacuri

Adevărul de Veacuri este o editură dedicată publicării textelor doctrinare catolice provenite din Magisteriu și din tradiția preconciliară. Oferă lucrări recunoscute, cu respectarea surselor și a sensului original al textelor. Activitatea sa urmărește claritatea, fidelitatea și transmiterea învățăturii.

adevaruldeveacuri.ro